ԱԶԴԱԿ
ՕՐԱԹԵՐԹ

AZTAG QUOTIDIEN POLITIQUE ET LITTERAIRE أزتاك جريدة يوميّة سياسية وأدبية - المديرة المسؤولة : إيڤا دروپتيان

1500 Լ.Ո. 83ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 216 (23321) ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ, 25 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 2009 10 ԷՋ

ՄԽԻԹԱՐ ՄՆԱՑԱԿԱՆԵԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ԵՒ ԸՆԿԵՐԱՅԻՆ ՀԱՐՑԵՐՈՒ ՆԱԽԱՐԱՐ

Հայաստանի նախագահ Սերժ Սարգսեանի 23 նոյեմբերի հրամանագիրով Գէորգ Պետրոսեանը ազատ կացուցած է Հայաստանի աշխատանքի եւ ընկերային հարցերու նախարարի պաշտօնէն:

Հայաստանի նախագահի մամլոյ գրասենեակը կը տեղեկացնէ, որ նախագահի մէկ այլ հրամանագիրով Հայաստանի աշխատանքի եւ ընկերային հարցերու նախարար նշանակուած է Մխիթար Մնացականեան:

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ՉՈՒԳԱՀԵՌ ԳՈՐԾԸՆԹԱՑՆԵՐ

Հայաստանի եւ Ազրպէյճանի նախագահներուն միջեւ կայացած հանդիպումը որեւէ համաձայնութեան չէ յանգած, հակառակ անոր որ կայ ճիգ հանդիպումին կարեւորութիւնը գերգնահատելու եւ Միւնիխը կարեւոր յառաջացընթաց նկատելու: Հերթական անգամ, հանդիպումին հետեւած յայտարարութիւններուն բառապաշարը դրական բնութագրում կը փորձէ հաղորդել բանակցութիւններուն:

Հետեւաբար, կատարուած յայտարարութիւններէն առանձնապէս նշելի քաղաքական պատգամներ կարելի չէ ընկալել: Քանի մը դիտարկում թերեւս որոշ չափով կրնայ լոյս սփռել իրադրութեան առանձնայատկութեան վրայ:

Նախքան Միւնիխի հանդիպումը, Ազրպէյճանի նախագահը ռազմատենչութեան նշաձողը նկատառելի մագլցողականութեամբ մը բարձրացուցած էր եւ բացարձակութեան հասնող հաստատումով յայտարարած, որ եթէ այս հանգրուանին հակամարտութեան ուղղութեամբ լուծումի քայլ չառնուի, Ազրպէյճանը կ'առաջնորդուի դէպի պատերազմ: Ազրպէյճանական քաղաքական այս պահուածքը նորութիւն չէ անշուշտ: Հարցը այլ տեղ կը կայանայ: Ազրպէյճան գրաւոր պայմանաւորուածութեամբ եռակողմ ձեւաչափով Մոսկուայի մէջ փաստաթուղթ ստորագրած է հակամարտութեան լուծման ընթացքին ուժային միջոցները բացառելու: Պայմանաւորուածութիւնը ռուսական նախաձեռնութեամբ եղած էր: Ռուսական երաշխիքներ կան ստորագրուած փաստաթուղթին մէջ եւ, առ այդ, հիմնական երաշխաւորը այս պարագային հակապդելու պարտականութիւնը ունէր:

Թէեւ ռուս համանախագահը ծայրայեղութիւններէ խուսափելու անհրաժեշտութիւնը շեշտած էր, սակայն այն ինչ որ ֆրանսացի համանախագահը յայտարարած էր, ինք չէր յայտարարած: Միւնիխի մէջ ֆրանսական դիւանագիտութեան ներկայացուցչութեան մօտ կայացած էր նախագահներու հանդիպումը եւ ազրպէյճանական ռազմատենչութեան հակապդելու պարտականութիւնը ստանձնած էր ֆրանսացի համանախագահը: Աւելի ուշ պատերազմի յայտարարութիւններուն կ'ընդդիմանար նաեւ ԱՊՀ-ի հաւաքական անվտանգութեան պայմանագիրի կազմակերպութեան ընդհանուր քարտուղարը:

Միջնախագահական ձեւաչափով այս հանդիպումին ներկայ եղած էր ԵԱՀԿ-ի գործող նախագահին անձնական ներկայացուցիչը: Նախապէս կ'արձանագրուէր, որ նախագահներու հանդիպումը երկու մասէ բաղկացած կ'ըլլար. առաջին մասին ներկայ կ'ըլլային միջնորդ համանախագահները, ապա՝ նախագահները փակ դռներու ետին կ'ունենային առանձին հանդիպում: Այս պարագային, պաշտօնական լրահոսը կը նշէ, որ հանդիպումին նախաձեռնութիւնը կը պատկանի ԵԱՀԿ-ի Մինսքի խմբակի համանախագահներուն, սակայն չի նշեր անոնց ներկայութիւնը հանդիպումին: Փոխարէնը՝ ԵԱՀԿ-ի գործող նախագահին անձնական ներկայացուցիչն է, որ ներկայութեամբ հետեւած է բանակցութիւններուն:

Կայ ուրեմն հանդիպումը գերկարեւորելու միտում, մանաւանդ երբ նկատի կ'ունենանք նաեւ միջնորդներուն օգտագործած բառապաշարը: «Երկարատեւ հանդիպում», «կարեւոր յառաջընթաց», «շատ նշանակալի», «շատ տպաւորիչ»:

Անպայման Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան յայտարարութիւն-հերքում դիւանագիտական գործողութիւնը կը կապուի այս հանդիպումին: Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան բանբերը կը յայտարարէր, որ որքան իրենց յայտնի էր, ղարաբաղեան թեման քննարկուած է հայ-թուրք բանակցութիւններուն ընթացքին եւ թէ հաւանաբար Ղարաբաղի հարցը կը ներառուի այդ գործընթացին, յետոյ՝ այդ յայտարարութիւնը հերքուած էր ռուս միեւնոյն պաշտօնատարին կողմէ՝ ըսելու համար, որ ղարաբաղեան բանակցութիւններն ու հայ-թուրք յարաբերութիւնները երկու տարբեր գործընթացներ են:

Մինչ այժմ շատ քիչ են նաեւ թրքական կողմին մեկնաբանութիւնները: Պաշտօնական յայտարարութիւններէն միայն կարելի է յիշել Ազրպէյճանի մէջ Թուրքիոյ դեսպանատան բանբերինը, ըստ որուն Թուրքիան կը մնայ կառչած իր նախապայմաններուն՝ հայկական զօրքերը պէտք է հեռանան Ազրպէյճանի «բռնագրաւեալ» տարածքներէն:

Հայաստան-Թուրքիա արձանագրութիւններու վաւերացումէն ետք, ըստ համաձայնեցուած ժամանակացոյցին առաջին քայլը կը սպասուի Թուրքիայէն: Սպասուող քայլը Հայաստան-Թուրքիա սահմանի բացումն է: Մինչեւ այդ սակայն, Թուրքիան կ'ուզէ բեկումնային պահ տեսնել հայ-ազրպէյճանական բանակցութիւններուն մէջ: Կը թուի, որ Միւնիխը չի բաւարարեր թրքական ակնկալութիւնը:

Բեկումնային պահը՝ արցախեան հիմնահարցի լուծման ճամբուն վրայ, կրնայ յուշանալ: Եթէ ընդունինք գործընթացներու փոխկապակցուածութեան տեսութիւնը, ապա պիտի մտածենք, որ Թուրքիան կարելի խուսանաւումներով պիտի ձգձգէ արձանագրութիւններուն վաւերացումը: Մինչ այդ հայկական կողմը պէտք է յստակացնէ, թէ «իւրաքանչիւր ժամկէտ»ը ժամանակի ի՞նչ հասկացողութիւն է:

ՄԻՆՉ ՊԱՐԱՔ ԿԸ ՍՊԱՌՆԱՅ

ԴԻՄԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՈՂ ԲԱՆԱՁԵՒԸ ՆԱԽԱՐԱՐԱԿԱՆ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲԻ ՔՆՆԱՐԿՄԱՆ ԿԻՉԱԿԵՏԸ

Կառավարութեան աշխատանքային ծրագիրը մշակող նախարարական յանձնախումբը երէկ երեկոյեան վարչապետարանին մէջ գումարեց իր ութերորդ նիստը նախագահութեամբ վարչապետ Սաստ Հարիրիի:

Նախարարական յանձնախումբը իր նիստին ընթացքին հիմնականին մէջ կեդրոնացաւ ծրագիրի նախագիծին քաղաքական բաժինին մէջ նշուած Դիմադրութեան վերաբերող բանաձեւին վրայ:

Ըստ նախնական տուեալներուն, բոլոր հաւանականութիւնները ցոյց կու տան, թէ նախարարական յանձնախումբը կ'ուղղուի որդեգրման նախորդ կառավարութեան աշխատանքային ծրագիրին մէջ նշուած բանաձեւը, որ կը վերաբերի Դիմադրութեան:

Նախարարական աղբիւրներուն համաձայն, յանձնախումբը ամէն ջանք ի գործ կը դնէ այսօր աւարտելու նախագիծին մշակումը. որպէսզի կարելի ըլլայ գայն քննարկել հինգշաբթի երեկոյեան Պաապտայի մէջ տեղի ունենալիք նախարարաց խորհուրդի նիստին ընթացքին:

Նիստէն առաջ նախարարները կատարեցին յայտարարութիւններ, որոնց մէջ անոնք նկատել տուին, թէ ծիգ չի խնայուիր կառավարութեան աշխատանքային ծրագիրի նախագիծին շուրջ համախոհութիւն գոյացնելու:

Պետական նախարար Ուաէլ Ապու Ֆաուր նշեց, որ կառավարութեան անդրանիկ յայտարարութեան մէջ պիտի չներառուի Ապահովութեան խորհուրդի թիւ 1559 բանաձեւը, բաւարարուելով միայն նկատի ունենալով թիւ 1701 բանաձեւը: Ան շեշտեց, թէ ով որ կ'ուզէ վերապահութիւն յայտնել այս իմաստով, թող յայտնէ իր վերապահութիւնը, որովհետեւ այլեւս կարելի չէ սպասել:

Իսկ նախարարներ Պութրոս Հարպ եւ Սելիմ Սայեղ յայտնեցին, որ իրենք կ'ուղղուին դէպի վերապահութիւն, եթէ Դիմադրութեան վերաբերող բանաձեւը մնայ ինչպէս որ է:

Հետեւաբար, նկատի ունենալով վերոնշեալ պաշտօնական եւ անպաշտօն տուեալները, կարելի է հետեւցնել, թէ նախարարական յանձնախումբը այսօր պիտի գումարէ իր իններորդ եւ վերջին նիստը, որուն ընթացքին պիտի վերջնականացնէ կառավարութեան աշխատանքային ծրագիրը նկատի ունենալով, որ կառավարութիւնը արդէն իսկ աւարտած պիտի ըլլայ քաղաքական բաժինին քննարկումը եւ պիտի վերջնականացնէ իւրաքանչիւր նախարարութեան աշխատանքներուն վերաբերող բաժինը:

Նշենք, որ Լիբանանի անկախութեան տօնին առիթով, Հարիրի երէկ շնորհաւորական հեռագիր մը ստացաւ սուրիացի իր պաշտօնակիցէն Մոհամմէտ Նաժի Օթարիէն, որ իր բարեմաղթութիւնները յղեց Լիբանանին եւ լիբանանցիներուն:

Միւս կողմէ, վարչապետ Հարիրի լրագրողներուն հետ իր ունեցած

Շար.ը՝ էջ 2

ԸՍՏ ԻՐԱՆԻ ԱՐՏԱՔԻՆ ԳՈՐԾՈՑ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ

ԻՐԱՆ ԻՐ ԻՐԱՆԻՈՄԸ ԱՐՏԵՐԿԻՐ ՈՒԼԱՐԿԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԵՐԱՇԽԻՔՆԵՐՈՒ ԿԸ ԿԱՐՕՏԻ

Իրանի արտաքին գործոց նախարարութիւնը իբրեւ իր կեցուածքին մէջ մեղմացման ցուցանիշ երէկ յայտնեց, որ Իրան կրնայ նկատի ունենալ իր ցած հարստացման ենթարկուած **իւրանիոմը** արտերկիր ուղարկել:

Իրանի արտաքին գործոց նախարար Մանուշեհր Մոթթաքի անցեալ շաբաթ մերժեց իր երկրին ցած հարստացման ենթարկուած **իւրանիոմը** արտերկրի մէջ պահ դնելու ՄԱԿ-ի առաջարկը: Սակայն արտաքին գործոց նախարարութեան բանբեր Ռամին Մեհմանփարասթ երէկ նշեց, որ Իրան չ'ընդդիմանար ցած հարստացման ենթարկուած **իւրանիոմը** արտասահման ուղարկելու առաջարկին, պայմանաւ որ «հարիւր առ հարիւր երաշխիք» ունենայ. որ փոխարէնը իր բժշկական հետազօտութեան հնոցին համար վառելանիւթ պիտի ստանայ.

Մեհմանափարասթ մամլոյ ասուլիսի մը ընթացքին յայտնեց, որ «երաշխիքներու հարցով մենք ոչինչ պիտի առաջարկենք, սակայն կարելի է փոխանակումը կատարել իրանեան հողամասերուն վրայ»:

Ան ըսաւ, թէ «Իրանի մէջ ոչ ոք դէմ եղած է 3.5 առ հարիւր հարստացման ենթարկուած **իւրանիոմը** արտասահման ուղարկելու գաղափարին: Մենք վառելանիւթը ուղարկելու գործընթացին մասին խօսեցանք»:

Իրանի արտաքին գործոց նախարարութեան բանբերը յայտնեց, որ «եթէ հարիւր առ հարիւր երաշխիք կը փնտռենք, ասիկա կը նշանակէ, թէ կ'ուզենք, որ 3.5 առ հարիւր հարստացման ենթարկուած **իւրանիոմը** ուղարկուի այնպիսի պայմաններու տակ, որ կրնանք վստահ ըլլալ, թէ 20 առ հարիւր վառելանիւթը պիտի ստանանք»:

Իրանի հիւլէական հարցերով բանագնաց Սայիտ Ժալիլի իր կարգին, ըստ Իրանի արաբախօս «Ալամ» պատկերասփիւռի կայանին, յայտնած է, որ «Իրանի իսլամական հանրապետութիւնը Թեհրանի իր հնոցին համար վառելանիւթի փոխանակման նպատակով առարկայական երաշխիքներու կարիք ունի»:

ՀՅԴ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԱՅՑԵԼԵՑ ՖՐԵՆԺԻԷԻ

ՀՅԴ Լիբանանի Կեդրոնական կոմիտէն ներկայացնող պատուիրակութիւն մը, որուն մաս կազմեցին Կեդրոնական կոմիտէի ներկայացուցիչ Յովիկ Մխիթարեան, Հայկական երեսփոխանական պլոքի ներկայացուցիչ, երեսփոխան Յակոբ Բագրատունի եւ Կեդրոնական Կոմիտէի անդամ Մարտիկ Պօղոսեան, այցելեց Ռապիէ, ուր հանդիպում մը ունեցաւ Մարատա հոսանքի ղեկավար, երեսփոխան Սլէյման Ֆրենճիէի հետ:

Հանդիպումին ներկայ գտնուեցաւ նաեւ Մարատա հոսանքի իրաւաբան Եուսեֆ Ջընիանոս:

Հանդիպումին ընթացքին քննարկուեցան լիբանանեան նորագոյն իրադարձութիւնները, ինչպէս նաեւ ՀՅԴ Լիբանանի Կեդրոնական կոմիտէի ձեռնարկած՝ լիբանանեան քաղաքական տարբեր ղեկավարութիւններու հետ հանդիպումներուն արդիւնքները:

Հանդիպումին ընթացքին արծարծուեցան յառաջիկայ հանգրուանին ի գործ դրուելիք միացեալ աշխատանքներուն հեռանկարները

«ՍԵՐԺ ՍԱՐԳՍԵԱՆԻ ՄԻԱԿ ՃԻՇԴ ՔԱՅԼԸ ՊԻՏԻ ԸԼԼԱՐ ՄԻՒՆԻԽ ՉԵՐԹԱԼԸ»

ԸՍՍԻ ՎԱՀԱՆ ՅՈՎՀԱՆՆԻՍԵԱՆ

ՀՅԴ Բիւրոյի անդամ, Դաշնակցութեան խորհրդարանական խմբակցութեան ղեկավար Վահան Յովհաննիսեան հաստատեց, որ Իլհամ Ալիեւի կողմէ ուղղուած պատերազմական սպառնալիքներէն ետք Հայաստանի նախագահ Սերժ Սարգսեան պէտք չէ Միւնիխ երթար բանակցութիւն կատարելու:

Շաբաթ օր Ազրպէյճանի նախագահ Ալիեւ յայտարարած էր, որ եթէ միւնիխեան բանակցութիւնները աւարտին առանց արդիւնքի, այն ատեն Ազրպէյճան ուժի դիմելէ բացի այլընտրանք չ'ունենար:

«Հայաստանի եւ Ազրպէյճանի նախագահներու միւնիխեան հանդիպումին նախօրեակին Ազրպէյճանի նախագահին կատարած սպառնալից յայտարարութիւնները վերջնագիր կը յիշեցնեն: Այդ պայմաններուն լոյսին տակ Հայաստանի նախագահին միակ ճիշդ քայլը պիտի ըլլար ընդհանրապէս Միւնիխ չերթալ», երէկ լրագրողներուն հետ ունեցած հանդիպումին ընթացքին յայտնեց Վ. Յովհաննիսեան: Սնոր համաձայն, վերջնագիրի ճնշման տակ բանակցիլը ճիշդ չէ. հայկական կողմը պէտք է անմիջապէս այդ յայտարարութենէն ետք, միջնորդներուն դիմէր եւ ըսէր, որ կարելի չէ պայմաններով աշխատիլ պահանջելով անոնցմէ գսպել Ազրպէյճանի նախագահը, այլապէս հայկական կողմը բանակցութիւններ կատարելը անհրաժեշտ չի նկատեր:

Ըստ Վ. Յովհաննիսեանի, այսօր ամէն ինչ կ'ընենք, որպէսզի հայկական կողմէն զիջումներ կորզեն թրքական խորհրդարանին մէջ հայ-թրքական արձանագրութիւններու վաւերացումը դիւրացնելու նպատակով:

Շար.ը՝ էջ 2

ՄԱՆՈՅԵԱՆ. «ԱԼԻԵԻ ՍՊԱՌՆԱԼԻՔԸ ՀԱՄԱՐԺԷՔ ՊԱՏԱՍԽԱՆ ՉՍՏԱՑԱՒ»

Երէկ, ՀՅԴ Բիւրոյի հայ դատի եւ քաղաքական հարցերու գրասենեակի պատասխանատու Կիրօ Մանոյեան մամլոյ ասուլիսի մը ընթացքին համոզում յայտնեց, որ Միւնիխեան հանդիպումէն առաջ Իլհամ Ալիեւի սպառնալիքին հայկական կողմի պատասխանը համարժէք չէր: Ըստ Կիրօ Մանոյեանի, ազրպէյճանական կողմին պատերազմ սկսելու սպառնալիքին հակակշիռը պէտք է ըլլայ ոչ թէ Ղարաբաղի անկախութեան ճանաչումը, ինչ որ աւելի կանուխ պէտք է կատարուէր, այլ Հայաստանին միացման յայտարարութիւնը:

Շար.ը՝ էջ 2

ՆԻՔՈԼԱՅ ՊՈՐՏԻՒԺ

ՄԵՐԺՈՒՄ ՌԱԶՄԱՏԵՆՉ ՈՐԵՒԷ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ

Հաւաքական անվտանգութեան պայմանագիրի կազմակերպութեան (ՀԱՊԿ) ընդհանուր քարտուղար Նիքոլայ Պորտիւժա «ամբողջովին դէմ է պատերազմի վերսկսման վերաբերող որեւէ յայտարարութեան»: Ան այս հաստատումը կատարած է 24 նոյեմբերին տուած մամլոյ ասուլիսին ընթացքին՝ անդրադառնալով Ազրպէյճանի նախագահին կողմէ կատարուած ռազմատենչ յայտարարութիւններուն:

«Ես աւելի քան համոզուած եմ, որ Ռուսիոյ նախագահին կողմէ եւրոպական անվտանգութեան վերաբերող պայմանագիրի ստորագրութիւնը ճիշդ ատենին կատարուեցաւ եւ անիկա շատ կարեւոր է», յայտնած է Պորտիւժա աւելցընելով, որ պայմանագիրը կը բացառէ ուժային ձեւերով որեւէ քաղաքական հարցի լուծում:

«Ես գինուորական եղած եմ եւ լաւապէս կը գիտակցիմ, թէ ի՛նչ կը նշանակէ պատերազմ», ըսած է ան: Պորտիւժա յոյս յայտնած է, որ Ալիեւի յայտարարութիւնը կատարուած ըլլայ զուտ քաղաքական նպատակներով, որպէսզի Միւնիխեան հանդիպումին Պաքուն վիճելի հարցերու մէջ իր ուզած արդիւնքին հասնելու կարելիութիւն ունենայ: Ան միաժամանակ կարեւոր նկատած է նախագահական մակարդակի հանդիպումներու աշխուժացումը եւ բանակցութիւններու յաջող ընթացքը:

Շար.ը՝ էջ 2

ԱՐԱՄ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ԸՆԴՈՒՆԵՑ ՀՅԴ ԲԻՒՐՈՅԻ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՈՒԹԻՒՆԸ

Երէկ երեքշաբթի, 24 նոյեմբեր 2009-ին Անթիլիասի մայրավանքին մէջ Արամ Ա. կաթողիկոս ընդունեց Հայ յեղափոխական դաշնակցութեան Բիւրոյի անդամները գլխաւորութեամբ Բիւրոյի ներկայացուցիչ Հրանդ Մարգարեանի:

Մեծի Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան տեղեկատուութեան բաժանմունքը կը հաղորդէ, որ վեհափառին ու ՀՅ Դաշնակցութեան ներկայացուցիչներուն միջեւ կայացած հանդիպման առանցքը հանդիսացաւ Հայաստան-սփիւռք գործակցութիւնը ամրապնդելու կարեւորութիւնը եւ հայ ժողովուրդի պահանջատիրական պայքարը շարունակելու անհրաժեշտութիւնը:

ՆԱԽԱԳԱՀ ՍԼԷՅՄԱՆ ԿԸ ԴՐՈՒԱՏԷ ԴԱՏԱԽԱԶԻՆ ՊԱՇՏՕՆԱԶՐԿՈՒՄԸ

«ԱՌԱՋԻՆ ՔԱՅԼ՝ ԴԱՏԱԿԱՆ ԻՇԽԱՆՈՒԹԵԱՆՑ ԱՆԿԱԽՈՒԹԵԱՆ ճԱՄԲՈՒՆ ՎՐԱՅ

Հանրապետութեան նախագահ զօր. Միշել Սլէյման երէկ յայտնեց, որ դատական իշխանութեան մաս կազմող դատաւորներուն պարկեշտութեան հսկող խորհուրդին կողմէ տրուած որոշումը կը նկատուի առաջին քայլը դատական իշխանութեանց ազատութեան եւ անկախութեան ճամբուն վրայ:

Ան դիտել տուաւ նաեւ, որ այս որոշումը կը նպաստէ նաեւ դատական իշխանութեան գործունէութեան մէջ բարեկարգումին եւ փտածութեան վերջ տալու իսկական գործունէութեան:

Նախագահ Սլէյման ընդգծեց, որ հարկ է նման որոշումներ տալ հիմնուելով հարցաքննութեան վրայ եւ զանոնք սահմանափակելով վարչական շրջագիծին մէջ, հեռու ամէն տեսակի միջամտութիւններէն:

Նախագահ Սլէյման յայտնեց, որ դատական իշխանութիւններուն կողմէ առնուած այս քայլը ապացոյց է, թէ վարչական աշխատանքներու բարեկարգումի ուղին ամբողջացնելու համար դատական իշխանութեան բարեկարգումները կը կազմեն հիմնաքարը:

Նախագահ Սլէյման ընդունեց արդարութեան նախարար Իպրահիմ Նաժժարը, որուն հետ քննարկեց երկիրը յուզող իրադարձութիւնները, ինչպէս նաեւ դատական իշխանութեան մաս կազմող դատաւորներուն պարկեշտութեան հսկող խորհուրդին տուած որոշումին մանրամասնութիւնները:

Նախագահ Սլէյմանի այցելեց ուժանիւթի եւ ջուրի հարցերու նախարար Ժըպրան Պասիլ. հանդիպման ընթացքին քննարկուեցաւ Պասիլի ստանձնած նախարարութեան վերաբերող աշխատանքային ծրագիրը:

Քննարկումի առարկայ դարձան նաեւ երկրին մէջ տեղի ունեցող քաղաքական իրադարձութիւնները:

Նախագահ Սլէյման ընդունեց նաեւ Կեդրոնական դրամատան կառավարիչ Ռիատ Սալամէն, որուն հետ քննարկեց Լիբանանի մէջ ելեւմտական եւ դրամական կացութեան պարզած ներկայ իրավիճակը:

Նախագահական պալատի այցելուներէն եղան նաեւ Լիբանանի մէջ Սէուտական Արաբիոյ դեսպան Ալի Աուատ Ասիրին եւ Եգիպտոսի դեսպան Ահմետ Պըտիաուին, որոնք Ապտալլա պըն Ապտել Ազիզ թագաւորի եւ նախագահ Հիւսնի Մուպարաքի շնորհաւորութիւնները փոխանցեցին նախագահին Լիբանանի անկախութեան 66-ամեակին առիթով:

Հանդիպումներուն ընթացքին քննարկուեցան նաեւ Լիբանանի եւ Սէուտական Արաբիոյ, ինչպէս նաեւ Լիբանանի եւ Եգիպտոսի միջեւ երկկողմանի յարաբերութիւնները:

ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՆԱԽԱԳԱՀԻՆ ՀՈՎԱՆԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ

ԱՅՍՕՐ ՏԵՂԻ Կ'ՈՒՆԵՆԱՅ ԱՈՒՆ-ԺՈՄՊԼԱԹ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄԸ

Լիբանանցի ղեկավարներուն միջեւ հանրապետութեան նախագահին հովանաւորած հաշտութեանց եւ հանդիպումներուն ծիրին մէջ, Պաապտայի մէջ այսօր նախագահ զօր. Միշել Սլէյման կը համախմբէ Ընկերվար յառաջդիմական կուսակցութեան ղեկավար, երեսփոխան Ուալիտ Ժոմպլաթն ու Ազգային ազատ հոսանք կուսակցութեան ղեկավար, երեսփոխան զօր. Միշել Աունը:

Ըստ կարգ մը աղբիւրներու, հանդիպումին ընթացքին քննարկուելիք հարցերը սովորական բնոյթ չունին:

Միւս կողմէ, Փոփոխութիւն եւ բարեկարգում համախմբումի անդամ, երեսփոխան Սիմոն Ապի Ռամիա յայտնեց, որ Ժոմպլաթի եւ զօր. Աունի հանդիպումին ընթացքին պիտի քննարկուին մեծ կարեւորութիւն ունեցող ազգային հիմնահարցեր: Ան ըսաւ, թէ այդ հանդիպումը պիտի ըլլայ արտակարգ:

Ընկերվար յառաջդիմական կուսակցութեան մօտիկ աղբիւրներ յայտնեցին, որ զօր. Աունի հետ Ժոմպլաթի ունենալիք հանդիպումը շարունակութիւնն է լիբանանեան քաղաքական տարբեր ուժերուն նկատմամբ Ժոմպլաթի ցուցաբերած բացուելու քաղաքականութեան:

Միւս կողմէ, Ընկերվար յառաջդիմական կուսակցութեան տեղեկատու գրասենեակի նախագահ Ռամի Ռեյիս յայտնեց, որ Ժոմպլաթի եւ զօր. Աունի միջեւ հանդիպումին ոչինչ պէտք է վերագրել նախքան անոր կայացումը:

Զօր. Աունի մօտիկ աղբիւրներ յայտնեցին, որ Ժոմպլաթի հետ հանդիպումը անհրաժեշտ է աւելցնելով, որ այդ հանդիպումը պիտի երաշխաւորէ սառցահալը երկու կողմերուն միջեւ:

Երեսփոխան Ալեն Աուն նկատել տուաւ, որ զօր. Աուն Ժոմպլաթէն քաղաքական ոչ մէկ շահ կը ցանկայ ապահովել:

Երեսփոխան Նեպիլ Նիքոլա իր կարգին յոյս յայտնեց, որ զօր. Միշել Աունի եւ երեսփոխան Ուալիտ Ժոմպլաթի միջեւ հանդիպումը կը նպաստէ Լեռնալիբանանի գաղթականներու շահերը ապահովելու:

Նշենք, որ ուժանիւթի եւ ջուրի հարցերու նախարար Ժըպրան Պասիլ «էլ. Պի. Սի.» պատկերասփիւռի կայանին հետ ունեցած իր հարցազրոյցին ընթացքին յայտնեց, որ Ազգային ազատ հոսանք կուսակցութեան ղեկավար զօր. Միշել Աունի եւ Ընկերվար յառաջդիմական կուսակցութեան ղեկավար Ուալիտ Ժոմպլաթի միջեւ հանդիպումը պիտի նպաստէ երկու կուսակցութիւններուն յարաբերութիւններու բարելաւման, ինչպէս նաեւ յառաջիկայ հանգըրուանին Լեռնալիբանանի մէջ երկխօսութեան օրէնքներուն յարգումին:

Նշենք, որ երէկ երեկոյեան Փոփոխութիւն եւ բարեկարգում համախմբումի ընդհանուր քարտուղարութիւնը գումարեց նիստ մը նախագահութեամբ զօր. Միշել Աունի: Նիստին ընթացքին քննարկուեցան զօր. Աունի եւ Ժոմպլաթի միջեւ տեղի ունենալիք հանդիպումին նախապատրաստական աշխատանքները:

ԶՕՐ. ԱՈՒՆ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ Կ'ՈՒՆԵՆԱՅ ԱՐԻՏԻ ՀԵՏ

Փոփոխութիւն եւ բարեկարգում համախմբումի նախագահ, երեսփոխան զօր. Միշել Աուն նախընթացեալ օր Ռապիէի մէջ ընդունեց հանրօգուտ շինութեանց եւ փոխադրութեան նախարար Ղազի Արիտիին, որուն հետ քննարկեց լիբանանեան ընդհանուր իրադարձութիւնները:

Հանդիպումէն ետք Արիտի յայտնեց, որ զօր. Աունի հետ լուսարձակի տակ առած է քաղաքական, բարգաւաճման, վարչական եւ բարեկարգումի հետ կապուած բոլոր թղթածրարները, որոնք պիտի իրագործուին յառաջիկայ հանգըրուանին կառավարութեան աշխատանքային ծրագիրի մշակումէն եւ վաւերացումէն ետք:

Պատասխանելով այն հարցումին, որ կ'ակնարկէր զօր. Աունի եւ Ընկերվար յառաջդիմական կուսակցութեան ղեկավար, երեսփոխան Ուալիտ Ժոմպլաթի միջեւ կայացելիք հանդիպումին նախապատրաստական աշխատանքներուն աւարտած ըլլալուն, Արիտի ըսաւ, թէ այդ աշխատանքները կը տարուին հանրապետութեան նախագահ զօր. Միշել Սլէյմանին կողմէ:

Արիտի յայտնեց, որ Ժոմպլաթի եւ զօր. Աունի միջեւ հանդիպումը պիտի ըլլայ դրական:

●ՄԻՒՍ կողմէ, «Լիուա» օրաթերթը իր երէկուան թիւին մէջ գրած էր, թէ Ռապիէի մէջ Արիտի զօր. Աունին փոխանցած է, թէ Ժոմպլաթ յանձնառու է, որ Պաապտայի մէջ անոնց հանդիպումը ըլլայ նոր ուղի մը որդեգրելու սկիզբը:

ՆԱԽԱՐԱՐ ՆԱԺԺԱՐ ՅԱՅՏԱՐԱՐԵՑ ԴԱՏԱԽԱԶԻ ՄԸ ՊԱՇՏՕՆԱԶՐԿՈՒՄԸ ԿԱՇԱՌԱԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏՃԱՌՈՎ

Արդարութեան նախարար Իպրահիմ Նաժժար երէկ արտակարգ մամլոյ ասուլիսի մը ընթացքին յայտարարեց, թէ Լիբանանի դատական իշխանութեանց մէջ գործող դատախազներէն մէկը մեկուսացուած է կաշառակերութեան պատճառով:

Ան յայտնեց, որ մեկուսացուած դատախազը իրաւունք չ'ունենար շարունակելու իր աշխատանքը, ինչպէս նաեւ կը զրկուի նիւթական հատուցման իր իրաւունքներէն:

Նաժժար նշեց, որ վերոնշեալ դատախազը, որուն անունը ան մերժեց յայտնել, ստացած է 200 հազար տոլարի կաշառք մը, ինչպէս նաեւ ամբաստանուած է այլ յանցանքներով:

Նաժժար նշեց, որ այս որոշումը տրուած է դատական իշխանութեան մաս կազմող դատաւորներուն պարկեշտութեան հսկող, հինգ անդամ հաշուող գերագոյն խորհուրդին կողմէ:

Նաժժար աւելցուց, որ այս որոշումը դատական իշխանութեան գործունէութեան մէջ բարեկարգումը սկսելու նախաձեռնութիւն մըն է:

Նշենք, որ «ժատիտ» պատկերասփիւռի կայանին համաձայն, պաշտօնազրկուած դատախազը Թանիոս Ղանթուսն է:

ՍԷՅԻՏ ԿԸ ՀԱԿԱԶԴԷ

Նախկին վարչապետ Ռաֆիք Հարիրիի սպանութեան մեղսակցելու համբաստանութեամբ ձերբակալուած եւ չորս տարի ետք ազատ արձակուած ընդհանուր անվտանգութեան նախկին ընդհանուր տնօրէն զօր. Ժամիլ Սէյիտ երէկ յոյս յայտնեց, որ դատական իշխանութեան հովանիին տակ գործող եւ դատաւորներուն պարկեշտութեան հսկող խորհուրդին տուած որոշումը ընդգըրկէ նաեւ դատախազներ Սայիտ Միրզան եւ Սաքըր Սաքըրը:

Սէյիտ մաղթեց, որ դատաւորներուն կողմէ այդ աշխատանքը ըլլայ լուրջ աշխատանք մը եւ ոչ թէ վերածուի աւանդական ֆոլքլորի:

Ան շեշտեց, որ Ռաֆիք Հարիրիի սպանութեան հետաքննութեան շրջագիծին մէջ, դատախազներ Միրզա եւ Սաքըր անպարկեշտութիւն եւ ապօրինութիւն կատարած են: Ան աւելցուց, որ Միրզայի եւ Սաքըրի արարքները կատարուած են ըստ քաղաքական եւ անձնական պահանջներու, որոնց մասին արդարութեան նախարար Իպրահիմ Նաժժար տեղեակ է եւ կրնայ անոնց մանրամասնութիւնները իմանալ հանրապետութեան նախագահէն:

Սէյիտ վերոնշեալ երկու դատախազները ամբաստանեց Հարիրիի սպանութեան հետաքննութիւնը նենգափոխելու յանցանքով:

ՊԸՐՐԻ - ԺՈՄՊԼԱԹ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄԻՆ ԸՆԹԱՑՔԻՆ ԿԱՌԱՎԱՐԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐՈՒ ՔՆՆԱՐԿՈՒՄ

Խորհրդարանի նախագահ Նեպիհ Պըրրի երէկ երեկոյեան ժամը 7:30-ին, Այն Թինէի մէջ ընդունեց Ընկերվար յառաջդիմական կուսակցութեան ղեկավար, երեսփոխան Ուալիտ Ժոմպլաթը, որուն հետ քննարկեց երկիրը յուզող իրադարձութիւնները, ինչպէս նաեւ կառավարութեան աշխատանքային ծրագիրին վերաբերող մանրամասնութիւնները:

Հանդիպումէն ետք Ժոմպլաթ յայտնեց, որ Հարիրիի վարչապետ նշանակման առաջին եւ երկրորդ հանգըրուաններուն միջեւ տարբերութիւններ կան աւելցնելով, որ սուրիական - սէուտական վեհաժողովը ունեցած է շարք մը դրական արդիւնքներ:

Ժոմպլաթ ընդգծեց կառավարութեան աշխատանքային ծրագիրին կարեւորութիւնը նկատել տալով, որ Լիբանանի ազգային երկխօսութեան նիստը յարմարագոյն վայրն է, ուր պէտք է լուծուին քաղաքական տարբեր ուժերուն միջեւ տարակարծութիւնները:

Ժոմպլաթ նշեց, որ Լիբանանի դէմ իսրայէլեան մնայուն սպառնալիքներուն դէմ հարկ է դիմադրել հզօր պետութիւն մը ներտելով, ան ըսաւ, որ պէտք է անպայման գործադրել ՄԱԿ-ի Ապահովութեան խորհուրդի բանաձեւերը, սակայն միաժամանակ հարկ է նաեւ պահպանել բռնագրաւուած հողերու ազատագրման Լիբանանի իրաւունքը եւ պաշտպանել լիբանանեան հողերը:

«Դիմադրութեան վերաբերող բանաձեւին առումով, մենք կառչած կը մնանք նախորդ կառավարութեան աշխատանքային ծրագիրին բովանդակութեան, իսկ ով որ կը մերժէ այդ բանաձեւը թող իր վերապահութիւնը յայտնէ», շեշտեց Ժոմպլաթ:

Իր յայտարարութիւններուն աւարտին Ժոմպլաթ յայտնեց, որ այսօր ինք հանդիպում մը պիտի ունենայ զօր. Միշել Աունի հետ հանրապետութեան նախագահին հովանաւորութեամբ, աւելցնելով, որ աւելի ուշ հաւանական են նաեւ Ռապիէ տրուելիք այցելութիւններուն իրականացումը:

Պըրրի ընդունեց տիւրզի համայնքապետ շէյխ Նայիմ Հասանը, որ շնորհաւորեց Պըրրին Լիբանանի անկախութեան եւ Ատհայի տօներուն առիթով:

Շէյխ Հասան կոչ ուղղեց Թաէֆի համաձայնագիրին ամբողջական գործադրութեան եւ աւելցուց, որ իրենք կը զօրակցին Պըրրիի եւ համակարծիք են անոր հետ, թէ Թաէֆը այլեւս համաձայնագիր մը չէ, այլեւ սահմանադրութիւն:

Պըրրի ընդունեց նաեւ խորհրդարանի փոխնախագահ Ֆարիտ Մքարիմ եւ Լիբանանի մէջ Համասի պատասխանատու Ուսամա Համտանը:

ԴԻՄԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՈՂ . . .

Շարունակուած Ա. էջէն

զրոյցին ընթացքին յայտնեց, որ իրենք ամէն ջանք ի գործ կը դնեն կառավարութեան աշխատանքային ծրագիրին շուրջ համախոհութիւն գոյացնելու ուղղութեամբ:

Հարիրի աւելցուց, որ Լիբանանի պաշտպանութեան ռազմավարութիւնը շատ մեծ եւ կարեւոր հարց է շեշտելով, որ ազգային երկխօսութիւնը պիտի շարունակէ այդ թղթածրարին քննարկումը:

Նշենք, որ վարչապետ Հարիրի ընդունեց տիւրզի համայնքապետ շէյխ Նայիմ Հասանը, որուն ընկերակցեցաւ երեսփոխան Մարուան Համատէ:

Հանդիպումին ընթացքին քննարկուեցան Լիբանանը յուզող իրադարձութիւնները, ինչպէս նաեւ շրջանային զարգացումները:

ՊԱՐԱՔ ԿԸ ՍՊԱՌՆԱՅ

Իսրայէլի պաշտպանութեան նախարար Էհուտ Պարաք յայտնեց, որ ներկայիս Հզպալլա շատ աւելի երկար հասողութեամբ հրթիռներ ունի, քան ինչ որ ուներ Լիբանանի դէմ շղթայազերծուած երկրորդ պատերազմին ընթացքին:

Պարաք նշեց, որ Հզպալլայի մօտ կը գտնուին շուրջ 40 հազար հրթիռներ, որովհետեւ ան ազատօրէն կը գործէ Լիբանանի մէջ, «սակայն Հզպալլա կը վախնայ Իսրայէլի դէմ գործողութիւններ կատարելէ, նկատի ունենալով որեւէ գործողութեան հակադարձելու իսրայէլեան զօրութիւնը»:

Պարաք ընդգծեց, որ Լիբանանի կառավարութիւնը պատասխանատու է լիբանանեան հողերուն վրայ արձանագրուող բոլոր զարգացումներուն:

ՄԱՆՈՅԵԱՆ. «ԱԼԻԵԻԻ . . .»

Շարունակուած Ա. էջէն

Կիրօ Մանոյեան նշեց, որ հանդիպումէն անմիջապէս ետք համաձախագահներու յայտարարութիւնները աւելի լաւատես բնոյթ կը կրէին, քան այն, ինչ որ աւելի ուշ հրապարակեցին: Թէեւ բանակցութիւններուն դռնփակ ըլլալուն պատճառով բազմաթիւ մանրամասնութիւններ յայտնի չեն, բայց կարելի է եզրակացնել, որ էական յառաջընթաց չկայ:

Կիրօ Մանոյեան նաեւ շեշտեց, որ Ազրպէյճանի պատերազմ չսկսելու պատճառը ոչ թէ միջազգային ճնշումն է, այլ պարտութեան հաւանականութիւնը ներկայ սահմաններով: Տարածքներու հաւանական յանձնումը պիտի մեծցնէ պատերազմի հաւանականութիւնը:

«Հայ-թրքական բանակցութիւնները դարձած են ճնշման լծակ Ղարաբաղի հարցով, ինչ որ արդէն մենք տեսած պէտք է ըլլայինք: Մեր կուսակցութիւնը տեսած էր եւ արդէն ապրիլի սկիզբը պէտք է հայաստան յայտարարէր, որ բանակցութիւնները դադրած են: Այժմ, յառաջիկայ քանի մը ամիսներուն ընթացքին Ղարաբաղի հարցին մէջ նկատելի յառաջընթաց պիտի չարձանագրուի», ընդգծեց Կիրօ Մանոյեան:

ՄԵՐԺՈՒՄ ՌԱՋՄԱՏԵՆՉ . . .

Շարունակուած Ա. էջէն

Խօսելով հայ-թրքական սահմանին մասին, որ նաեւ ՕԹԱՆ-ՀԱՊԿ սահմանն է, Հաւաքական անվտանգութեան պայմանագիրի կազմակերպութեան ընդհանուր քարտուղարը նպատակայարմար նկատած է երկու դաշինքներու համագործակցութիւնը:

«Այսօր ՀԱՊԿ եւ ՕԹԱՆ կանգնած են նոյն մարտահրաւէրներուն դէմ յանդիման: Որքան շուտ սկսինք համագործակցիլ, այնքան արդիւնաւէտ կերպով կ'ապահովենք անդամ երկիրներուն անվտանգութիւնը», ընդգծած է Պորտիւժա:

Երէկ ան հանդիպում ունեցած է Հայաստանի նախագահ Սերժ Սարգսեանի հետ, որ զայն պարգեւատրած է Հայաստանի բարձրագոյն պետական պարգեւով Պատուոյ շքանշանով:

«ՍԵՐԺ ՍԱՐԳՍԵԱՆԻ . . .»

Շարունակուած Ա. էջէն

Նախանցեալ օր Հայաստանի նախագահի բանբեր Սամուէլ Ֆարմանեան Ազրպէյճանի նախագահի սպառնալիքներուն արձագանգելով ըսած էր, որ եթէ խաղաղ բանակցութիւնները ընդհատուին եւ զինուորական գործողութիւնները վերսկսին, այն ատեն ոչինչ կը խանգարէ Հայաստանը Լեռնային Ղարաբաղի անկախութիւնը ճանչնալու:

Ըստ ՀՅԴ Բիւրոյի անդամին, Ղարաբաղի անկախութիւնը ճանչնալը Հայաստանի կողմէ խնդիրը լուծելու ամէնէն ծիշդ տարբերակը չէ: «Աւելի կարեւոր են միջազգային ճանաչումը գոնէ մասնակի ճանաչումը տարբեր միջազգային կառոյցներուն կամ պետութիւններուն կողմէ: Կարեւոր է Ղարաբաղի վերադարձը բանակցութիւններու սեղան, որովհետեւ ատիկա ճանաչման իմաստով հիմնական է: Եթէ Ազրպէյճան յարձակի Արցախի վրայ, կը կարծեմ, որ այն ատեն առաջնակարգը ոչ թէ ճանաչումը պիտի ըլլայ, այլ ռազմադաշտին վրայ ազրպէյճանական նախայարձակումի ամբողջական ջախջախումը»:

ԻՍՐԱՅԷԼԵԱՆ ԼՈՒԾՈՒՄ ՀԻՒՍԻՍԱՅԻՆ ՂԱԺԱՐԻ ՀԱՐՑԻՆ

Իսրայէլի պետական ռատիոկայանը հաղորդեց, որ Ղաժար գիւղաքաղաքին թղթածրարին առումով կարելի եղած է յանգիլ որոշ լուծումի մը, որուն հիման վրայ Իսրայէլ պիտի հեռանայ հիւսիսային Ղաժարէն, ինչպէս որ նշուած է ՄԱԿ-ի Ապահովութեան խորհուրդի թիւ 1701 բանաձեւին մէջ:

Իսրայէլեան հաղորդումին համաձայն, հիւսիսային Ղաժարէն Իսրայէլի հեռացումէն ետք, ՖԻՆԻԼ-ի միջազգային խաղաղապահ ուժերը պիտի տեղակայուին շրջանին մէջ երաշխաւորելու համար բնակիչներուն ապահովութիւնը:

Նոյն ռատիոկայանը յայտնեց, որ այս լուծումը առաջադրուած է արտաքին գործոց նախարարութեան կողմէ, Իսրայէլի վարչապետին հաւանութեամբ:

Իսրայէլեան այլ աղբիւրներ յայտնեցին, որ Թել Աւիւ յապաղեցուցած է այս որոշումին յայտարարութիւնը սպասելով Լիբանանի կառավարութեան կազմութեան:

Միւս կողմէ, ՖԻՆԻԼ-ի ուժերը յայտնեցին, թէ իրենք պաշտօնական ոչ մէկ փաստաթուղթ ստացած են Ղաժարէն իսրայէլեան ուժերուն հեռացումին առումով:

●ՖԻՆԻԼի քաղաքական եւ քաղաքացիական հարցերու տնօրէն Միլոշ Շբրոկըր երէկ Սուրի մէջ մամլոյ ասուլիսի մը ընթացքին յայտնեց, որ հիւսիսային Ղաժարէն իսրայէլեան ուժերուն հեռացումը քննարկումի հարց չէ:

«Իսրայէլ այդ հողերէն ստիպուած է հեռանալու Ապահովութեան խորհուրդի թիւ 1701 բանաձեւին գործադրութեան ծիրին մէջ», ըսաւ ան: Շբրոկըր անդրադարձաւ նաեւ Լիբանանի վերեւ կատարուած իսրայէլեան թռիչքներուն եւ շեշտեց, որ իսրայէլեան օդուժը իր այդ թռիչքներով ոտնձգութիւններ կը գործէ լիբանանեան գերիշխանութեան եւ ՄԱԿ-ի 1701 բանաձեւին դէմ:

Ս. ԱՍՏՈՒԱԾԱԾԻՆ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ԱՆՈՒԱՆԱԿՈՉՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՄԱՏԱՂՕՐՀՆԷՔ

Կիրակի, 29 Նոյեմբեր 2009-ին, Նոր Ատանայի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ անուանակոչութեան առիթով հանդիսաւոր Սուրբ եւ անմահ պատարագ պիտի մատուցուի եւ պիտի կատարուի մատաղօրհնէք:

Պիտի պատարագէ եւ քարոզէ՝

ԳԵՐԾ. Տ. ԳԵՂԱՄ ԵՊՍ. ԽԱՉԵՐԵԱՆ

Առաջնորդ Լիբանանի Հայոց թեմին

Սկիզբ ժամերգութեան՝	*ժամը 8:00-ին*
Ս. պատարագ՝	*ժամը 10:00-ին*
Քարոզ՝	*ժամը 11:30-ին*

Յաւարտ սուրբ եւ անմահ պատարագի պիտի կատարուի մատաղօրհնէք, ինչպէս նաեւ հոգեհանգստեան արարողութիւն՝ եկեղեցւոյս բարերարներու, քահանայ հայրերու եւ ծառայողներու յիշատակին:

Կիրակի, առաւօտեան ժամը 9:15-ին, պիտի կատարուի ժողովրդային ընդունելութիւն առաջնորդ սրբազան հօր, համազգայինի «Լեւոն Շանթ» կեդրոնին առջեւ՝ մասնակցութեամբ ՀՄԸՄ-ի շեփորախումբին:

Շաբաթ, երեկոյեան ժամը 6:30-ին, պիտի կատարուի ժամերգութիւն, որուն պիտի յաջորդէ հոգեւոր համերգ:

Ս. ԱՍՏՈՒԱԾԱԾԻՆ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ԹԱՂԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

ԿԸ ՊԱՀԱՆՋՈՒԻ ՎԻՐԱՀԱՅՈՑ ԹԵՄԻՆ ՎԵՐԱԴԱՐՁՆԵԼ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵԿԵՂԵՑԻՆԵՐԸ

Երէկ Երեւանի մէջ Հայ առաքելական եկեղեցւոյ Գէորգեան հոգեւոր ճեմարանի, հայաստանեան քանի մը համալսարաններու եւ ժողովրդական կուսակցութեան նախաձեռնութեամբ տեղի ունեցած բողոքի ցոյցերու շարքը աւարտեցաւ Հայաստանի մէջ Վրաստանի դեսպանատան առջեւ: Ցուցարարները կը կրէին «Արդեօք դուք քրիստոնեայ չէ՞ք», «դադրեցուցէք մշակութային ցեղասպանութիւնը», գրութիւններով պաստառներ:

Ըստ «Նոյեան տապան»ի, լրագրողներու հետ զրոյցին ընթացքին հոգեւորական դասի ներկայացուցիչները, նշեցին, որ իրենք Վրաստանի իշխանութիւններէն եւ եկեղեցիէն կը պահանջեն վիրահայոց թեմին տալ հայ առաքելական եկեղեցւոյ իրաւաբանական տիրոջ կարգավիճակ: Ըստ անոնց, Վրաստան պէտք է հայկական եկեղեցիները վերադարձնէ վիրահայոց թեմին եւ յարգէ ու պահանջէ հայ ժողովուրդի մշակութային արժէքները:

Դեսպանատան յղուած նամակին մէջ ցուցարարները նշեցին, որ Մուղնեցոց Ս. Գէորգ եկեղեցւոյ փլուզումը Վրաստանի իշխանութիւններու անտարբերութեան եւ անհոգութեան հետեւանքն է:

ՄԱԿ-ին դիմելով անոնք կոչ ուղղեցին վերահաստատելու հաւատարմութիւնը համամարդկային արժէքներուն նկատմամբ եւ Վրաստանէն պահանջելու վիրահայոց թեմին վերադարձնել հայկական եկեղեցիները, ինչպէս նաեւ անհրաժեշտ ուղիներ ապահովելու վիրահայութեան բնականոն կեանքի կազմակերպման համար:

Մինչ այդ, հայաստանեան այլ լրատուամիջոց մը հաղորդեց, որ Թիֆլիսի Աբօ Թփիլել փողոցը գտնուող հայկական եկեղեցւոյ վերականգնման աշխատանքները արդէն ընթացք առած են: Լուրը փոխանցուած է Մշակութային ժառանգութեան պահպանման ազգային գործակալութեան կողմէ:

ՂԱՐԱԲԱՂԻ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸՐԸ ԿԱՍԵՑՈՒՑԻՆ ԱԶՐՊԷՅՃԱՆԱԿԱՆ ԲԱՆԱՁԵԻ ՔՆՆԱՐԿՈՒՄԸ

ՄԱԿ-ի Ապահովական խորհուրդը յետաձգած է «Ազրպէյճանի բռնագրաւուած տարածքներու իրավիճակին մասին» բանաձեւին քննարկումը: «Թրենտ Նիուզ»ի համաձայն, ազրպէյճանական պատուիրակութեան կողմէ ներկայացուած այս բանաձեւին քննարկումը յետաձգելու պատճառը չէ ճշդուած ՄԱԿ-ի կողմէ, սակայն հաւանական է, որ անիկա կապուած ըլլայ բանակցային գործընթացին:

Նախագիծի քննարկումը նախատեսուած էր 3 դեկտեմբերին, սակայն ներկայիս անյայտ է, թէ որքան ժամկէտով պիտի յետաձգուի անիկա:

ԸՍՏ ԱԼԻԵԻ ԱՇԽԱՏԱԿԱԶՄԻՆ

ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐ ՃՆՇՈՒՄ ԿԸ ԲԱՆԵՑՆԵՆ ԱԶՐՊԷՅՃԱՆԻ ՎՐԱՅ

Ազրպէյճանի նախագահի աշխատակազմի միջազգային բաժանմունքի պետ Նովրուզ Մամեդով Ազրպէյճանի նախագահին կից Ռազմավարական հետազօտութիւններու կեդրոնին կազմակերպած «Հարաւային Կովկասի մէջ անվտանգութեան խոչընդոտները. շրջանային համագործակցութեան իրականութիւն եւ հեռանկարներ» խորհրդաժողովին ընթացքին յայտարարած է, որ «Ազրպէյճան Լեռնային Ղարաբաղի հարցին մէջ իր դիրքորոշումը մինչեւ վերջ պէտք է պաշտպանէ, եւ չ'արժեր Պաքուի վրայ որեւէ ձեւաչափով ճնշում գործադրել»:

Մամեդով յայտնած է, որ Ազրպէյճան ոչ միայն որեւէ աջակցութիւն չի ստանար Միացեալ Նահանգներէն, այլ ընդհակառակն «անընդհատ քննադատութեան կ'արժանանայ Արեւմուտքի կողմէ մարդու իրաւունքներու եւ այլ հարցերով»:

Անդրադառնալով Հայաստան-Թուրքիա արձանագրութիւններուն Մամեդով նշած է, որ «յաճախ արեւմուտքցի դիւանագէտներ կ'ըսեն, թէ միշտ չէ, որ կրնան ժամանակ գտնել եւ քննարկել տարբեր հարցեր, սակայն յանկարծ հաւաքուեցան Ցիւրիխի մէջ եւ արձանագրութիւնները ստորագրուեցան շատ բարձր մակարդակով»:

Շար.ը՝ էջ 10

ՀՐԱՊԱՐԱԿԻ ՎՐԱՅ Է ԼՕԽ-Ի 2010-Ի ՕՐԱՑՈՅՑԸ

Ստանալու համար դիմել ԼՕԽ-ի Շրջանային վարչութեան գրասենեակ:

ՄԱՀԱԶԴ

Տիկին Աճժել Հասէսեան
Տիկին Նուարդ Մարտիրոսեան եւ զաւակները՝ Ռոզիճ, Յարութ եւ Մանօ
Տէր եւ տիկին Աւետիս եւ Մարի Պալեան եւ զաւակունք
Տիկին Խաթուն Տեմիրճեան եւ զաւակունք
Տէր եւ տիկին Միհաս եւ Լուսիճ Միհասեան եւ զաւակունք
Տէր եւ տիկին Մանուէլ Հասէսեան եւ զաւակունք
Տէր եւ տիկին Օհաննէս Հասէսեան եւ զաւակունք
Տիկին Վերժիճ Եագուպեան եւ զաւակունք
եւ համայն ազգականներ կը գուժեն իրենց ամուսնոյն, հօր, մեծ հօր, քեռայրին եւ հարազատին՝

ՍԱՐԳԻՍ ՀԱՍԷՍԵԱՆԻ

մահը, որ պատահեցաւ երկուշաբթի, 23 նոյեմբեր 2009-ին Առաւօտեան, Երուսաղէմի մէջ, յետ երկարատեւ հիւանդութեան:

Յուղարկաւորութեան արարողութիւնը պիտի կատարուի այսօր՝ չորեքշաբթի, 25 նոյեմբերին, Երուսաղէմի լատին եկեղեցւոյ մէջ, ուրկէ հանգուցեալին մարմինը պիտի փոխադրուի Երուսաղէմի գերեզմանատունը:

● *Ներկայս ընդունիլ իբրեւ մահագդ:*

● *Յաւակցութիւնները կ'ընդունուին հանգուցեալին դստեր՝ Նուարդ Մարտիրոսեանի բնակարանը, Պուրճ Համուտ, Ամանոս, «Ֆլոր տաւուր»ի թաղ, չորեքշաբթի, 25, հինգշաբթի, 26 եւ ուրբաթ, 27 նոյեմբերին: Հեռաձայն՝ 01-250784:*

ԸՍՏ ՍԱՄՈՒԷԼ ՖԱՐՄԱՆԵԱՆԻ

ԲԱՆԱԿՑԱՅԻՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՑԻ ԱՌԱՆՑՔԱՅԻՆ ՀԱՐՑԸ ԼԵՌՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂԻ ԿԱՐԳԱՎԻՃԱԿԻ ՀԱՐՑՆ Է

Հայաստանի նախագահի մամլոյ քարտուղար Սամուէլ Ֆարմանեան «Արմենփրես» լրատու գործակալութեան խնդրանքով մեկնաբանելով Ազրպէյճանի նախագահին ռազմատենչ յայտարարութիւնները, ըսած է, որ այդ յայտարարութիւնները թէեւ ներքին լսարանի համար են, սակայն միեւնոյն ժամանակ, անոնք բարենպաստ մթնոլորտ չեն ստեղծեր Լեռնային Ղարաբաղի տագնապի լուծման բանակցային գործընթացին մէջ: «Ազրպէյճանի նախագահին յայտարարութիւնները անգամ մը եւս կը վկայեն Ազրպէյճանի ապակառուցողական կեցուածքին մասին» նշած է Ֆարմանեան:

«Լարուածութեան ածը Լեռնային Ղարաբաղի տագնապին շուրջ ամէնէն անցանկալի ելքն է թէ Լեռնային Ղարաբաղի, թէ Հայաստանի, թէ ալ ամբողջ շրջանին համար: Բայց Հայաստանի Հանրապետութիւնը չի կրնար անտարբեր մնալ Լեռնային Ղարաբաղի ժողովուրդի ճակատագիրին նկատմամբ, եւ այդ պատճառով ալ Հայաստանի Հանրապետութեան նախագահը եւ բարձրաստիճան այլ պաշտօնեաներ բազմիցս յայտարարած են, որ մենք պատասխանատու ենք Լեռնային Ղարաբաղի ժողովուրդի անվտանգութեան համար: Աշխարհի մէջ կան ընդունուած ձեւեր այսպիսի զարգացումներու պարագային: Ենթադրենք Հայաստանի Հանրապետութիւնը կրնայ Լեռնային Ղարաբաղի անկախութիւնը ճանչնալ անկէ բխող հետեւանքներով

Երկրորդ Հայաստանի Հանրապետութիւնը կրնայ փոխադարձ օգնութեան պայմանագիր ստորագրել Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետութեան հետ: Տարբերակներ կան, եւ ես վստահ եմ, որ Հայաստանի Հանրապետութիւնը պիտի օգտուի այդ քանի մը տարբերակներէն կամ առանձին-առանձին, կամ միաժամանակ:

Շար.ը՝ էջ 9

ՄԷԿ ՄԻԼԻՈՆ ԵՒՐՈՅԻ ՆՈՒԻՐԱՏՈՒԹԵԱՆ ԽՈՍՏՈՒՄ ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՖՈՆԵԹՈՆԻՆ

«Հայաստան» հայկական հիմնադրամի հանրութեան հետ կապերու վարչութիւնը կը տեղեկացնէ, որ հիմնադրամին կողմէ 19-22 նոյեմբեր Ֆրանսայի մէջ կազմակերպուած ֆոնեթոնին ընթացքին տրուած է աւելի քան 1 միլիոն եւրոյի նուիրատուութեան խոստում: Ֆոնեթոնը 2000 թուականէն ի վեր կը կազմակերպուի: Ամէն տարի Ֆոնեթոնէն առաջ 4 օր շարունակ շուրջ 600 կամաւորներ Ֆրանսայի հինգ քաղաքներէն կը հեռաձայնեն Եւրոպայի մէջ բնակող հայերուն եւ կը ներկայացնեն հիմնադրամի յառաջիկայ ծրագիրները:

Այս տարի հաւաքուած գումարները պիտի տրամադրուին Շուշիի վերականգնումին: Նշենք, որ «Թելեթոն-2009»ը տեղի պիտի ունենայ 26 նոյեմբերին Լոս Անճելըսի մէջ:

«ՀՈՐԻԶՈՆ» Կ'ԱՐԺԱՆԱՆԱՅ ՔԱՆԱՏԱՅԻ ՎԱՐՉԱՊԵՏԻ ՊԱՏՈՒՈՅ ԳԻՐԻՆ

Այս տարի իր 30-ամեակը նշող քանատահայութեան «Հորիզոն» շաբաթաթերթը արժանացած է Քանատայի վարչապետին յատուկ պատուոյ գիրին: Քանատայի փոքրամասնութիւններու հրատարակութիւններու արդէն աւանդական դարձած տարեկան հաւաքին ընթացքին, վարչապետ Սթիվըն Հարփըր այդ երկրի

Շար.ը՝ էջ 9

ԱՐՑԱԽ ՖՈՒՆԴ

●Արձագանգելով «Արցախ ֆոնտ»ի՝ «Նոր կեանք, նոր յոյս» ծրագիրի կոչին՝

Տէր եւ տիկին Յակոբ Թերզեան 600$

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՉԵՌԱԳՈՐԾՆԵՐՈՒ ՅՈՒՅԱՀԱՆԴԷՍ

Հովանաւորութեամբ՝
ԼՕԽ-Ի ՇՐՋԱՆԱՅԻՆ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ
Կազմակերպութեամբ՝
ԼՕԽ-Ի ՉԵՌԱՐՈՒԵՍՏԻ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲԻՆ
Նախագահութեամբ՝
ԷԼԻԶ ՀԱՋԱՐԵԱՆԻ

Բացում՝ ուրբաթ, 27 նոյեմբեր 2009-ին, երեկոյեան ժամը 5:00-ին, Ժել էլ Տիպի քաղաքապետարանի հանրային պարտէզի ապակեայ սրահին մէջ:

Ցուցահանդէսը կը շարունակուի մինչեւ կիրակի, 6 դեկտեմբեր 2009 ներառեալ, ամէն օր առաւօտեան ժամը 10:00-էն մինչեւ երեկոյեան ժամը 7:00:

ՀՐԱՒԷՐ

ԼՕԽ-ի Շրջանային Վարչութեան Առողջապահական Յանձնախումբը եւ «Արաքսի Պուլղուրճեան» Ընկերաբժշկական Կեդրոնի Նախազգուշական Բաժանմունքը

Կազմակերպած են դասախօսական շարք մը՝ հետեւեալ թուականներուն.

Թուական/2009	Նիւթ	Դասախօս
25 նոյեմբեր	Առողջապահական գիտելիքներ՝ խոհանոցին մէջ	Անի Տէյիրմենճեան-Ժերդիտեան (սննդագէտ)
2 դեկտեմբեր	Ի՞նչ է արեան ընդհանուր քննութիւնը	Շաքէ Բարմաքսզեան (տարրալուծարանագէտ)
9 դեկտեմբեր	Կենսոլորտ եւ առողջութիւն	Կարօ Յարութիւնեան (կենսոլորտի նախարարութիւն)
16 դեկտեմբեր	Կնոջ առողջութիւնը	Մէյրի Արեւեան (Պէյրութի ամերիկեան համալսարանի դասախօս)

Դասախօսութիւնները տեղի կ'ունենան չորեքշաբթի օրերը, առաւօտեան ժամը 10:00-ին, ԼՕԽ-ի «Ա. Պուլղուրճեան» ընկերաբժշկական կեդրոնի «Թնճուկեան» սրահին մէջ, 4-րդ յարկ:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ
4 դասախօսութիւններուն ներկայ գտնուողները առիթը պիտի ունենան ստանալու անվճար արեան քննութեանց կտրօն:

ԿԻԻԼ. «ՍԱՀՄԱՆՆԵՐԸ ՇՈՒՏՈՎ ՊԻՏԻ ԲԱՑՈՒԻՆ»

Թուրքիոյ նախագահ Ապտիւլլա Կիւլ իտալական **«Լա Սթամփա»** թերթին տրուած հարցազրոյցին ընթացքին յայտնած է, որ հայ-թրքական հաշտեցման գործընթացին մէջ զգալի աջակցութիւն ցուցաբերած են արեւմտեան պետութիւնները, մանաւանդ Ռուսիան, որ ջանք կը գործադրէ նաեւ Հայաստանի եւ Ազրպէյճանի միջեւ յարաբերութիւններու կարգաւորման ուղղութեամբ:

Ըստ նախագահին, ինք գիտակցած է, որ անհրաժեշտ է Հայաստանի հետ յարաբերութիւնները բարելաւել օգոստոս 2008-ին ծագած ռուս-վրացական պատերազմէն ետք:

«Երբ հիմնախնդիրները սառած կը մնան, կարելի չէ զանոնք լուծել կրկին սառնարան դնելով: Ատիկա ամէնէն դիւրինն է, ոչ մէկ վտանգ կայ, սակայն շրջանը կայունութեան եւ համագործակցութեան կարիք ունի: Հայաստանն ալ կը գտնուի այդ շրջանին մէջ ինչ որ տեղի ունենայ այդ երկրին մէջ բարերար արդիւնք կ'ունենայ բոլոր ուղղութիւններով եւ կը տարածուի մեծ հեռաւորութիւններու վրայ», յայտարարած է Կիւլ:

Ան խոստացած է, որ Պաքու ուշադիր կը հետեւի հայ-թրքական յարաբերութիւններու զարգացման եւ յոյս յայտնած է, որ Հայաստան եւ Ազրպէյճան պիտի յաջողին Ղարաբաղեան հիմնախնդիրի լուծումը գտնել:

Պատասխանելով այն հարցումին, թէ Հայաստանի եւ Թուրքիոյ քաղաքացիները ե՞րբ պիտի կրնան ընդհանուր սահմանը ազատ անցնիլ, Կիւլ ըսած է. «Այդ խոչընդոտը շուտով պիտի վերցուի համաձայնագիրէն ետք, զոր մենք ստորագրած ենք հոկտեմբերին Ցիւրիխի մէջ: **«Թեքնիք»** ժամանակ կը պահանջուի, քանի որ փաստաթուղթը պէտք է քննարկուի երկու երկիրներու խորհրդարաններուն կողմէ: Սակայն անկէ ետք տեղի պիտի ունենայ դիւանագէտներու փոխանակում եւ ցամաքային սահմանի բացում: Օդային սահմանը շատոնց բաց էր»:

ՀԱՒԱՆԱԿԱՆ ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՂԵԿԱՎԱՐ ԿԱԶՄԻՆ ՄԷՋ

28 նոյեմբերին տեղի պիտի ունենայ Հանրապետական կուսակցութեան 12-րդ հերթական համագումարը: Կուսակցութեան բանբեր Էդուարդ Շարմազանով Panorama.am լրատուական կայքէջի թղթակիցին հետ ունեցած զրոյցին ընթացքին յայտնած է, թէ համագումարին պիտի մասնակցին շուրջ 2 հազար պատուիրակներ, իսկ օրակարգին վրայ պիտի ըլլայ կուսակցութեան նոր ղեկավար մարմնի ընտրութիւնը:

Համագումարին ընթացքին ընդարձակ ելոյթով հանդէս պիտի գայ Հանրապետական կուսակցութեան նախագահ Սերժ Սարգսեան:

Շարմազանով չբացառեց, որ ղեկավար մարմնին մէջ զգալի ու արմատական փոփոխութիւններ կատարուին:

Համագումարին պիտի հրաւիրուին Հայաստանի եւ արտերկրի մէջ կուսակցութիւններու ներկայացուցիչներ, որոնց կարգին Ռուսիոյ Ետինայա Ռուսիա կուսակցութենէն եւ Եւրոպական ժողովրդավարական կուսակցութենէն ներկայացուցիչներ:

Ըստ Շարմազանովի, Հայաստանէն պիտի հրաւիրուին Բարգաւաճ Հայաստան, Օրինաց երկիր, Հ3 Դաշնակցութիւն, Ազգային ինքնորոշում միաւորում, Ազգային միաբանութիւն, ինչպէս նաեւ այլ կուսակցութիւններ:

Շարմազանով տեղեկացուցած է, որ Հայ ազգային քոնկրեսին հրաւէր չէ ուղղուած:

ՄԱՀԱԶԴ

ՀՅԴ «Կարմիր լեռ» կոմիտէն կը գուժէ իր շրջանի հաւատաւոր ընկերներէն՝

ԲԱԲԳԷՆ ԳԱԶԱՆՃԵԱՆԻ

մահը, որ պատահեցաւ երկուշաբթի, 23 նոյեմբեր 2009-ին:

ՄԱՀԱԶԴ

Տիկին Ազատուհի Մելքոնեան (Քանատա)
Տէր եւ տիկին Արմէն Մելքոնեան եւ զաւակունք (Քանատա)
Տէր եւ տիկին Արա Մելքոնեան եւ զաւակունք (Միացեալ Նահանգներ)
Տէր եւ տիկին Արսէն Մելքոնեան եւ զաւակունք
Տէր եւ տիկին Ներսէս Մելքոնեան եւ զաւակունք (Միացեալ Նահանգներ)
Տէր եւ տիկին Մկրտիչ Պօղոսեան եւ զաւակունք (Քանատա)
Տէր եւ տիկին Ռուբէն Մանկասարեան եւ զաւակունք
Խաչատուրեան եւ Թիւֆենքճեան ընտանիքներ
Աւետիսեան եւ Սարգիսեան ընտանիքներ
Կարապետեան եւ Մելքոնեան ընտանիքներ
եւ համայն ազգականներ կը գուժեն իրենց ամուսնոյն, հօր, մեծ հօր, աներոջ, քեռայրին եւ հարազատին՝

ՊԵՏՐՈՍ ՄԵԼՔՈՆԵԱՆԻ
(Ծնեալ՝ ՏԻԳՐԱՆԱԿԵՐՏ 1906-ին)

մահը, որ պատահեցաւ շաբաթ, 21 նոյեմբեր 2009-ին, Թորոնթոյի մէջ, Քանատա:

Յուղարկաւորութեան արարողութիւնը պիտի կատարուի այսօր՝ չորեքշաբթի, 25 նոյեմբերին, Թորոնթոյի մէջ, Քանատա:

● *Ներկայս ընդունիլ իբրեւ մահագդ:*

● *Հանգուցեալին հոգւոյն հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի այսօր՝ չորեքշաբթի, 25 նոյեմբերին, կէսօրէ ետք ժամը 4:00-ին, Պուրճ Համուտի Նոր Ստանա թաղի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ մէջ:*

● *Յաւակցութիւնները կ'ընդունուին յետ հոգեհանգստեան արարողութեան, Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ սրահին մէջ, մինչեւ երեկոյեան ժամը 7:30, իսկ հինգշաբթի, 26 նոյեմբերին, Արսէն եւ Զուարթ Մելքոնեանին բնակարանը, Ամանոս, «Տիւրտիլեան» շէնք, եւ ուրբաթ, 27 նոյեմբերին, Ռուբէն եւ Մեղա Մանկասարեանի բնակարանը, Մրկիեր, «Հարպոյեան» շէնք, պլոք Ա.:*

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԻ ԼՈՒԾՄԱՆ ՀԱՅԵՑԱԿԱՐԳ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԻ ԼՈՒԾՈՒՄԸ ՈՐՊԷՍ ՀԱՅՈՑ ՊԵՏԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՀԶՕՐԱՑՄԱՆ ԵՂԱԿԻ ՀՆԱՐԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՀԱՅ ԺՈՂՈՎՐԴԻ ՅԱՐԱՏԵՒՄԱՆ ՄԻԱԿ ՈՒՂԻ

Սպասելով Փոքր Միերի վերադարձին

(Նախաբանի փոխարէն)

Հին աշխարհում մի սովորութիւն կար. վատ լուր բերողի գլուխը կտրում էին: Ծրբ երեխայ էի, չէի հասկանում՝ ինչո՞ւ են մարդիկ ստանձնում գուժկանի մահաբեր առաքելութիւնը: Յետոյ հասկացայ: Ազգային, հասարակական շահի տեսանկիւնից ոչինչ չկայ աւելի բարձր, քան ճշմարտութիւնը: Պարզ, երբեմն դաժան ճշմարտութիւնը կենսական նշանակութիւն ունի, որովհետեւ առանց բաց աչքերով իրականութեանը նայելու՝ հնարաւոր չէ գտնել փրկութեան ուղին: Մի՞թէ կարող է կոյրը կոյրին առաջնորդել: Հիմա մեր հերթն է բաց աչքերով նայելու իրականութեանը:

Հայ ժողովուրդի լինելիութիւնը նրա հինգհազարամեայ գոյութեան ընթացքում երբեք այսքան վտանգուած չի եղել, որքան այժմ: Սա պայմանաւորուած է Հայաստանում ձեւաւորուած ժողովրդագրական սպառնալից իրավիճակով՝ անշեղօրէն կրճատուող ծնունդով, հասարակութեան ծերացմամբ, մահացութեան աճով, ինչպէս նաեւ՝ չընդհատուող արտագաղթով: Պատճառները բազմաթիւ են, սակայն հիմա դրանք չենք քննարկի: Ըստ ՄԱԿ-ի ժողովրդագրական տուեալների, Հայաստանի բնակչութիւնը մինչեւ 2025թ. կը նուազի 25 առ հարիւրով: Միեւնոյն ժամանակ Ազրպէյճանի բնակչութիւնը կ՛աճի 31 առ հարիւրով, իսկ Թուրքիայինը՝ 43 առ հարիւրով: Յիսուն տարի յետոյ Հայաստանում կը մնայ ներկայ բնակչութեան կէսը: Ցանկացած հասարակութեան պարզ վերարտադրութիւնն ապահովելու համար անհրաժեշտ է, որ ծնելիութեան ցուցանիշը լինի առնուազն 2.11: Ծնելիութեան 1.3 ցուցանիշ ունեցող հասարակութիւնները դատապարտուած են վերացման: 2007թ. Հայաստանում ծնելիութեան ցուցանիշը եղել է 1.348:

Անգամ Ցեղասպանութեան տարիներին դրութիւնն այսքան ողբերգական չէր: Պարզ էր, որ ինչ-որ քանակութեամբ հայեր փրկուելու էին, որոնք էլ իրենց հայրենիքի մի հատուածի վրայ վերաշինելու էին իրենց տունը եւ շէնացնելու էին հայրենիքը զաւակներով: Հարցը ժամանակի մէջ էր՝ շատ կը փրկուէին, քիչ ժամանակ պէտք կը լիներ ազգը վերականգնելու համար, քիչ կը փրկուէին՝ շատ ժամանակ պէտք կը լիներ: Ցաւերժութեան զաւակը՝ ժամանակը, մեր դաշնակիցն էր: Հիմա ժամանակը մեր թշնամին է. 5-10 տարի յետոյ Հայաստանի մէջ, առաջին անգամ խաղաղութեան տարիների ընթացքում, լոյս աշխարհ եկած երեխաների թիւը գիջելու է այս աշխարհից գնացածների թիւին: Այսինքն մենք սկսելու ենք վերջանալ, ինչպէս ջուրը առուի մէջ՝ աղբիւրը ցամաքելուց յետոյ, ինչպէս լոյսը երկնքում՝ արեւը մայր մտնելուց յետոյ: Քսանմէկերորդ լուսաւոր դարը կարող է մեր վերջինը լինել: Վերջի սկիզբն արդէն դրուած է:

Ի հարկէ ազգի վերացում չի նշանակում ազգի անհատների վերացում: Թերեւս մէկ-երկու հարիւր տարի ինչ-որ համայնքներ կը լինեն, ինչ-որ անհատներ ազգի փրկութեան ծրագրեր կը մշակեն, ինչ-որ կուսակցութիւններ ազգի փրկութեան համար դրամ կը հաւաքեն: Գուցէ մինչեւ իսկ ինչ-որ վարչատարածքային միաւոր էլ լինի՝ **Էրմենիստան վիլայէթի**: Անգամ գուցէ նրա ղեկավարը նախագահ կը կոչուի եւ թիկնազօր էլ կ՛ունենայ: Սակայն դա Հայաստան չի լինի, այլ կը լինի ուրիշի փարախում կապուած մատաղու գառ, որին ցանկացած պահին մատաղ կ՛անեն փարախի տիրոջ զաւակի ողջութեան համար: Յիշո՞ւմ էք, մեզ մի անգամ արդէն մատաղ արել են համաշխարհային յեղափոխութեան յաղթանակի ճանապարհին:

Հիմա անդրադառնանք մի բնական հարցի. իսկ ի՞նչ անել: Պատասխանը շատ պարզ է՝ պէտք է խրախուսել բազմազաւակութիւնը, այսինքն Հայաստանում ծնուած առաջին երեխայի համար մինչեւ չափահասութեան տարիքը իւրաքանչիւր ամիս ընտանիքին պէտք է տալ հարիւր տոլար, կ՛ուզէք՝ համարժէքը դրամով, երկրորդի համար՝ երկու հարիւր, երրորդի համար՝ երեք հարիւր, եւ այդպէս շարունակ: Դրա համար տարեկան պէտք կը լինի լրացուցիչ 2-3 միլիառ տոլար: Այդքան էլ պէտք կը լինի ենթակառոյցների վերականգնման, առողջապահական եւ կրթական համակարգերի նորացման, կարճ ասած, երկիրը երկիր դարձնելու համար: Ի հարկէ, Հայաստանում իւրաքանչիւր տարի լրացուցիչ ծախսուած 5-6 միլիառ տոլարը էապէս կը խթանի նաեւ երկրի տնտեսութիւնը, կը ստեղծի նոր աշխատատեղեր եւ, բնականաբար, հարկերի, մաքսերի, տուրքերի եւ այլ գանձումների տեսքով կ՛ապահովի դրամական նոր մուտքեր: Առաջին հայեացքից տարեկան 7-8 միլիառ տոլար ծախսային մասը Հայաստանի Հանրապետութեան ներկայ պիւտճէի համեմատ (2.7 միլիառ տոլար) հսկայական է թուում, սակայն իրականութեան մէջ այն ընդամէնը, օրինակ, Եւրոպայի ոչ հարուստ երկրներից մէկի եւ չափորոշիչներով մեզ մօտ՝ Լիթվիայի 2008թ. պիւտճէի ծախսային մասի հազիւ կէսն է:

Այժմ անդրադառնանք ամենակարեւոր հարցին. իսկ որտեղի՞ց այդքան փող: Ակնյայտ է, որ հարկերի հաւաքման տեսանկիւնից Հայաստանը երբեք Չուիցերիա, իսկ մարդու իրաւունքների տեսանկիւնից՝ երբեք Շուէտ չի դառնայ: Եւ այդպէս էլ կը մնայ յետո՞յ: Յետոյ այն, [illegible] գոյն դէպքում կարող է կրկնապատկուել, եւ մենք կը հաւասարուենք Ալպանիային: Արդեօ՞ք մեր երազանքը հայկական Ալպանիա կառուցելն է: Ի հարկէ՝ ոչ: Անգամ կրկնապատիկ պիւտճէի դէպքում մենք չենք կարող մեզ թոյլ տալ տարեկան 2-3 միլիառ տոլար ծախսել ազգապահպանման, իսկ աւելի պարզ լեզուով, վերարտադրողական ծրագրերի վրայ:

Ակնյայտ է, որ այսօրուան մեր վիճակը խուլ արձագանգն է Հայոց ցեղասպանութեան եւ հայրենազրկման: Չլիներ Ցեղասպանութիւնը, մենք կը լինէինք աւելի շատ, աւելի մեծ ու բարգաւաճ հայրենիքի սահմաններում: Գրեթէ հարիւր տարի առաջ ցեղասպանի բարձրացրած կացինը մեր օրերում հասցրեց իր վերջին հարուածը: Մեր ազգի կենաց ծառն այլեւս անկարող է ինքնուրոյնաբար ապաքինելու իր վէրքերը: Հետեւաբար մեր ազգային գոյութեան 2 մեծագոյն ողբերգութիւնները՝ Ցեղասպանութիւնն ու հայրենազրկումը, պիտի դառնան մեր ազգային գոյութեանը նոր աւիշ հաղորդող երկու հիմնական աղբիւրները: Մենք այլընտրանք չունենք:

Սիրելի՛ ընթերցող, հարցի աւելի հանգամանալից եւ մասնագիտական քննարկումը տե՛ս սոյն հրատարակութեան մէջ ընդգրկուած «Հայկական հարցի լուծման հայեցակարգ»ի մէջ: Մի բան բոլորիս համար պիտի պարզ լինի. Հայկական հարցի լուծումը մասնագիտական մտավարժանք կամ տեսական գլուխկոտրուկ չէ: Դա հայ ժողովրդի գոյատեւման միակ ուղին է: Կը սկսենք յառաջիկայ 10 տարուան մէջ Թուրքիայից տարին 3-5 միլիառ տոլար նիւթական կորուստների հատուցում եւ Թուրքիայի կողմից հայկական գոյքի ու տարածքների օգտագործման վարձավճար ստանալ, ապա, միգուցէ, դուրս կը գանք ժողովրդագրական անդունդից, ապահով գոյութեան ու տնտեսական զարգացման հիմքեր կը ստեղծենք, չենք կարողանայ՝ կը գնանք միանալու մեր նախկին հարեւաններին՝ բաբելացիներին, շումերներին եւ այլոց:

Առաջարկուող հայեցակարգն իրատեսական է, որովհետեւ ունի զօրաւոր իրաւական հիմքեր եւ շահագրգիռ քաղաքական ուժեր: Սակայն մենք ոչինչ չենք հասնի, քանի դեռ մեր իրաւունքների վերահաստատումն ու մեր կորուստների դիմաց հատուցման ծրագիրը համազգային նպատակ ու պետական քաղաքականութիւն չի դարձել: Մանր յաջողութիւններն ու դրանց մասին մեծ-մեծ խօսելը երկիրը չեն փրկի: Քաղաքական շամանութեամբ երկիր պահել հնարաւոր չէ:

Եկել է գործնական ծրագրերի ժամանակը:

Մեր ազգային դիւցազներգութեան վերջին ճիւղի հերոսը՝ Փոքր Միերը. պարտութեան մատնեց հարազատ հօրը՝ անպարտ Սասունցի Դաւթին. ապա անզաւակ գնաց ետեւանալու Ագռաւաքարի որջի մէջ: Մի՞թէ հայ ժողովուրդը, պարտութիւն կրելով ինքն իրենից, պիտի անզաւակ փակուի պատմութեան Ագռաւաքարի մէջ:

Արա Պապեան

2 յուլիս 2009թ., Երեւան

1.- Գայիանէ Աբրահամեան, ArmeniaNow.com, 29.06.2007:

2.- Կարինէ Գույումճեան, Ազգային վիճակագրական ծառայութեան մարդահամարի եւ ժողովրդագրութեան բաժնի պետ, 22.04.2008, Panorama.am:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԻ ԼՈՒԾՄԱՆ ՀԱՅԵՑԱԿԱՐԳ

Եւ եղիցին գործք արդարութեան խաղաղութեամբ. եւ կալցի արդարութիւն զհանգիստ. եւ յուսացեալքն եղիցին՝ մինչեւ յաւիտեան:

Մարգարէութիւն Եսայեայ, գլ. ԼԲ, 17-18:

Եւ արդարութեան գործը կը լինի խաղաղութիւն, եւ արդարութեան արդիւնքը՝ հանգիստ ու յաւիտեան ապահովութիւն:

Եսայիի մարգարէութիւնը, գլ. ԼԲ, 17-18:

Պետականութիւնը հասարակութեան կազմակերպման բարձրագոյն ձեւն է: Ազգային պետականութիւնը՝ ազգի կազմակերպման բարձրագոյն ձեւը, ազգի առջեւ ծառացած խնդիրների լուծման հնարաւորութիւնը, նրա դէմ ուղղուած անվտանգութեան մարտահրաւէրների չէզոքացման ամենաարդիւնաւէտ միջոցը: Ազգային պետութիւնն է տուեալ ազգի լինելիութեան գրաւականը, ազգային ինքնութեան պահպանման ու տնտեսական զարգացման անսասան հիմքը:

Ըստ այդմ, երբ ազգային գոյութեան, ինքնութեան պահպանման եւ տնտեսական զարգացման տեսանկիւնից ենք քննում արդի հայոց պետականութիւնը, ապա ակնյայտ է դառնում, որ առանց Հայկական հարցի լուծման հայոց արդի պետականութիւնը ներկայ սահմաններով եւ ներկայ ձեւով ոչ միայն ի զօրու չէ եւ ի զօրու չի լինելու երաշխաւորել վերոյիշեալ գործառոյթների իրագործումը, այլեւ խիստ խնդրայարոյց է մնալու նրա՝ որպէս պետական ինքնիշխան եւ ինքնուրոյն միաւորի, յարատեւելու հնարաւորութիւնը: Ընդսմին, Հայկական հարցի մասնակի լուծումը (օրինակ՝ միայն արեւելեան սահմանների մասով, այսինքն՝ Լեռնային Ղարաբաղի առումով) չի լուծելու հայոց պետականութեան առաջ կանգնած հիմնախնդիրները եւ չի չէզոքացնելու մեր գոյութեանը վտանգող մարտահրաւէրները:

1.- Հայկական հարցի լուծման բուն նպատակը

Ներկայումս Հայաստանի Հանրապետութիւնը կանգնած է լուրջ մարտահրաւէրների առջեւ: Հայկական հարցի լուծումը, այն է՝ Հայաստանի Հանրապետութեան եւ հայ ժողովրդի իրաւունքների վերահաստատումը, ինքնանպատակ չէ: Հայաստանի Հանրապետութիւնը որպէս քաղաքական ինքնուրոյն եւ արժանապատիւ միաւոր կա՛մ կարող է գոյութիւն ունենալ միայն իր անօտարելի եւ անժամանցելի իրաւունքների հաստատումով կա՛մ, ընդհանրապէս, չի կարող գոյութիւն ունենալ որպէս այդպիսին:

Հայկական հարցի լուծման բուն նպատակը հայոց կենսունակ պետականութեան [illegible] անվտանգութեան եւ զարգացման համար անհրաժեշտ նուազագոյն պայմանների ապահովման ճանապարհով հայերի՛ որպէս մարդկութեան անբաժանելի եւ ինքնատիպ հատուածի, յարատեւման ապահովումը:

2.- Հայկական հարցի լուծման հրամայականը

Առանց Հայկական հարցի լուծման՝ հայոց պետականութիւնը կը մնայ քաղաքականապէս անհաստատ, ռազմականապէս խոցելի, տնտեսապէս կախեալ եւ հոգեբանօրէն վեհերոտ: Հարցականի տակ կը դրուի հայոց պետականութեան ինքնին իմաստը, քանի որ այն կ՛ունենայ զուտ ձեւական բնոյթ եւ չի լուծի պետականութեան հիմնական խնդիրները.

Ա.- Պետութեան ինքնիշխանութեան եւ այդ պետութեան քաղաքացիների անվտանգութեան ապահովում:

Բ.- Երկրի տնտեսական զարգացման եւ այդ երկրի քաղաքացիների բարեկեցութեան համար նպաստաւոր պայմանների ստեղծում:

Գ.- Նախորդ երկուսի հենքի վրայ՝ այսինքն ապահով եւ բարեկեցիկ երկրի մէջ, ազգային ինքնութեան եւ մշակոյթի զարգացում:

Ընդսմին, Հայկական հարցի լուծումը կենսական կարեւորութիւն ունի ոչ միայն հայոց պետականութեան համար, այլեւ՝ սեփական հայրենիքում որպէս հաւաքական հանրութիւն ապրելու հայ ժողովրդի ընդհանրական իրաւունքի կենսագործման համար:

3.- Հայկական հարցի լուծման հրատապութիւնը

Ներկայումս Հայաստանի Հանրապետութեան առջեւ ծառացել են մի շարք լուրջ մարտահրաւէրներ, առանց որոնց յաղթահարման Հայաստանը չի կարող հասնել կայուն կենսապահովման: Հայկական հարցի որոշակի լուծումը հնարաւորութիւն կը տայ.

Ա.- Դիմակայել եւ չէզոքացնել, թերեւս Հայաստանի Հանրապետութեան քաղաքական կամքից լուրջ կախուածութեան մէջ դնել, Հայաստանը շրջանցել եւ մեկուսացնել ձգտող այնպիսի ծրագրեր, ինչպիսիք են.

- Պաքու-Թիֆլիս-Ճէյհան նաւթամուղը,
- Պաքու-Թիֆլիս-Էրզրում կազամուղը,
- Կարս-Ախալքալաք-Թիֆլիս երկաթուղին:

Բ.- Նուազագոյնի հասցնել Թուրքիայի բացասական ներգրաւուածութիւնը Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտութեան մէջ: Թուրքիային ստիպել առաւել կեդրոնանալ սեփական խնդիրների վրայ:

Գ.- Առանց քաղաքական կամ այլ զիջումների բացել, այսպէս կոչուած, հայ-թրքական սահմանը Ապահովել Տրապիզոն նաւահանգստի եւ դէպի այն տանող ճանապարհի օգտագործումն անվճար կամ արտօնեալ սակագներով

Դ.- Հայ-վրացական յարաբերութիւններին հաղորդել նոր բնոյթ: Համարժէք լծակի միջոցով դուրս գալ բեռնափոխադրումների հարցում Վրաստանից Հայաստանի միակողմանի կախուածութիւնից: Էական լծակներ ձեռք բերել Վրաստանի եւ Թուրքիայի յարաբերութիւնների վրայ:

Ե.- Հիմքեր ստեղծել տարածաշրջանում Հայաստանի առաջանցիկ տնտեսական զարգացման համար, ապահովելով ներդրումների եւ եկամուտների նոր, ոչ աւանդական աղբիւրներ: Հայ-թրքական դիմակայութիւնը, որը մինչ այժմ մեզ համար եղել է միջոցներ սպառող կամ միջոցներ ստեղծելուն խոչընդոտող, վերափոխել, յեղաշրջել եւ դարձնել միջոցներ տրամադրող:

Զ.- Հաշուի առնելով ամերիկա-թրքական ներկայ լարուածութիւնը, այն դարձնել, եթէ ոչ անշրջելի, ապա գոնէ տեւական: Ամերիկա-թրքական յարաբերութիւնների մէջ ներդնել նոր գործօն:

Է.- Վերարժարժել Միացեալ Նահանգների, եւրոպական եւ ոչ եւրոպական մի շարք ազդեցիկ երկրների, Հայաստանի Հանրապետութեան նկատմամբ իրաւական, քաղաքական եւ բարոյական պարտաւորութիւնների հարցը:

Ը.- Հաշուի առնելով Թուրքիայի շարունակական ձգտումը անդամակցելու Եւրոպական Միութեանը եւ Եւրոպական Միութեան մի շարք երկրների դրան ընդդիմանալու բացայայտ կամ ծածուկ ճիգերը՝ եւրոպացիների գործածութեան համար քաղաքական շրջանառութեան մէջ մտցնել Թուրքիայի անդամակցութեան նոր չափորոշիչ:

Թ.- Իրաւական եւ քաղաքական հիմքեր նախապատրաստել աշխարհաքաղաքական հետագայ եւ անխուսափելի տեղաշարժերից ոչ միայն չտուժելու, այլեւ օգտուելու համար:

Յոյժ հրատապ եւ խիստ կարեւոր են Հայաստանի Հանրապետութեան շարունակական քայլերը հայոց իրաւունքներին տէր կանգնելու ուղղութեամբ: Պատեհապաշտ յայտարարութիւններն ու պահանջատիրական քայլերի տեւական բացակայութիւնը կարող են լուրջ խնդիրներ ստեղծել հետագայում: Հայկական հարցի անտարբերութեան մատնումն ու պահանջատիրութեան ուղղութեամբ քայլեր չձեռնարկելու Հայաստանի Հանրապետութեան արդէն գրեթէ երկու տասնամեակ տեւող քաղաքականութիւնը, յառաջիկայում Թուրքիային հնարաւորութիւն կը տայ վկայակոչել **էստոպելի** (estoppel) կիրարկումը (այսինքն, երբ Հայաստանի Հանրապետութիւնն իր գործողութիւններով կամ գործողութիւնների բացակայութեամբ ցոյց է տալիս, որ հաշտուել է ստեղծուած իրավիճակի հետ) եւ դրանով իսկ էապէս հակազդել հայոց հետագայ հնարաւոր պահանջներին:

4.- Հայկական հարցի լուծման ուղին

Հայկական հարցի լուծումն ունի միայն մէկ ուղի՝ խաղաղ միջոցներով, փոխզիջումների ճանապարհով. հետեւողական եւ տեւական աշխատանքի շնորհիւ արդիւնքի հասնելու ուղին: Միեւնոյն ժամանակ, հաշուի առնելով, որ Հայաստանի Հանրապետութեան, ինչպէս նաեւ հայ ժողովրդի հաւաքական ներուժը քաղաքական, տնտեսական կամ ռազմական ոլորտներում զիջում է, եւ մշտապէս զիջելու է, Թուրքիայի ու Ազրպէյճանի, ինչպէս նաեւ նրանց քաղաքական հոլովոյթի մէջ աքցանուած Վրաստանի, ընդհանուր ներուժին, ուստի անհրաժեշտ է պայքարի ու դիմակայութեան ողջ գործընթացը տեղափոխել այլ ոլորտ, ուր Հայաստանը ոչ միայն չի զիջում նրանց, այլեւ ունի շօշափելի առաւելութիւն:

Այսինքն անհրաժեշտ է Հայաստանի Հանրապետութեան եւ նրա իրաւունքները ոտնահարած երկրների յարաբերութիւնները տեղափոխել միջազգային իրաւունքի դաշտ եւ այդ յարաբերութիւններում առկայ բոլոր խնդիրներին տալ իրաւական լուծումներ ու ձեւակերպումներ:

5.- Հայկական հարցի էութիւնը ներկայ փուլում

Որպէս միջազգային հարց եւ քաղաքական խնդիր՝ Հայկական հարցն ունեցել է մի քանի փուլ: Սկզբնաւորուելով որպէս Օսմանեան կայսրութեան հպատակ հայերի անհատական եւ հաւաքական անվտանգութեան եւ արժանապատուութեան հարց, այն աստիճանաբար վերաճել է հայոց պետականութեան եւ այդ պետականութեան ոտնահարուած իրաւունքների վերահաստատման հարցի:

Ներկայ փուլում Հայկական հարցը միջազգային իրաւունքով արդի Հայաստանի Հանրապետութեանը յատկացուած կամ վերապահուած տարածքային, նիւթական եւ բարոյական իրաւունքների վերականգնումն է:

6.- Հայկական հարցի լուծման փուլայնութիւնը

Հայկական հարցի լուծման ողջ գործընթացը կարելի է բաժանել երեք յաջորդական եւ փոխլրացնող փուլի.

ա.- Նախնական փուլ

Հայկական հարցի (չշփոթել Հայոց ցեղասպանութեան հետ) լուծմանը նպատակամղուած փաստաթղթերի հաւաքման, հետազօտման ու համադրման փուլ: Այս փուլի վերջնական արդիւնքը պէտք է լինի Հայկական հարցին (այլ ոչ թէ նրա չէզոքացմանն ուղղուած թրքական յանցագործութեանը՝ Հայոց ցեղասպանութեանը) վերաբերող եւ հայոց պահանջատիրութիւնը հիմնաւորող փաստաթղթի ժողովածուների պատրաստումը, այդ ժողովածուների տարածեւ եւ բազմալեզու հրապարակումը: Այս փաստաթղթերի մէջ առաջնահերթութիւնը պատկանում է Միացեալ Նահանգների նախագահ Վուտրօ Ուիլսընի Հայաստանի եւ Թուրքիայի միջեւ սահմանը որոշող Իրաւարար վճռի եւ առդիր զեկոյցի, ինչպէս նաեւ յարակից պաշտօնական փաստաթղթերի ամբողջական հրապարակումը: Հետեւողական աշխատանք պէտք է իրականացնել այդ հարցի մասին հանրութեան իրազեկման եւ տեղեկացման ուղղութեամբ:

բ.- Միջին փուլ

Այս փուլում անհրաժեշտ կը լինի ներգրաւել միջազգային իրաւունքի, դատական վարոյթի ու ընթացակարգերի հեղինակաւոր մասնագէտների, փորձառու գործող իրաւաբանների: Փուլի վերջնական արդիւնքը պէտք է լինի իրաւագիտութեան տարբեր ոլորտների խորագէտների մասնակցութեամբ ՄԱԿ-ի Միջազգային դատարանում ընդդէմ Թուրքիայի Հանրապետութեան դատական գործի պատրաստումը: Այս փուլում նպատակայարմար կը դառնայ համահայկական ներկայացուցչական կառոյցի գումարումը: Կը կարեւորուի հարցի ուսումնասիրման, հետամտման եւ հանրայնացման մասնագիտացուած կեդրոնի ստեղծումը:

գ.- Վերջնական փուլ

Դատական հայցի առաջադրման եւ դատընթացի սկզբնաւորման փուլ: Այս փուլում պէտք է ապահովել Հայաստանի Հանրապետութեան, որպէս հայոց պահանջատիրութեան հիմնական իրաւունքների առաջնային կրողի, լիակատար ընդգրկումը գործընթացի մէջ: Հասնել ՄԱԿ-ի Միջազգային դատարանում (տուեալ կառոյցի կանոնակարգի թիւ 36 յօդուածի 2-րդ կէտ շրջանակում) Թուրքիայի Հանրապետութեան կողմից միջազգային իրաւունքի ոտնահարման եւ ստանձնած միջազգային պարտաւորութիւնների չկատարման հարցի ընդգրկմանը: Փուլի վերջնական արդիւնքը պէտք է լինի ՄԱԿ-ի Անվտանգութեան խորհրդում (ՄԱԿ-ի կանոնադրութեան թիւ 34 եւ թիւ 35 յօդուածների շրջանակում) Թուրքիայի Հանրապետութեան ստանձնած միջազգային պարտաւորութիւնների չկատարման հետեւանքով տարածաշրջանային խաղաղութեանն ու անվտանգութեանը սպառնացող վտանգների հարցի քննարկումը, ինչպէս նաեւ գործնական քայլերի նախաձեռնումը իրավիճակը շտկելու ուղղութեամբ: Այսինքն, միջազգային օրէնքի շրջանակում պարտադրումը Թուրքիայի Հանրապետութեանը, ինչպէս նաեւ այլ յանձնառու երկրներին, կեանքի կոչելու ստանձնած պարտաւորութիւնները, որոնք մասնաւորապէս ներառուած են Վուտրօ Ուիլսընի 22 նոյեմբերի 1920թ. Իրաւարար վճռի մէջ, եւ ապահովելու միջազգային օրէնքի լիակատար իրագործումը տարածաշրջանում ու օրէնքի ոտնահարման պատճառով առաջացած հետեւանքների ամբողջական յաղթահարումը

ԱՐԱ ՊԱՊԵԱՆ

(Շար. 1- Շարունակութիւնը ուրբաթ օրուան թիւով)

83 ՊԱՏԱՆԻՆԵՐ ՏՈՒԻՆ ԻՐԵՆՑ ԴԱՇՆԱԿՑԱԿԱՆ ՊԱՏԱՆԻԻ ԽՈՍՏՈՒՄԸ

Կազմակերպութեամբ ՀՅԴ Լիբանանի պատանեկան միութիւններու ընդհանուր վարիչ մարմնին, շաբաթ 21 նոյեմբեր, 2009-ին «Յակոբ Տէր Մելքոնեան» սրահին մէջ տեղի ունեցաւ խոստման արարողութիւնը, որուն ընթացքին 83 պատանիներ տուին իրենց դաշնակցական պատանիի խոստումը:

Ձեռնարկը սկսաւ Հայ յեղափոխական դաշնակցութեան քայլերգով, որմէ ետք ՀՅԴ Լիբանանի պատանեկան միութիւններու մարմնի անունով բացման խօսքը կատարեց Մարիա Էսմէրեան, ապա բեմ հրաւիրուեցաւ օրուան կնքահայրը՝ Յովսէփ Էսքիճեան: Ան շեշտեց, որ «դաշնակցական պատանին իր ստացած դաստիարակութեամբ պարտի դառնալ իր շրջապատի տարեկիցներէն տարբեր նկարագիրի տէր. աւելի վեհ գաղափարներու եւ բարոյական հասկացողութիւններու տարածիչ գործիչը եւ ազգօգուտ աշխատանքներու կենդանի օրինակը»:

Խորհրդանշական ընտրութեամբ, այս սերունդը կոչուեցաւ ժողովուրդի ծառայ եւ ռազմագէտ՝ «Արամ Մանուկեան» սերունդ՝ Հայաստանի Առաջին Հանրապետութեան հիմնադիր, անմահանուն Արամ Մանուկեանի 90-րդ տարելիցին առիթով:

Վերջապէս, օրուան կնքահայրը անդրադարձաւ մեր ներկայ իրավիճակին, նորօրեայ իրադարձութիւններուն եւ կոչ ուղղեց բոլորին՝ «գործնականօրէն ամրապնդելու Հայաստան-Սփիւռք միութիւններու միասնականութիւնը», հաւատալով «ազատ, անկախ եւ միացեալ Հայաստանի անխախտ տեսլականի գոյառման»:

Հանդիսութեան աւարտին, Յովսէփ Էսքիճեան ողջունեց պատանիները եւ բարի գալուստ մաղթեց անոնց՝ ՀՅԴ-ի հզօր կառոյցի նախաշեմէն ներս: Դաշնակցական ոգիով ներշնչուած, ներկաները «Յառաջ նահատակ» քայլերգով նորոգեցին իրենց պայքարի վեհութիւնը, ուխտի սրբութիւնը, ընկերասիրութիւնը եւ նահատակ մարտակից ընկերներու յիշատակին նկատմամբ յաւերժ յարգանքը:

ԵՐԲ ՄԱՐԴԿՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ՉԱՐԱՇԱՀԷ ԵՒ ԿԸ ՋՈՒԱՐԹԱՆԱՅ...

Զարմանալի է, որ հայկական մամուլը, լրատուամիջոցները եւ հայ մարդիկ ընդհանրապէս, չեն ըմբոստանար ի լուր այն տեղեկութեան, որ աշխարհի վեց միլիառ բնակիչներէն մէկ միլիառը պարզապէս սոված է, անօթի է: Խօսքը չի վերաբերիր քանի մը հարիւրի, քանի մը հազարի, գաղթական զանգուածի մը: Սարսափազդու տեղեկութիւն մը, որ կուշտ հինգ միլիառէն չնչին փոքրամասնութիւն մը պիտի լսէ. եւ անոր ալ չնչին տոկոսը պիտի անհանգստանայ եւ պիտի հակազդէ: Լուրը տուած էր Փարիզի «Լիբերասիոն» թերթր. 14 հոկտեմբերին:

Նոյն օրը թերթերու տնտեսական սիւնակներուն մէջ ցնծութեան աւետիս կար, որ կ'ըսէր, թէ՝ «Ուոլ սթրիթ»ի դրամատնային տէրերուն համար մրցանիշ տարի էր», կամ՝ «Յաւելեալ աշխատավարձերը, **պոնիւս**, կ'ուռճանան» եւ այլն... Այս հաստատումները տեսական պիտի ըլլային, եթէ թիւեր չընկերանային անոնց: Արդարեւ, ամերիկեան դրամատուներու յաւելեալ աշխատավարձերը, **պոնիւս**, պիտի հասնին 140 միլիառի, անոնք 130 միլիառ եղած են 2007-ին, 117 միլիառ 2008-ին: Այս՝ բնական, օրինական եւ ընդունուած աշխատավարձէն անկախ: Եթէ ասոնց վրայ գումարենք այլ հարուստ երկիրներու միլիառները, ի՞նչ կը կարծէք, որ կ'ըլլայ պատկերը: Այդ գումարները պիտի մտնեն հռչակաւոր trader-ներու գրպանը, մարդոց, որոնք ծանօթ համաշխարհային տնտեսական տագնապին պատճառ եղան, եւ յայտարարուեցաւ, որ անոնց շահերը պիտի սահմանափակուին:

Ի տես եւ ի լուր այս պատկերին՝ ո՞վ կրնայ ըսել, որ աշխարհ տնտեսական ծանր տագնապի մը մէջ կը գտնուի, որ՝ սնանկացողներ եղան, մարդիկ կորսնցուցին իրենց բնակարանները: Մի՞թէ չէր ըսուած, որ հզօր քսան երկիրները պիտի կանոնաւորէին համաշխարհային տնտեսութիւնը:

Կ'ըսուի, թէ քսան հարուստ երկիրներու օժանդակութիւնը սոված երկիրներու պիտի ըլլայ 21 միլիառ, յառաջիկայ երեք տարիներուն, եթէ, ի հարկէ, խոստումները յարգուին: Անբաւարար գումար մը, քանի որ կան մէկ միլիառ սոված: 7 միլիառ՝ մէկ միլիառ սոված: Բաղդատեցէք անաշխատ եւ անքընտինք 140 միլիառին. որ, վերջին հաշուով, աշխատողներու քրտինքն է: Այս տարի. ամերիկեան միայն մէկ դրամատուն իր աշխատաւորներուն պիտի բաժնէ 21 միլիառ **պոնիւս**... Երբ կը կարդանք այս տուեալները, որոնք կը վկայեն սանձարձակ շահագործումներու մասին, ինչպէ՞ս կրնանք զուարճանալ: Ինչպէ՞ս կարելի է խօսիլ համաշխարհային նոր կարգի մասին, ի՞նչ բանի կը ծառայէ կամ պիտի ծառայէ նոր կարգը: Եւ յետոյ կը զարմանանք, որ ժամանակակից ընկերութիւնը թատերաբեմ է ծայրայեղութիւններու...

Ժամանակակից ընկերութիւնը մինչեւ ե՞րբ կրնայ այս հունով ընթանալ, հարցում է, որուն պատասխանը այսօր պէտք է փնտռել, որովհետեւ պայթումէն ետք ուշ կ'ըլլայ: Շա՛տ ուշ կ'ըլլայ:

Այս խնդիրը համաշխարհային տարողութիւն ունի: Բնական կրնայ թուիլ, որ եզրակացնենք, թէ անոր լուծումը կը գտնուի հզօրներու ձեռքը: Այդպէս չէ: Անոր լուծումը հաւաքական գիտակցութեամբ եւ պայքարով կրնայ միայն յաջողիլ, ինչ որ ընթացիկ բարեսիրութեամբ չ'աւարտիր: Բարեսիրութիւնը, բոլոր մակարդակներու, կը ծառայէ դառն իրականութիւնները ծածկելու, ջնարակելու, եթէ պարզամիտ ըլլանք, կ'ըսենք՝ կը ծառայէ ինքնախաբեութեան, խիղճ հանդարտեցնելու: Մէկ միլիառ սովածներու հարցը պնակ մը կերակուրով չի լուծուիր:

Մարդկութիւնը, ժողովուրդ եւ մտաւորականութիւն, պիտի կարենա՞յ քաղաքականութիւնը եւ ընկերային կեանքի կազմակերպութիւնը դրամագլուխի ձեռքէն առնել. բոլոր երկիրներու մէջ եւ բոլորի գործակցութեամբ: Եթէ մարդիկ տուրքէ զերծ մնալու համար կարենան իրենց դրամագլուխը ու շահը փոխադրել տարբեր երկիրներ. անկարելի կ'ըլլայ համագործակցութիւնը. անկարելի կ'ըլլայ անհաւասարութիւններու վերացումը: Ֆրանսան տեղի տուաւ մեծ դրամագլուխի առջեւ՝ սահմանափակելով մեծ շահերու տուրքը, որպէսզի դրամը չմեկնի երկրէն: Նոյնը ըրած են ամերիկացիները՝ իրենց դրամագլուխը այլ երկիրներ փոխադրելով: Կը նշանակէ, որ դրամատէրը կը մոռնայ իր քաղաքացիի պարտաւորութիւնները, ինչ որ կը վկայէ դրամատիրական հասարակարգի արժէքներու համակարգի սնանկութեան մասին:

Յամենայն դէպս՝ տուեալները յստակ են: Աշխարհի մէջ կան մէկ միլիառ սովածներ, անօթիներ, եւ միայն Միացեալ Նահանգներու դրամատուները տարեվերջին 140 միլիառ պիտի բաժնեն իրենց պաշտօնեաներուն, մանաւանդ՝ trader-ներուն: Այս պարագային ոչ ոք կրնայ թութակաբար կրկնել ֆրանսական խօսքը, որ ամէն աշխատանք արժանի է վարձքի, tout travail merite salaire: Որոնց աշխատանքին արժանի վարձքն է 140 միլիառը:

Եւ ի՞նչ պէտք է ընել, երբ մեր ծեր մոլորակի վեց բնակիչներէն մէկը անօթի է: Պատասխանը այլամոլորակայիններ պիտի չտան...

Յ. ՊԱԼԵԱՆ

23 հոկտեմբեր 2009

AZTAG MEDIA
www.aztagmedia.com

ԴԱՐԱԴԱՐՁԻ ՍԵՄԻՆ...

ՀՕՄ-Ի ՄՕՏԻԿ ԱՆՑԵԱԼԻ ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ ԷՋԵՐԷՆ...

ՀԱՅՐԵՆԱԴԱՐՁ

ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ ԼՈՒՍԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐԻՒ ՀԵՏ

Լուսաւորութեան փոխնախարար՝ պարոն Պապայեանի հետ հանդիպման սկիզբը պատուիրակութիւնը կը լսէր պարոն փոխնախարարին նկարագրականը երկրաշարժին ազդեցութեան մասին երկրին դաստիարակչական համակարգին վրայ. ուսումնական 917 հաստատութիւններ քանդուած էին. 6 000 ուսուցիչներ եւ ուսանողներ մահացած. 210 000 աշակերտներ՝ վիրաւորուած: Համակարգին կրած վնասները կը հասնէին 600 000 000 տոլարի: Որպէս անմիջական միջոցառումներ, նախարարութիւնը մինչեւ փետրուար 1 ստեղծուած խոչընդոտներու սահմաններուն ներած չափով վերականգնած էր համակարգի ընդհատուած գործունէութիւնը. որոշում կայացուցած էր մինչեւ սեպտեմբեր 1989 վերանորոգելու վնասուած, սակայն ո՛չ փուլ եկած դպրոցական շէնքերը, եւ այդ թուականէն մինչեւ 1990՝ նոր դպրոցներու կառուցումը:

Պարոն Պապայեան, ուրախութեամբ կ'ընդառաջէր պատգամաւորութեան պատրաստակամութեան՝ օգնելու դպրոցներու վերաշինութեան աշխատանքներուն, առաջարկելով միաժամանակ, որ նախադրեալ, յստակ ծրագիրներով ներկայանայ ՀՕՄ-ը: Փոխնախարարը խանդավառ էր գիւղերուն մէջ մանկապարտէզներ կառուցելու գաղափարով՝ առաջարկելով, որ ՀՕՄ-ը ստանձնէ անոնց ամբողջական նախագիծները պատրաստելու աշխատանքը, կառոյցներէն մինչեւ ներքին սարքաւորման մանրամասնութիւնները՝ առանց ստանձնելու շինարարութեան ծախսերը, որոնց գումարները պետական եւ տեղական այլազան աղբիւրներէ կարելի էր ապահովել:

Պարոն Պապայեան նոյնատեղ կը ցանկար տեսնել ընդհանուր դաստիարակչական համակարգի վերակառուցումը՝ հիմնուած արդիական սկզբունքներու եւ մեթոտներու վրայ: Կ'ուզէր տեսնել մարմնամարզական ու վերականգնողական յատուկ համալիրներու իրականացումը հանրապետութեան տարածքին: Փոխնախարարը կը նշէր նաեւ տպագրական եւ յարակից կազմածներու ներկայ պակասը՝ օգնութիւն ակնկալելով այդ մարզէն ներս եւս:

Հրաժեշտ առնելէ առաջ նախարարութենէն, մանկապարտէզներու հարցով կ'որոշուէր գործի անցնիլ, անմիջապէս որ ՀՕՄ-ի կողմէ հարկ եղած նախապատրաստական ծրագրաւորումները՝ քանակի, վայրի եւ այլ մանրամասնութիւններու առնչութեամբ. պատրաստ ըլլային:

ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՆԱԽԱՐԱՐՆԵՐՈՒ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻՆ

Յունուար 30-ի յետմիջօրէի ժամը 3:30-ին կայացած այս այցելութեան ընթացքին պատուիրակութիւնը, ի բացակայութեան պարոններ Սուրէն Յարութիւնեանի եւ Վլատիմիր Մարգարեանի, տեսակցութիւն մը կ'ունենար պարոն Խոճամիրեանի հետ, որ կառավարութեան անունով կը մանրամասներ օրուան կարիքներուն առաջնահերթութիւնները՝ նշելով, թէ հագուստեղէնի, ուտելիքի եւ այլ առօրեայ առարկաներու կարիքը այլեւս անմիջական կարեւորութիւն չէր ներկայացներ: Ըստ պարոն Խոճամիրեանին, Հայաստանի իշխանութիւնները աւելի շատ հետաքրքրուած էին աշխատանքային նորագոյն համակարգերու հետ առնչուող արդիական սարքաւորումներով: Բոլորին նման, ինք եւս երախտապարտ էր արտասահմանէն հասնող օգնութեան համար, թէեւ, այդ րոպէին, տիրող պայմաններուն տակ, կարելիութիւնը չուներ ճշգրտօրէն ըսելու, թէ ո՞ր օտար պետութիւններէն կամ հայ գաղութներէն ի՞նչ տեսակի եւ տարողութեամբ օգնութիւն էր, որ կը հասներ Հայաստան:

Պատուիրակութիւնը հանգամանօրէն կը ներկայացներ երկրաշարժէն ի վեր Հայ օգնութեան միութեան այլազան երկիրներու մէջ գտնուող մասնաճիւղերուն տարած աշխատանքներով իրականացած օգնութեան քանակն ու տարողութիւնը: Պարոն Խոճամիրեան տեղեակ ըլլալ կը թուէր այդ իրողութեան գէթ որոշ մասին. կը յիշէր Արժանթինէն պահածոյ միսի առաքումը եւ Ուաշինկթընի խորհրդային դեսպանատան խնդրանքով ՀՕՄ-ի կողմէ ուղարկուած փրկութեան յատուկ սարքերն ու կազմածները, որուն համար կը յայտներ պետութեան գնահատանքն ու շնորհակալութիւնը:

Հոս եւս պատուիրակութիւնը հարց կու տար Ազըրպէյճանէն արտաքսուած հայ գաղթականներուն համար երկրաշարժէն առաջ ՀՕՄ-ի ուղարկած 50 000 տոլարի մասին: Պարոն Խոճամիրեան կը հաստատէր, թէ ոչ մէկ տեղեկութիւն ուներ այդ մասին. այսուհանդերձ, կը խոստանար պարոն Դալլաքեանի գրասենեակին միջոցով հարկ եղած քննութիւնը կատարել եւ տեղեակ պահել ՀՕՄ-ը արդիւնքի մասին:

Ընդհանուր առմամբ, տեսակցութեան ամբողջ ընթացքին, պարոն Խոճամիրեան ցոյց կու տար ջերմ գործակցական ոգի եւ երախտագիտական զգացում՝ հանդէպ Հայ օգնութեան միութեան հայրենանուէր գործունէութեան:

Նոյն երեկոյեան ժամը 7:30-ին, «Արմենիա» պանդոկին սրահներէն մէկուն մէջ, ի ներկայութեան պետական այրերու եւ Երեւանի հանրածանօթ անձնաւորութիւններու, տեղի կ'ունենար ՀՕՄ-ի պատուիրակութեան ի պատիւ սարքուած ճաշկերոյթ մը, որուն կը նախագահէր ծանօթ բանաստեղծ պարոն Ռազմիկ Դաւոյեան:

Յաջորդ առաւօտ, ժամը 11-ին, պատուիրակութիւնը կ'այցելէր երեխաներու թիւ 1 հիւանդանոցը, ուր կ'ընդունուէր ընդհանուր տնօրէնին եւ բժշկական կազմին կողմէ, որոնք կը ներկայացնէին հիւանդանոցին այլազան մեքենական եւ այլ կարիքները, որոնց շուտափոյթ առաքումը պիտի փրկէր բազմաթիւ մատղաշ կեանքեր:

ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆ ՍՓԻՒՌՔԻ ՀԵՏ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ԿԱՊԵՐՈՒ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿԻ ԿՆՈՋԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐՈՒ ԲԱԺԻՆ

Յունուար 31-ին, յետ միջօրէի ժամը 5:30-ին, պատուիրակութեան խնդրանքով. Արամ Խաչատըրեանի տուն-թանգարանին մէջ կը կայանար հանդիպում մը կնոջական հարցերու բաժնի անձնակազմին հետ, ուր ներկայ էին բաժնի պատասխանատու անդամներէն Մարօ Մարգարեան՝ նախագահ, Նինել Ոսկանեան՝ դասախօս եւ տնօրէն Խ. Աբովեանի անուան մանկավարժական հիմնարկի, Էմմա Ալէքսանդրեան՝ հոգեբան նոյն հիմնարկի. Վերա Յակոբեան՝ ձայնասփիւռի խօսնակ. Վերոնիքա Գէորգեան՝ տնօրէն «Սեբաստիա» մանկապարտէզի. Անահիտ Պարսամեան՝ բանաստեղծուհի եւ այլ անձինք:

Այս խումբը, կազմուած մէկ տարի առաջ Երեւանի մէջ կայացած Հայ կիներու անդրանիկ խորհրդաժողովի լրումին, կարգաւորուած մարմին մը ըլլալէ աւելի ականաւոր կիներու խմբաւորում մըն էր, որուն միտք բանին սփիւռքահայ կիներու հետ մերձեցման ու գործակցութեան իրականացումն էր՝ ի շահ համահայկական նպատակներու եւ ծրագիրներու գործադրման: Ըստ երեւոյթին, երկրաշարժը աշխուժացուցած ու ձեւաւորած էր անոնց ամէն ձեւով աղետեալներուն օգտակար դառնալու փափաքը:

Այս ուղղութեամբ առաջնահերթ կը նկատուէր Նինել Ոսկանեանի «Մայրութեան Ֆոնտ» անունով հիմնադրամ մը ստեղծելու առաջարկը՝ յօգուտ ամէն մի գիւղական ընտանիքի, որուն յարկին տակ նորածին մը աշխարհ կու գար: Այս հիմնադրամը պիտի հովանաւորուէր հանրութեան եւ Հայաստանի Խորհրդային երեխաներու ֆոնտին կողմէ: Հանդիպման ամբողջ տեւողութեան, պատուիրակութեան անդամներուն տպաւորութիւնը այն էր, թէ այս ժողովին մակարդակը համահաւասար էր ՀՕՄ-ի որեւէ մասնաճիւղի մը ընկերական ժողովին: Հակառակ մտաւորական ու ակադեմական բարձր մակարդակին, նոյնանմա՛ն մտահոգութիւններ է, որ կը զբաղեցնէին ժողովականներուն միտքերը, որոնք նո՛յն նուիրումով ու կարգէ դուրս անհամբերութեամբ կը ջանային լուծումներ գտնել ժողովուրդին դիմագրաւած անհամար դժուարութիւններուն:

Պատգամաւորութեան առիթը տրուեցաւ ներկայացնելու Հայ օգնութեան միութեան կազմակերպական կառոյցը, անոր կանոնագրային աշխատելաձեւը եւ ծրագրեալ գործունէութիւնը՝ ուսումնական, առողջապահական, ընկերային օգնութեան ու մշակութային մարզերուն մէջ: Փափաք յայտնելէ ետք տեսնելու յառաջիկայ սերտ գործակցութեան մը իրականացման կարելիութիւնը՝ պատուիրակութիւնը, նշելով տարի մը առաջ տեղի ունեցած Կնոջական հարցերու քննարկման առաջին գիտաժողովը, իր դժգոհութիւնը յայտնեց. որ ՀՕՄ-ը՝ աշխարհացրիւ հայութեան ամենամեծ կնոջական կազմակերպութիւնը. հրաւէր չէր ստացած մասնակցելու այդ բացառիկ ժողովին:

Ապագայի լաւագոյն հաւաստիացումներէ ետք, պատուիրակութիւնը հրաժեշտ կ'առնէր աշխատունակ խոստումներով հարուստ այդ խումբէն:

Փետրուար 1, 1989-ին, կէսօրուան ժամը 12-ը 30 անց, պատուիրակութեան անդամները, մութ մտապատկերներով ծանրաբեռ, հրաժեշտ կ'առնէին կիսաւեր հայրենիքէն ու կը մտնէին օդանաւ՝ տուն վերադառնալու Մոսկուայի եւ Լոնտոնի ճամբով:

ՀԱՅ ՕԳՆՈՒԹԵԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԼՐԱՏՈՒԹԵԱՆՑ ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

Շար. 2 եւ վերջ

ԵՐԵՒԱՆԻ ԽՈՐՀՐԴԱՆԻՇԸ

Ոեւէ երեւանցիի եթէ հարցնես, թէ ի՞նչն է Երեւանի խորհրդանիշը, առանց վարանելու կ'ըսէ՝ Սասունցի Դաւիթի արձանը:

- Հրաշք արձան է, երբ կը դիտեմ, հոգիս կը փառաւորուի,- կ'ըսէ Երեւանի ամենատարեց բնակիչներէն մէկը՝ 92-ամեայ Վարազդատ պապը,- նախկին արձանն ալ տեսած եմ, բայց սա ուրիշ է: Այնպէս կը թուի, թէ ուր որ է, պիտի պոկուի իր տեղէն՝ պաշտպանելու խեղճն ու անզօրը, արդարն ու ճշմարիտը: Իմաստուն գործ է, ողորմի ստեղծողին:

Արուեստաբան Հենրիկ Իգիթեանի համոզմամբ, «ժամանակակից հայ արուեստին մէջ հազիւ թէ գտնուի ուրիշ ստեղծագործութիւն մը, որ այնքան հոգեհարազատ ըլլայ ժողովուրդի սրտին եւ այդպէս սերտօրէն կապուած ըլլայ հայրենիքի կերպարի հետ, ինչպիսին է Սասունցի Դաւիթի արձանը: Դիւցազներգութեան հերոսի այս արձանը այնպէս ներդաշնակօրէն ձուլուած է Հայաստանի մայրաքաղաքին, որ կը թուի, թէ այն դարերով կանգնած եղած է, իսկ շրջապատի մնացած ամէն ինչը կառուցուած է հետագային»:

1939 թուականին Հայաստանի կառավարութիւնը պատրաստուած էր նշելու «Սասունցի Դաւիթ» դիւցազներգութեան ստեղծման 1000-ամեայ տարեդարձը: Որոշուեցաւ Երեւանի գլխաւոր մուտքը հսկող երկաթուղիի կայարանի մերձակայքը տեղադրել ազգային ինքնութիւնը խորհրդանշող Սասունցի Դաւիթի քանդակը: Յոբելենական հանդիսութիւններուն մնացած էր 3 ամիս: Հայ քանդակագործներէն ոչ ոք յանձն առաւ կարճ ժամանակահատուածի ընթացքին կերտել Դաւիթի արձանը: Այդ պատասխանատու գործը վստահուեցաւ 1936 թուականին Ֆրանսայէն հայրենիք վերադարձած նկարիչ, քանդակագործ Երուանդ Քոչարին: 18 օր տեւած յամառ ու տքնաջան աշխատանքի իբրեւ արդիւնք՝ կայարանամերձ տարածքին վրայ վեր բարձրացաւ անմահ դիւցազներգութեան մէկ դրուագը ներկայացնող քանդակը: Սակայն 1941 յունիս 23-ին Երուանդ Քոչարի ձերբակալման յաջորդ օրն իսկ քանդակը ոչնչացուեցաւ, քանի որ հեղինակը «հակախորհրդային փրոփականտիսթ էր»: Քանդակին հիմնական «թերութիւնը» այն էր, որ քանդակի դէմքը կը նայէր դէպի «բարեկամ Թուրքիան»:

ԱՆՈՒՇ ՆԵՐՍԻՍԵԱՆ

Շար.ը՝ էջ 7

ՅՈԲԵԼԵՆԱԿԱՆ ՅՈՒՅԱՀԱՆԴԷՍ ԵՒ ԳԻՏԱԺՈՂՈՎ՝ Ե. ՔՈՉԱՐԻ ԾՆՆԴԵԱՆ 110-ԱՄԵԱԿԻՆ ԱՌԻԹՈՎ

Այս տարին կարելի է նկատել Երուանդ Քոչարի տարի, որովհետեւ կ'ամբողջանայ արուեստագէտին ծննդեան 110-ամեակը, ինչպէս նաեւ՝ «Սասունցի Դաւիթ», «Մելանխոլիա» արձաններու 50 եւ թանգարանի հիմնադրման 25 տարին: Այս մասին մամլոյ ասուլիսի մը ընթացքին նշած է Երուանդ Քոչարի թանգարանի տնօրէն Լալա Քոչարը:

Թանգարանի տնօրէնը յայտնած է, որ արդէն իսկ ստեղծուած է յոբելենական յանձնախումբ մը, որ պիտի նախապատրաստէ Երուանդ Քոչարին նուիրուած յոբելենական ցուցահանդէս եւ գիտաժողով մը: Քաղաքապետարանի եւ Հայաստանի մշակոյթի նախարարութեան համագործակցութեամբ, արդէն իսկ սկսած են «Սասունցի Դաւիթ» արձանի վերականգնման աշխատանքները:

Ըստ Լ. Քոչարի, կը նախատեսուի իրականացնել նաեւ այլ ձեռնարկներ, որոնց նպատակն է հասարակութեան ուշադրութիւնը բեւեռել քոչարեանական այլ գլուխ-գործոցներու վրայ: Թանգարանին հիմնադրման 25-ամեակին առիթով յուշամետալներ եւ պատուոյ գիրեր պիտի շնորհուին թանգարանի ստեղծման աշխատանքներուն մէջ էական ներդրում ունեցողներուն: Յայտնենք, որ տեղի պիտի ունենայ Երուանդ Քոչարի կայքէջին շնորհահանդէսը եւս:

Նշենք, որ հրատարակութեան պատրաստ են 2 գիրք՝ «Ե. Քոչարի կենսամատենագրութիւնը» (1918-2007)՝ հեղինակութեամբ Ռիմա Հայրապետեանի, եւ «Մաեսթրօ/Քոչարը յուշերի անդրադարձում» յուշագրութիւնը, որ կազմած են Անատոլի Յովհաննիսեանն ու Լալա Քոչարը:

ՅՈԲԵԼԵՆԱԿԱՆ ԵՐԵԿՈՅ՝ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ Ս. ԿԱՊՈՒՏԻԿԵԱՆԻ ԾՆՆԴԵԱՆ 90-ԱՄԵԱԿԻՆ

Առնօ Բաբաջանեանի անուան ֆիլհարմոնիք համերգասրահին մէջ նոյեմբեր 14-ին տեղի ունեցած է յոբելենական երեկոյ՝ նուիրուած բանաստեղծուհի Սիլվա Կապուտիկեանի ծննդեան 90-ամեակին: Երեկոյի ընթացքին հնչած են բանաստեղծուհիին ստեղծագործութիւնները, իսկ մտերիմներ յուշեր պատմած են անոր մասին:

Ըստ Հայաստանի գրողներու միութեան նախագահ Լեւոն Անանեանի, Սիլվա Կապուտիկեան 21-րդ դարու հայ քնարերգութեան առաջին դասականը կը համարուի

Բեմադրիչ, փրոֆեսէօր Ռուբէն Մարուխեան խօսք առնելով՝ յայտնած է, որ բանաստեղծները անմահ են, որովհետեւ անոնց խօսքը անմահ է, իսկ խօսքը կ'ամրոքէ մարդը եւ կը ներշնչէ ամէնէն վեհ գաղափարներով:

Յոբելենական երեկոյին Հայաստանի Ազգային անվտանգութեան խորհուրդի քարտուղար Արթուր Պաղտասարեան յղած է ուղերձ մը, որ կարդացած է Ազգային անվտանգութեան խորհուրդի մամլոյ քարտուղար Գայիանէ Գասպարեան:

Նշենք, որ լոյս տեսած է Ս. Կապուտիկեանի բանաստեղծութիւններուն հիման վրայ ստեղծուած երգերու ձայնասկաւառակ մը եւ անոր ստեղծագործութիւնները տպագրուած են չորս գիրքերու մէջ: Յիշեցնենք, որ Ս. Կապուտիկեան 1941-ին աւարտած է Երեւանի պետական համալսարանի բանասիրական բաժանմունքը, 1950-ին՝ Մոսկուայի Մ. Գորկիի անուան գրականութեան հիմնարկին բարձրագոյն դասընթացքը: Ս. Կապուտիկեանի ստեղծագործութիւնները թարգմանուած են բազմաթիւ լեզուներու: Ան ունի ռուսերէնով աւելի քան 20 ժողովածու: Ս. Կապուտիկեան արժանացած է Խորհրդային Միութեան պետական (1952), Հայաստանի պետական (1988), Նոսիտէի անուան միջազգային (1989) մրցանակներուն:

Ս. Կապուտիկեան մահացած է 2006-ին՝ 87 տարեկանին:

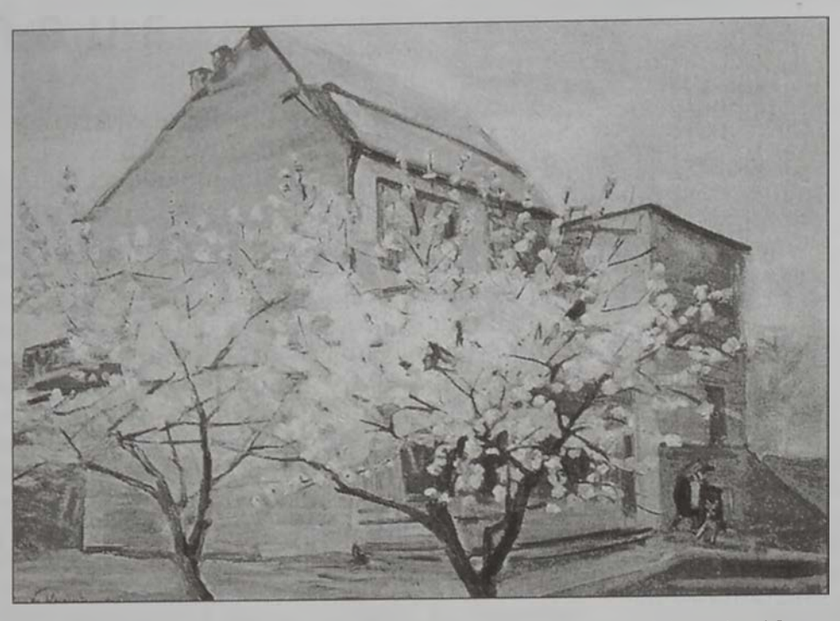
ԿՈՄԻՏԱՍԻ 140-ԱՄԵԱԿԻՆ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ԵՐԵԿՈՅ՝ ՎՐԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ

Վրաստանի մշակութային փոխհամագործակցութեան «Կովկասեան տուն» կեդրոնին մէջ նոյեմբեր 12-ին կայացած է հայ մեծ երգահան Կոմիտասի 140-ամեակին նուիրուած երեկոյ, որ կազմակերպուած էր Վրաստանի մէջ Հայաստանի դեսպանութեան, «Կովկասեան տուն» կեդրոնին եւ Հայ առաքելական եկեղեցւոյ Վրաստանի թեմին կողմէ:

Ձեռնարկին խօսք արտասանած է Վրաստանի մէջ Հայաստանի դեսպան Հրաչ Սիլվանեան: Ան շեշտը դրած է Կոմիտասի անգնահատելի ժառանգութեան, կոմիտասեան ոգիին եւ արժէքներու պահպանման կարեւորութեան վրայ: Ձեռնարկին գեղարուեստական բաժինով կոմիտասեան կատարումներով հանդէս եկած են Հայ առաքելական եկեղեցւոյ թեմի երգչախումբը, Թիֆլիսի Պետրոս Ադամեանի անուան հայկական պետական տրամաթիքական թատրոնի դերասան Սամուէլ Էլբակեանը, լարային քառեակը, դաշնակահար Եսայի Աբովեանը, ջութակահարներ Գալինա Բանդուրայը եւ Անատոլի Դանիէլեանը:

2010-ԻՆ ՊԻՏԻ ՆՇՈՒԻ ՄԱՐՏԻՐՈՍ ՍԱՐԵԱՆԻ ԾՆՆԴԵԱՆ 130-ԱՄԵԱԿԸ

2010-ին պիտի նշուի աշխարհահռչակ հայ նկարիչ Մարտիրոս Սարեանի ծննդեան 130-ամեակը: Փետրուար 28-ին Մ. Սարեանի ծննդեան օրը Մ. Սարեանի անուան տուն-թանգարանին մէջ տեղի պիտի ունենայ Սարեանի լուսանկարներուն ցուցահանդէսը: Նոյն օրը Մոսկուայի Թրեթեաքովեան պատկերասրահին մէջ բացումը պիտի կատարուի Սարեանի շատոնց չցուցադրուած աշխատանքներուն ցուցահանդէսին: Այս մասին յայտնած է Մարտիրոս Սարեանի տուն-թանգարանի ֆոնտապահ Սոֆիա Սարեանը:

Ան նշած է նաեւ, որ Հայաստանի մշակոյթի նախարարութեան աջակցութեամբ, 2010-ի սեպտեմբերին բացումը պիտի կատարուի գեղանկարիչին «Ծառի խորհրդանիշը Սարեանի արուեստին մէջ» խորագրով ցուցահանդէսին, որուն պայմանաժամ ճշդուած է 30 օր: Ս. Սարեան շեշտած է նաեւ, որ կը նախատեսուի կատարել խորհրդաժողով մը՝ նուիրուած Մարտիրոս Սարեանին:

Յիշեցնենք, որ Մարտիրոս Սարեան ծնած է 1880-ին եւ մահացած է 1972-ին: Ան խորհրդային շրջանի հայ անուանի գեղանկարիչ, գծանկարիչ եւ թատերական նկարիչներէն մէկն է: Մ. Սարեան եղած է նաեւ Խորհրդային Միութեան Գեղարուեստի ակադեմիայի իսկական անդամ (1947), Խորհրդային Միութեան ժողովրդական նկարիչ (1960), Խորհրդային Հայաստանի Գիտութիւններու ակադեմիայի իսկական անդամ (1956), Սոցիալիստական աշխատանքի հերոս (1965), Խորհրդային Հայաստանի Գիտութիւններու նկարիչներու միութեան նախագահ (1947-1951), Խորհրդային Հայաստանի Գիտութիւններու Գերագոյն խորհուրդի պատգամաւոր, ինչպէս նաեւ Լենինեան եւ Ստալինեան երկրորդ աստիճանի մրցանակներու դափնեկիր:

ՇՈՇԿԱՎԱՆՔԻ Ս. ԱՍՏՈՒԱԾԱԾԻՆ ԵԿԵՂԵՑԻՆ Կ'ՕԾՈՒԻ

Հայ առաքելական եկեղեցւոյ Արցախի թեմի առաջնորդ Պարգեւ արք. Մարտիրոսեան օծած է Շոշկավանքի Ս. Աստուածածին եկեղեցին:

Ըստ Հայ առաքելական եկեղեցւոյ Արցախի թեմի տեղեկատուական բաժանմունքին, 13-րդ դարու սրբավայր Շոշկավանքը խոնարհած էր խորհրդային իշխանութեան տարիներուն: Եկեղեցին հիմնականօրէն վերանորոգուած է Լեռնային Ղարաբաղի հանրապետութեան պաշտպանութեան նախկին նախարար Սամուէլ Բաբայեանի ու անոր եղբօր՝ Կարէն Բաբայեանի բարերարութեամբ, իսկ տարածքի բարեկարգման ու յարակից շինութիւններու կառուցման ծախսերուն մեկենասն է արցախցի գործարար Տիգրան Խաչատրեանը:

Օծման արարողութեան աւարտին եւ երկար տարիներու ընդմիջումէ ետք, Պարգեւ արք. Մարտիրոսեան կը մատուցէ եկեղեցւոյ անդրանիկ պատարագը: Պատարագի սրբազան արարողութեան իրենց անմիջական մասնակցութիւնը բերած են բազմաթիւ ուխտաւոր հայորդիներ, որոնց պատարագի հոգեպարար երգեցողութեամբ վերջնականապէս կը վերականգնին երկար տարիներէ ի վեր եկեղեցւոյ կամարներու ներքեւ լռած աղօթքի ձայնն ու զօրութիւնը:

Նշենք, որ սրբազան արարողութեան ներկայ էին Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետութեան Ազգային ժողովի նախագահ Աշոտ Ղուլեան, Գերագոյն դատարանի նախագահ Արարատ Դանիէլեան, Ազգային ժողովի երեսփոխաններ, բարձրաստիճան պաշտօնեաներ եւ բազմաթիւ հաւատացեալներ:

Ս. ԱՍՏՈՒԱԾԱԾԻՆ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ՎԱՀԱՆԱԿ

Վիվասել - ՄԹՍ-ը «ՄԹՍ» Բ. Բ. Ը-ի ձեռնարկութիւնը եւ «Հայկական յուշարձաններու ճանաչման ծրագիրը» Արենի գիւղի Թռչուններու քարայրի տարածքի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ նուիրուած բազմալեզու տեղեկատուական վահանակներ զետեղած են:

Արենին Արփա գետի ափին գիւղ մըն է, որ ըստ աւանդութեան հիմնադրուած է Նոյի եւ անոր որդիներուն կողմէ:

Ս. Աստուածածին եկեղեցին կառուցուած է 1321 թուականին, Յովհաննէս արք. Օրբէլեանի կողմէ, որ նաեւ Նորավանքի պատուիրատուն էր: Եկեղեցւոյ ճարտարապետը ժամանակի յայտնի քանդակագործ ու մանրանկարիչ Մոմիկն է:

Յուշարձանը կը գտնուի Արենի գիւղէն մօտաւորապէս 1,մէկուկէս քիլոմեթր (արեւելք) հեռաւորութեան վրայ, Արփա գետի ձախափնեայ ժայռային գոյացութիւններու մէջ:

Քարայրը բաղկացած է երեք մասերէ. առաջինն ու երկրորդը հաղորդակից են, առկայ են նաեւ առաջին մասէն դէպի վեր ու վար բացուող խորշեր կամ «նկուղային» ու «վերին յարկեր»: Քարայրին ծածկը կ'ընդգրկէ մօտաւորապէս 500 քառակուսի մեթր տարածք:

Հայկական յուշարձաններու ճանաչման ծրագիրի հովանաւորն է Վիվասել-ՄԹՍ ընկերութիւնը: Ծրագիրին հովանաւորներն են նաեւ Իտալիոյ պատուաւոր հիւպատոս եւ Միացեալ Նահանգներու Միջազգային զարգացման գործակալութեան Հայաստանի մասնաւոր բաժնի մրցունակութեան ծրագիրը (CAPS):

ՀԱՄԱՁԱՅՆԱԳԻՐԻ ՍՏՈՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

10 նոյեմբեր 2009-ին Վիվասել-ՄԹՍ ընկերութեան կեդրոնական գրասենեակին մէջ համաձայնագրութիւն մը ստորագրուեցաւ Վիվասել-ի գլխաւոր տնօրէն Ռալֆ Երիկեանի եւ Երեւանն ու մարգերը ներկայացնող բարձրագոյն ուսումնական ութ հաստատութիւններու միջեւ, որոնց շարքին է Երեւանի պետական համալսարանը:

Այս ընտրութիւնը պայմանաւորուած է տնտեսականն ու գործնականը համադրելու եւ այդ ձեւով համալսարաններուն օգնելու՝ Վիվասել-ի միջոցով: Այս մէկը հնարաւորութիւն կու տայ վաղուան տնտեսական, արդիւնաբերական, քաղաքացիական հասարակութեան, գիտութեան եւ կրթութեան ոլորտներուն մէջ առաջնորդներ պատրաստելու գործին: Վի-

վասել-ը բարձրագոյն ուսումնական հաստատութիւններու հետ կ'աջակցի անոնց ուսանողներուն արտադրական եւ նախավկայեալ փորձառական շրջան մը անցընելու առիթ տալով ընկերութեան մէջ, որուն ընթացքին աշխատաւորներուն հետ անոնք դասաւանդութիւններու եւ աշխատանքային ծրագիրներու պիտի հետեւին: Համալսարանները կ'ուղարկեն իրենց լաւագոյն ուսանողները, որոնք հնարաւորութիւն կը ստանան մասնագիտական-կիրառական գիտելիքներ ձեռք բերել իրաւագիտութեան, հաշուապահութեան, տեղեկատուական արհեստագիտական եւ այլ մարզերու մէջ: Այս ծրագրին մասնակցող ուսանողները ընկերութենէն կը ստանան աշխատավարձ:

Համաձայնագիրին գաղափարը ներկայացնելով՝ ընկերութեան տնօրէնը նշեց, թէ այս ծրագիրով իրենք կը յաջողին հասնելու 3 նպատակի՝ Հայաստանի երիտասարդները ձեռք կը բերեն գիտելիքներ, կ'արթննայ անոնց մրցակցութեան ոգին եւ կը պատրաստուին աշխատաշուկայի ապագայի մրցակցութեան: Իսկ աւելի՞ն, մենք այս ձեւով կը նուազեցնենք արտագաղթի ծաւալները:

Երիտասարդ հայորդիները արժանի են մեկնարկային այն հնարաւորութիւնները ունենալ, որոնք հասանելի՛ են իրենց արտասահմանի հասակակիցներուն:

Պատրաստեց **ՄԱՐԻՆԱ ՀԱՄԱՄՃԵԱՆ**

VIVAcell MTS

ԱՆՄԱՀԱՆՈՒՆ ԵՐԱԺԻՇՏ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՕՓԵՐԱՅԻ ՀԻՄՆԱԴԻՐ ՏԻԳՐԱՆ ՉՈՒԽԱՃԵԱՆ

Հայ երաժշտական եւ թատերական ստեղծագործութեան մեծանուն դէմքերէն եւ հայկական օփերային արուեստի հիմնադիրն է Տիգրան Չուխաճեան: Եւրոպական մասնագիտական կրթութեամբ առաջին երաժիշտը հայ իրականութեան մէջ, նշանաւոր՝ իր «Արշակ երկրորդ», «Արիֆին խարդախութիւնը», «Քէօսէ Քեհիա», «Լէպլէպճի Հորհոր աղա», «Զէմիրէ» եւ այլ օփերաներով, երաժշտախառն կատակերգութիւններով եւ օփերէթներով, ան հայ երաժշտական ստեղծագործութիւնը դրաւ մասնագիտական հիմերու վրայ եւ երաժշտական շարք մը գործեր հեղինակեց, որոնք, պահպանելով իրենց գեղարուեստական արժէքը, շարունակ հնչած են օփերային եւ համերգային բեմերէն:

ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ ԱՌԱՋԻՆ ԳԻՏԵԼԻՔՆԵՐԸ

Տիգրան Չուխաճեան ծնած է 1837-ին, Պոլիս: Չուխաճեաններու ընտանիքը Պոլսոյ մէջ չուխայի պատրաստութեան գործով կը զբաղէր եւ այդ պատճառով ալ Չուխաճեան ազգանունը առած էր: Չուխան ապայի տեսակ մըն է, սեւ կամ մոխրագոյն հաստ կտորէ պատրաստուած. անիկա առանց օձիքի, վերի մասը լայնաբաց, գօտին ծալքերով կարուած եւ ծունկերէն քիչ մը վար աստիճանաբար լայնցող հագուստ է, եզրերը՝ զարդարուն, երկար եւ լայն թեւերով. կուրծքին երկու կողմերը կը կարէին վազմակալներ՝ փամփուշտներ դնելու համար: Նշենք, որ թրքերէն չուխա կը հնչուի չուհա, եւ Չուխաճեանը յաճախ արձանագրուած է Չուհաճեան ձեւով: Տիգրանի հայրը՝ Գէորգ ժամանակի բանիմաց եւ զարգացած մարդոցմէ էր, եւ լայն մտահորիզոն ու մշակոյթի եւ յատկապէս երաժշտութեան նկատմամբ հետաքրքրութիւններ ունեցող անձ էր: Այսպէսով Տիգրան մանկութիւնը անցուց ու դաստիարակուեցաւ գեղարուեստասէր եւ երաժշտասէր ընտանեկան յարկի տակ:

Տակաւին դպրոցական առաջին տարիներուն Տիգրան մասնաւոր սէր ու հետաքրքրութիւն սկսաւ ցուցաբերել երաժշտութեան նկատմամբ: Դպրոցին մէջ անոր երաժշտական հակումներու դրսեւորման նպաստեց երաժշտագէտ ուսուցիչը՝ Գաբրիէլ Երանեան: Այսպէսով ան երաժշտական առաջին տպաւորութիւնները ստացաւ դպրոցական տարիներուն, հոգեւոր ու ժողովրդական երգերէն, ինչպէս նաեւ Պոլսոյ բազմացեղ եւ բազմալեզու միջավայրի կենցաղային, ընդհանուր արեւելեան երգ ու նուագէն, եւ այնուհետեւ ալ եւրոպական, մասնաւորաբար իտալական օփերային արուեստէն: Ծնողքը, նկատի ունենալով երաժշտութեան նկատմամբ անոր սուր հետաքրքրութիւնները, Երանեանի երաժշտութեան եւ մասնաւորաբար դաշնակի դասերուն արձանագրեց զայն: Այնուհետեւ Տիգրան Պոլիս բնակութիւն հաստատած իտալացի երաժիշտ ու մանկավարժ Մանցոնիի. նկատի ունենալով Տիգրանի արժանիքները, խորհուրդ տուաւ անոր իր ուսումը շարունակելու Իտալիոյ մէջ, եւ ուսուցիչին մասնաւոր յանձնարարականով 1861-ին ան մեկնեցաւ Միլանօ, ուր երեք տարի մասնագիտական խոր գիտելիքներ ստացաւ, եւ հետեւեցաւ եւրոպական ժամանակակից երաժշտութեան զարգացման ընթացքին: Չուխաճեանի երաժշտական գեղագիտական ճաշակի կազմաւորման մէջ մեծ դեր ունեցաւ Վերտիի օփերային արուեստը:

Միլանօ երեք տարուան կեցութեան շրջանին Չուխաճեան նաեւ մեծապէս ազդուեցաւ իտալական մշակոյթէն, կեանքի ու կենցաղային պայմաններէն եւ առանձնայատկութիւններէն:

ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ ԲԵՂՈՒՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹԻՒՆ

Իտալիոյ մէջ ուսումը աւարտելէն ետք Տիգրան Չուխաճեան 1864-ին վերադարձաւ Պոլիս եւ առաջին օրէն կապեր հաստատեց «Արեւելեան թատրոն»ի եւ երաժշտական ընկերութեան շուրջ համախմբուած մտաւորականներուն հետ:

Պոլիս այդ տարիներուն ազգային զարթօնքի ու վերածնութեան խանդավառ օրեր կ'ապրէր: Ազգային սահմանադրութեան առաջին տարիներն էին, եւ հայ ժողովուրդը, օժտուած՝ ինքնակառավարման մարմիններով, ազգային կեանքի կազմակերպման ընթացքին մէջ էր: Հայ կեանքը կը հունաւորէին Փարիզ ուսած եւ եւրոպական լուսաւորութեան գաղափարներով զինուած հոյլ մը մտաւորականներ: 1862-ին բարձրացած էր Զէյթունի ապստամբութիւնը, եւ լեռնականներու հերոսական դիմադրութեան առջեւ օսմանեան բանակները ծանր կորուստներ տալէ ետք, Ֆրանսայի Նափոլէոն Գ. կայսեր միջամտութեան վրայ պարտուած քաշուած էին Զէյթունի սահմաններէն: Զէյթուն աննախընթաց ոգեւորութիւն ստեղծած էր հայութեան բոլոր շրջանակներուն մէջ: Պոլսոյ, Զմիւռնիոյ եւ օսմանեան կայսրութեան հայաշատ տարբեր քաղաքներու մէջ բաւական աշխուժացած էր հասարակական եւ քաղաքական գործունէութիւնը: Բուռն վերելքի մէջ էին գրականութիւնը, թատրոնն ու երաժշտութիւնը, եւ պայմաններ ստեղծուած էին եւրոպական մշակոյթի ու քաղաքակրթութեան տարածման ու ընկալման համար:

Այս պայմաններուն ու մթնոլորտին մէջ, եւ իտալական օփերային խումբերու տպաւորութեան տակ հայ հասարակութեան ու մտաւորականութեան ներկայացուցիչները ազգային օփերա ունենալու գաղափարներ կ'արտայայտէին: Անոնց գլխաւորն էր Տիգրան Չուխաճեան, որ անհրաժեշտ գիտելիքներով օժտուած ըլլալով, եւ արդէն գաղափարական ու ստեղծագործական կապեր հաստատած ըլլալով հայկական թատերական կեանքին հետ, հայրենասիրական երգեր սկսաւ յօրինել տարբեր ներկայացումներու համար. ձեռք առաւ Խասգիւղի թաղային թատրոնի երաժշտական ղեկավարութիւնը եւ խանդավառ մասնակցութիւն բերաւ «Քնար հայկական» երաժշտական ընկերութեան աշխատանքներուն: Միաժամանակ դասախօսութիւններ տուաւ, մանկավարժական գործունէութիւն ծաւալեց եւ սիմֆոնիք համերգներ ղեկավարեց:

Տիգրան Չուխաճեան թատերական շարք մը ստեղծագործութիւններու համար երաժշտութիւն յօրինեց, ինչպէս Պետրոս Դուրեանի «Վարդ եւ Շուշան», Թովմաս Թէրզեանի «Սանդուխտ», Տիգրան Գալէմճեանի «Արա գեղեցիկ կամ սէր եւ հայրենիք», Սրապիոն Թոլեանի «Մեծն Տրդատ եւ Գրիգոր Լուսաւորիչ» եւ Ռոմանոս Սէտէֆճեանի «Վարդան Մամիկոնեան. փրկիչ հայրենեաց» ներկայացումներուն համար:

Յիշատակութեան արժանի է յատկապէս ազատասիրական ոգիով յագեցած երգերով ու երաժշտութեամբ «Վարդան Մամիկոնեան փրկիչ հայրենեաց» թատերախաղը, որ նուիրուած էր Միքայէլ Նալպանտեանի մահուան տարելիցին (1867), եւ որուն կատարումը քաղաքական ցոյցի վերածուեցաւ:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՌԱՋԻՆ ՕՓԵՐԱՆ՝ «ԱՐՇԱԿ ԵՐԿՐՈՐԴ»

Պոլսոյ մէջ տիրող այս խանդավառ մթնոլորտին մէջ Տիգրան Չուխաճեան յղացաւ աւելի խոր ստեղծագործութեան մը գաղափարը, եւ 1868-ին, Թովմաս Թէրզեանի հայերէն եւ իտալերէն **լիպրեթոյին** վրայ, հմուտ վարպետութեամբ մարմնաւորեց իր ամէնէն խիզախ եւ ամէնէն գեղեցիկ ծրագիրներէն մէկը՝ «Արշակ երկրորդ»ը, որ հայ իրականութեան եւ նաեւ ամբողջ Արեւելքի մէջ առաջին օփերան էր, եւ երաժշտական գլուխ գործոց մը:

Հայկական առաջին այդ օփերան պատմական եւ վիպական շքեղ ներկայացում մըն էր (grand opera), որ թէեւ կը ներկայացնէր հայոց պատմութեան Դ. դարու ճակատագրական դրուագներն ու ողբերգական բախումները, բայց գրական եւ երաժշտական իր կառոյցով կապուած էր իրեն ժամանակակից հայ իրականութեան հետ, արձագանգելով ազգային ու ընկերային ազատագրութեան իղձերուն եւ ձգտումներուն:

«Արշակ երկրորդ» առաջին անգամ ներկայացուեցաւ 1868-ին, եւ մեծ տպաւորութիւն ձգեց պոլսահայ հասարակութեան վրայ: Ծրագրուած էր օփերան բեմադրել յաջորդ տարի, բայց կարելի չեղաւ զայն իրականացնել կառավարութեան բռնած բացասական քաղաքականութեան պատճառով. Նոյն օրերուն «Արեւելեան թատրոն»ը փակուեցաւ եւ կառավարութիւնը սկսաւ հետապնդել ազգային ու ազատագրական գաղափարաբանութեան հետ առնչութիւն ունեցող բոլոր դէմքերը եւ անոնց նախաձեռնութիւնները:

Հետաքրքրական է Քուշներեանի, Մուրատեանի եւ Գոդակեանի հեղինակած «Ակնարկ հայ երաժշտութեան պատմութեան» (Երեւան, Ա. հատոր, 1963) մէջ արտայայտուած հետեւեալ կարծիքը.

«Հետեւելով մեծ օփերայի (grand opera) դրատիցիաներին, Չուհաճեան իր երաժշտական թատերգութիւնը հիմնել է օփերայի բազմազան ձեւերի վարպետօրէն օգտագործման վրայ (արիա, արիոզօ, անսամբլներ, խմբերգներ, նուագախմբային էպիզոդներ, եւ այլն): Սակայն առանձին վերջաւորուած համարները նրան չեն խանգարել ստեղծելու անընդմէջ զարգացող տեսարաններ ու ամբողջ գործողութիւններ, մի բան, որը վկայում է կոմպոզիտորի տրամատիկական տաղանդի եւ կոմպոզիտորական բարձր տեխնիկայի մասին: Ելնելով իր հիմնական կոնցեպցիայից ստեղծել պատմա-հայրենասիրական օփերա, Չուհաճեանը մեծ տեղ է յատկացրել ոչ միայն արիա-մոնոլոկներին, այլեւ խմբերգներին, որոնք հանդիսանում են ժողովուրդի յոյզերի ու տրամադրութիւնների հիմնական արտայայտիչը: Այդ խմբերգները բազմազան են իրենց բնոյթով եւ օփերայի զարգացման տարբեր փուլերում ստանում են իրարից տարբեր ֆունկցիաներ: Օփերայի վոկալ համարների բազմազանութիւնը արդիւնք էր կոմպոզիտորի մելոտիկ տաղանդի, որն իր արտայայտութիւնը գտաւ հեղինակի հետագայ տարիների բազմաթիւ ստեղծագործութիւններում եւս»:

ԵՐԱԺՇՏԱԽԱՌՆ ԿԱՏԱԿԵՐԳՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՎ ՕՓԵՐԷԹՆԵՐ

Կառավարութեան ձեռնարկած հետապնդումներուն եւ խստութիւններուն պատճառով Չուխաճեան չյաջողեցաւ բեմադրել «Արշակ երկրորդ» օփերան: Այնուհետեւ ան հարկադրաբար, ստեղծուած քաղաքական պայմանները նկատի ունենալով փոխեց իր ստեղծագործական գործունէութեան ուղղութիւնը: Իրար ետեւէ յօրինեց երաժշտախառն կատակերգութիւններով յագեցած օփերէթներ, որոնց մէջ քողարկուած էին ազգային, ընկերային եւ քաղաքական տարրերը եւ կը պատկերէին միայն կենցաղային պատկերներ, երգիծախառն զաւեշտ, ինչպէս նաեւ քնարական ապրումներ, միախառնուած ընդհանուր հետաքրքրաշարժ դիպաշարով: Չուխաճեան ամէն ջանք թափեց այդ օփերէթները հասցընելու կատարելութեան, ուր երաժշտութիւնը պէտք է ըլլար աշխուժ, մատչելի եւ հիմնուած արեւելեան երգերու՝ **շարգի**ներու ու պարեղանակներու տարերքին վրայ:

Այսպէսով Չուխաճեան իրար ետեւէ յօրինեց պոլսահայ (եւ ընդհանուր առմամբ քաղաքաբնակ) հաւաքականութեան կենցաղին հետ առնչութիւն ունեցող բոլոր դէմքերը եւ անոնց նախաձեռնութիւնները:

Հետաքրքրական է Քուշներեանի, Մուրատեանի եւ Գոդակեանի հեղինակած «Ակնարկ հայ երաժշտութեան պատմութեան» (Երեւան, Ա. հատոր, 1963) մէջ արտայայտուած հետեւեալ կարծիքը.

«Հետեւելով մեծ օփերայի (grand opera) դրատիցիաներին, Չուհաճեան իր երաժշտական թատերգութիւնը հիմնել է օփերայի բազմազան ձեւերի վարպետօրէն օգտագործման վրայ (արիա, արիոզօ, անսամբլներ, խմբերգներ, նուագախմբային էպիզոդներ, եւ այլն): Սակայն առանձին վերջաւորուած համարները նրան չեն խանգարել ստեղծելու անընդմէջ զարգացող տեսարաններ ու ամբողջ գործողութիւններ, մի բան, որը վկայում է կոմպոզիտորի տրամատիկական տաղանդի եւ կոմպոզիտորական բարձր տեխնիկայի մասին: Ելնելով իր հիմնական կոնցեպցիայից ստեղծել պատմա-հայրենասիրական օփերա, Չուհաճեանը մեծ տեղ է յատկացրել ոչ միայն արիա-մոնոլոկներին, այլեւ խմբերգներին, որոնք հանդիսանում են ժողովուրդի յոյզերի ու տրամադրութիւնների հիմնական արտայայտիչը: Այդ խմբերգները բազմազան են իրենց բնոյթով եւ օփերայի զարգացման տարբեր փուլերում ստանում են իրարից տարբեր ֆունկցիաներ: Օփերայի վոկալ համարների բազմազանութիւնը արդիւնք էր կոմպոզիտորի մելոտիկ տաղանդի, որն իր արտայայտութիւնը գտաւ հեղինակի հետագայ տարիների բազմաթիւ ստեղծագործութիւններում եւս»:

Սուլթան Ապտիւլ Համիտ Բ.ի գահակալութենէն (1876) ետք, սկզբնական համեմատական ազատ պայմաններէն ետք սկսան խստութիւնները, հալածանքներն ու գրաքննութիւնը, ինչպէս մամուլին, մտաւորականներուն եւ տարբեր բնագաւառներու, նաեւ՝ թատրոնին դէմ, որոնք իրենց անդրադարձը ունեցան Չուխաճեանի ստեղծագործութեան վրայ: Սակայն առանց յուսահատելու, անխոնջ աշխատանքով ան շարունակեց ստեղծագործել, եւ հակառակ նիւթական դժուարութիւններուն իր ապրուստը սկսաւ հոգալ մասնաւոր դասեր տալով:

Տիգրան Չուխաճեան 1880-ական տարիներուն ստեղծագործեց երաժշտական բազմաթիւ կտորներ. ամէնէն աւելի նշանաւոր դարձաւ յատկապէս ֆանթեզի օրիանթալը: Այնուհետեւ ան պատրաստեց նախորդներէն բոլորովին տարբեր երաժշտական-թատերական գործ մը՝ արաբական հեքիաթի հիման վրայ յղացուած «Զէմիրէ» օփերան:

Չուխաճեանի վերջին ստեղծագործութիւնները, հակառակ իրենց յաջողութեան, նիւթական ապահովութիւն չբերին իրեն: Տեսնելով որ մթնոլորտը այլեւս անհանդուրժելի դարձած է Պոլսոյ մէջ, ան 1891-ին մեկնեցաւ Փարիզ, «Օփերա քոմիք»ի մէջ բեմադրելու համար «Զէմիրէ»ն, սակայն նիւթական միջոցները պակսեցան իրեն. տեղւոյն հայ հարուստները օժանդակութեան ձեռք երկարեցին իրեն եւ «Օլեմփիա»յին նախերգանքը եւ «Ֆանթեզի օրիանթալ»ը միայն կրցաւ նուագել տալ Սփլէնտիտ Թաւերնիէի նուագախումբին:

Նիւթական միջոցներ ճարելու առաջադրանքով Չուխաճեան վերադարձաւ Պոլիս, կրկին Փարիզ երթալու եւ «Զէմիրէ»ն բեմադրել տալու նպատակով: Բայց անյաջողութեան մատնուելով մնաց Պոլիս, ուր երկու անգամ՝ 1891-ին եւ 1894-ին բեմադրուեցաւ «Զէմիրէ»ն, Պենաթիի ֆրանսական եւ Ֆրաքլինի իտալական խումբերուն կողմէ, որոնք, հակառակ յաջողութեան, նիւթական ապահովութիւն չբերին իրեն:

ԶՄԻՒՌՆԻԱ ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ՄԱՀԸ

Տիգրան Չուխաճեան, այլեւս յուսահատած Պոլսոյ մէջ նիւթական ապահովութիւն ունենալու մղձաւանջէն, եւ աւելի տանելի պայմաններու մէջ ստեղծագործելու ակնկալութեամբ ընտանիքին հետ 1896-ին փոխադրուեցաւ Զմիւռնիա, ուր եւս յուսախաբ մնաց եւ սկսաւ անձնական դասեր տալ անօթի չմնալու համար:

Հակառակ հոգեկան տառապանքին եւ յետին չքաւորութեան, 1897-ին աւարտեց «Ինտիանա» օփերան, որուն պատրաստութեան համար օգտագործեց թուրք գրագէտ Ապտիւլհաք Համիտի «Հնդկուհիին» թատերախաղը: Այնուհետեւ ան ձեռնարկեց «Եէմիշճիլեր» օփերէթի պատրաստութեան. որ սակայն անաւարտ մնաց սրընթաց հիւանդութեան պատճառով. Անողոք հիւանդութիւնը անկողնին գամեց զինք Ան մահացաւ 10 (23) մարտ 1898-ին. 61 տարեկան հասակին. Զմիւռնիոյ իր աղքատիկ խշտեակին մէջ:

Մահէն ետք անոր անտիպ ստեղծագործութիւնները ներկայացնող մեծածաւալ ձեռագիրները ցիր ու ցան եղան: Տարիներ ետք միայն իր օփերէթները սկսան վերարժեւորուիլ եւ ներկայացուիլ, եւ քայլեր ձեռնարկուեցան անոր ձեռագրական ժառանգութեան յայտնաբերման ուղղութեամբ:

ԱՍՊԵՏ ՄԱՆՃԻԿԵԱՆ

ԵՐԵՒԱՆԻ ԽՈՐՀՐԴԱՆԻՇԸ

Շարունակուած 5րդ էջէն

1957 թուականին, երբ արդէն սկսած էր արժէքներու վերագնահատման ժամանակաշրջանը, Երեւանի քաղխորհուրդը որոշեց վերականգնել Սասունցի Դաւիթի արձանը: Դարձեալ դիմեցին Երուանդ Քոչարին, որ կրնար որեւէ նիւթ ենթարկել իր մտայղացումներուն: Այդպէս ստեղծուեցաւ դիւցազներգական հերոսի ընդհանրացած կերպարը, որ՝ «կը մարմնաւորէ հայ ժողովուրդին լաւագոյն գիծերը՝ ազատասիրութիւնը, կրակոտ խառնուածքը, երեւակայութեան թռիչքը, անքակտելի կապը հայրենի հողին հետ»: 1959 թուականին արձանը գրաւեց իր տեղը: Որոշ արուեստագէտներու բացասական կարծիքներէն Սասունցի Դաւիթի զօրեղ քանդակին հմայքը չխամրեցաւ, քանի որ իրական գնահատողը ժողովուրդն էր, որուն համար արձանի բացման արարողութիւնը վերածուեցաւ կատարեալ տօնախմբութեան: Արձանին բացումը նախատեսուած էր 1959-ի աշնան՝ Հոկտեմբերեան մեծ յեղափոխութեան հերթական տարեդարձին օրը, սակայն կարգադրուեցաւ յետաձգել եւ նշանակել դեկտեմբեր 3-ը, որպէսզի արարողութիւնը կատարուի սակաւամարդ հրապարակի վրայ: Սակայն ժողովուրդին անհնար էր շփոթի մատնել: Ժողովուրդը արդէն Սասունցի Դաւիթի կերպարին մէջ կը տեսնէր իր ոգիին ուժը: Այդ օրը հրապարակը կը թնդար տօնական սեղաններու շուրջ ուրախացող սասունցիներու, մշեցիներու եւ բազմահազար գաղթականներու երգ ու պարէն: Արձանի բացման արարողութիւնը անկատ նշելու համար ղեկավարութեան գործադրած քայլերը ի զուր էին:

Սասունցի Դաւիթի քանդակը տեղադրուած է պատուանդան-ժայռի վրայ. որ ըստ քանդակագործին. ոչ թէ լրացուցիչ զարդարանք է. այլ քանդակին մաս կը կազմէ: Քանդակին խորհուրդը կ'ամբողջացնէ ժայռէն բխող ջուրը, որ կը մարմնաւորէ ժողովուրդին համբերութիւնը (յիշենք նաեւ, որ դիւցազներգութեան երկուորեակ հերոսները՝ Սանասարն ու Պաղտասարը, ջուրէն ծնունդ առած են): Ջուրը սկիզբներու սկիզբն է: Հետագային ճարտարապետ Միքայէլ Մազմանեանի մտայղացմամբ, Սասունցի Դաւիթի արձանը կը գօտեւորուի ջրաւազանով:

Անցած է 50 տարի, շատ ջուրեր հոսած են, բազմաթիւ նոր քանդակներ տեղադրուած են Երեւանի տարածքին, բայց Երեւանի խորհրդանիշը եղած է եւ կը մնայ Սասունցի Դաւիթի արձանը, որ թանկարժէք է ու հարազատ երեւանցիին համար: Սակայն իրապէ՞ս այդպէս է: Հարազատի նկատմամբ հոգատար կ'ըլլան, հարազատը չեն կողոպտեր: Ի՞նչ կը մտածէր Դաւիթի նժոյգի՝ Քուռկիկ Ջալալիին ոտքին տակ տեղադրուած համբերութեան թասը գողցողը: Ի՞նչ կը մտածեն քաղաքային իշխանութիւնները, երբ կը նային երբեմնի «Սասունցի Դաւիթի» շարժապատկերի սրահին փոխարէն անշուք կառոյցի կողքին, բազմաթիւ կրպակներով ծանրաբեռնուած կայարանամերձ «պազար» հրապարակին վրայ շնչահեղձ եղող արձանին: Զբօսաշրջիկներու՝ տարակուսանքով լի հայեացքն արդէն իսկ կը վկայէ մեր ազգային մշակոյթին հանդէպ մեր յարգալից վերաբերմունքի բացակայութեան մասին:

Այս տարի կը լրանայ Սասունցի Դաւիթի արձանի 50-ամեակը, ուստի քաղաքային իշխանութիւնները արձանին ֆիզիքական վնասները պարզելու համար որոշած են զայն ենթարկել մանրակրկիտ ուսումնասիրութեան: Իսկ արձանը իրօք խնամքի կարիք ունի, այդպէս կը վկայեն ոչ միայն Երուանդ Քոչարի հարազատները, այլեւ՝ քաղաքացիները: Երեւանի գլխաւոր ճարտարապետ Սամուէլ Դանիէլեանի կարծիքով, տարիներու ընթացքին արձանին տարբեր հատուածներուն վրայ յառաջացած են ճեղքեր, ուստի արձանը ունի վերանորոգման անհրաժեշտութիւն (եթէ արձանը դեռ կը պահպանուի, ապա միայն՝ ներքին ամուր եւ ճիշդ կառուցուածքին շնորհիւ):

- Ընդհանուր առմամբ արձանը բարւոք վիճակի մէջ է, սակայն տարիներու ընթացքին արձանը ջուրի ուժեղ հոսքով լուալու իբրեւ հետեւանք՝ արձանին ներքին կառուցուածքը մասամբ քայքայուած է, ուստի անոնք յատուկ նիւթերով մշակելու անհրաժեշտութիւնը կայ: Հարկաւոր է նաեւ մաքրել արձանին ներքին մասին վրայ կուտակուած կեղտը ու ջուրը, կը կարգաւորեն նաեւ ջուրի խողովակները ու համբերութեան թասը: Ցառաջիկային նախատեսուած է վերանորոգել հրապարակին կիսակառոյց շէնքը, կը տեղահանուին նաեւ առեւտուրի կրպակները: Մենք պարտաւոր ենք մտածելու Սասունցի Դաւիթի արձանը շրջապատող աւելորդութիւնները վերցնելու մասին.- կ'ըսէ գլխաւոր ճարտարապետը:

ՍՏԱՑԱՆՔ

●«ՎԷՄ»

Համահայկական հանդէս - Թիւ 2
յուլիս - սեպտեմբեր
Երեւան, 2009

●«ԽՈՐԱՆ»

Պաշտօնական պարբերաթերթ Յունաստանի Հայոց Ազգային առաջնորդարանի
Ե. տարի (3)
Յուլիս-սեպտեմբեր 2009 - թիւ 21
Խմբագիր՝ ԽՈՐԷՆ ԵՊՍ. ՏՈՂՐԱՄԱՃԵԱՆ

Համազգայինի «Թ. Ռոսլին» Կերպարուեստի Դպրոց

ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՉՈՒԹԵԱՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑՔ

- Շաբաթը մէկ օր, 2 ժամ
- 9-ամսեայ ծրագիր
- Գործնական եւ տեսական գիտելիքներ
- Ցուցահանդէս

Դասատու՝ ՌՈՒԲԻՆԱ ՄԱՐԿՈՍԵԱՆ
(Լուսանկարիչ, աւարտած Կովկասեան լրատուամիջոցներու Հիմնարկը, Երեւան)

Համազգայինի «Լ. Շանթ» Մշակութային կեդրոն
Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ փողոց
Հեռ. 01/265899, 01/249375

www.hamazkayin.com

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

ԿԱՐՊԻՍ ԳՐԻՕՂԼԵԱՆԻ մահուան քառասունքին առիթով հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի կիրակի, 29 նոյեմբեր 2009-ին, Ս. Նշան Սայր եկեղեցւոյ մէջ, յաւարտ Ս. պատարագի

Ի՞նչ կ'ըսեն ԱՍՏՂԵՐԸ

ԽՈՅ (21 *Մարտէն* 20 *Ապրիլ*)

Ուշադիր եղէք ձեր առողջութեան, թոյլ մի՛ տաք, որ նոյնիսկ թեթեւ ջերմ մը անհանգստացնէ ձեզ: Ուշադիր եղէք եղանակային փոփոխութեան:

ՑՈՒԼ (21 *Ապրիլէն* 21 *Մայիս*)

Պարզ բարեկամութիւն մը պիտի յանգի սիրոյ պատմութեան մը: Բայց ուշադիր եղէք այս պարագային զգացումներու արտայայտութեան: Անկեղծ եղէք:

ԵՐԿՈՒՈՐԵԱԿ (22 *Մայիսէն* 21 *Յունիս*)

Ձեր ասպարէզին յառաջդիմութիւնը եւ ծաղկումը կախում ունի ձեր ներդրումէն եւ լաւատես կեցուածքէն: Մնացէք բնական եւ աչալուրջ:

ԽԵՑԳԵՏԻՆ (22 *Յունիսէն* 23 *Յուլիս*)

Արտասահման գտնուող ձեր բարեկամները ձեզ պիտի մղեն պտոյտ մը կատարելու եւ երթալու իրենց մօտ հաճելի հանդիպումներ ունենալու: Չեզի կը մնայ յօժարիլ կամ ոչ:

ԱՌԻՒԾ (24 *Յուլիսէն* 23 *Օգոստոս*)

Կարեւոր է աչքէ անցընել ձեր հաշիւները, որպէսզի նուազում չարձանագրէ: Այս իմաստով այսօրուընէ իսկ պէտք է անցնիք գործի:

ԿՈՅՄ (24 *Օգոստոսէն* 23 *Սեպտեմբեր*)

Օրինակելի վարք ունիք եւ ձեր իրաւունքն է վայելել ձեր աշխատանքին պտուղը: Օրը ունի հաճելի պահեր:

ԿՇԻՌՔ (24 *Սեպտեմբերէն* 23 *Հոկտեմբեր*)

Ուշադիր եղէք ձեր առողջութեան: Ձեր մարմինը տաքուկ պահեցէք, որպէսզի հեռու մնաք կրիփի վարակումներէ: Լաւագոյն դեղը մեղրն է:

ԿԱՐԻՃ (24 *Հոկտեմբերէն* 23 *Նոյեմբեր*)

Մարգանքը կանոնաւորութիւն կը պահանջէ: Օր մը կիրարկել, ապա մոռնալ, ժամանակ մը ետք վերսկսիլ քանի մը օրուան համար օգուտ չ'ունենար:

ԱՂԵՂՆԱԻՈՐ (24 *Նոյեմբերէն* 21 *Դեկտեմբեր*)

Ընտանեկան վէճ մը ունիք երկար ատենէ ի վեր: Պէտք է խօսիք այս մասին ձեր հարազատներուն հետ փակելու համար հարցը: Ներողամիտ ու փափկանկատ եղէք:

ԱՁՇԵՂՋԻՐ (22 *Դեկտեմբերէն* 20 *Յունուար*)

Ունիք հաճելի եւ հետաքրքրական տեղեկութիւններ, զորս պիտի պատմէք ձեր քոյր ու եղբայրներուն, հարազատներուն: Սիրալիր կապը կ'ուրախացնէ ձեզ:

ԾՈՎԱՆՈՑՇ (21 *Յունուարէն* 19 *Փետրուար*)

Անգիտակցաբար կամ անխոհեմութեամբ մի ծախսէք, որպէսզի գալիք օրերուն դրամական տագնապ չունենաք: Նկատի առէք նաեւ մօտալուտ տօնական օրերը, երբ կարիքը պիտի ունենաք յաւելեալ գումարներու:

ՁՈՒԿ (20 *Փետրուարէն* 20 *Մարտ*)

Ձեր հմայքը այսօր ամենուն հաճելի պիտի չթուի. փնտռեցէք աւտր պատճառը. ու եթէ զգաք, թէ սխալ մը գործած էք, ներողութիւն խնդրեցէք:

50 ՏԱՐԻ ԱՌԱՔ

1959 -2009 — 25 Նոյեմբեր

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ՀԱՅ ՊԱՏԱՆԻՆ՝ ԱՆՄԱՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԸ

(ՀՅԴ ՊԱՏԱՆԻՆԵՐՈՒ ԵՐԵԿՈՅԹԻՆ ԱՌԻԹՈՎ)

Մեր այսօրուան թիւին մէջ (երրորդ էջ) հրատարակած ենք ամփոփ թղթակցութիւն մը՝ Նոր Սիսէն, ուր տեղի ունեցաւ մօտաւորապէս չորս հարիւր պատանիներու եւ կրտսերներու հաւաքոյթ մը, 13 նոյեմբերի ուրբաթ գիշեր:

Գաղափար մը տալու համար ստեղծուած մթնոլորտին մասին, ըսենք միայն, թէ արցունք կար այդ գիշեր տեղացի թէ հիւր բոլոր երեց ընկերներու աչքին մէջ, ի տես պարզուող պատկերին եւ, մանաւանդ, 10-18 տարու այդ տղոց հոգիէն եւ աչքերէն ներկաներուն փոխանցուող ապրումին, խանդավառութեան եւ, ինչո՞ւ չէ, գիտակցութեան:

Բառերը անզօր են յաճախ տուեալ պահ մը կամ հոգեկան մթնոլորտ մը լրիւ պատկերացնելու: Մեզի ղրկուած թղթակցութիւնը, հետեւաբար (ինչպէս նաեւ այդ առիթով թուղթին տրուած սա խորհրդածութիւնները), լրիւ արտայայտութիւնը չէ յուզումի այն ժամերուն, զորս ներկաները ապրեցան:

«Հայաստանը հոս՝ աչքերուս առջեւ է. կը շօշափեմ զայն», յայտարարեց մեր հիւրերէն տիկին Մխիթարեան՝ զսպուած յուզումով մը: Այդ հարիւրաւոր պատանիներու բերնին մէջ հայրենասիրական եւ ազգաշունչ երգերը բառ ու եղանակ չէին միայն, այլ՝ ոգի, հաւատք եւ ապրում:

Ո՛վ կրնայ չհաւատալ պատանի սերունդի մը, որուն հոգին բացուած է իր ժողովուրդի արիւնոտ եւ փառաւոր պատմութեան վրայ, եւ միտքը՝ բոլոր այն սրբազան իտէալներուն առջեւ, որոնք մեր ժողովուրդինը եղան ու կը մնան:

Ո՛վ կրնայ յուսահատիլ, երբ հասնող սերունդներու ոգեկան աշխարհը փթթումի մէջ կը տեսնէ եւ կը գօտեպնդուի այն վստահութեամբ, որ նորեր եւ նորագոյններ կու գան՝ փակուած փոսերու կամ նուիրական գերեզմաններու կողքին պայծառ հորիզոններ, ապահով արշալոյսներ բանալու համար:

Պատանութիւն եւ երիտասարդութիւն՝ մեր «գալիքն» են, եւ համահայկական ճշմարտութիւն է, որ հայ ժողովուրդի ապագան այնքան յուսատու կը դառնայ, որքան հայեցի եւ ոգեպաշտ նկարագրով կը դաստիարակուին մեր սերունդները, տունէն մինչեւ վարժարան եւ վարժարանէն մինչեւ ակումբներ:

Մեզմէ ամէն մէկը կ'անդրադառնայ, անշուշտ, թէ աստիճանաբար գիտական նկարագիր կը ստանայ մեր դարը, ու գործնական մտածողութիւնը աւելի թանկ կը կշռէ առօրեայ կեանքի մէջ: Գաղափարական դաստիարակութեան գործը, հետեւաբար, կը բախի լուրջ դժուարութիւններու:

Այսուհանդերձ, գոնէ մենք յուսահատիլ կամ նահանջել չենք գիտեր: Եւ փորձը ցոյց կու տայ, տարուէ տարի, թէ Դաշնակցութեան դրօշին տակ հայութեան ծառայելու ուխտ ընող մեր երիտասարդներն ու պատանիները, յարաբերաբար իրենց տարիքին, խորապէս կը գիտակցին ազգային իտէալի մը, գաղափարական իտէալի մը ձգտելու ստիպողութեան:

Պատանիներու գաղափարական դաստիարակութեան գործին մէջ գլխաւոր դերը կը վիճակուի, անկասկած, երեցներուն: Առաջին գծի վրայ, վաստակաւոր դէմքերու շփումը՝ մեր պատանիներուն հետ, հոգեկան հաղորդութեան առիթ մըն է, որ գրապէս կ'անդրադառնայ ո՛չ միայն նորերու գաղափարական կազմաւորումին, այլեւ՝ հիներու հոգեկան վերանորոգումին եւ կենսունակութեան:

Պէտք է հետեւողական եւ ծրագրուած աշխատանքով թրծել մանուկ ու պատանի հոգիները, որոնք, հազուադէպ բացառութեամբ միայն, բնազդօրէն գաղափարապաշտ կ'ըլլան արդէն, մաքուր ու տոկուն: Ոչ միայն գիրքեր պէտք է կարդան անոնք, կամ երգեր երգեն, այլեւ պէտք է կարենան հաղորդուիլ երեցներու շունչով, մտածումներով եւ գաղափարներով. եւ ասիկա՝ ուղղակի շփումով:

Հայ պատանին, ո՛ւր որ ալ գտնուի, որ կազմակերպութեան ալ գիտնուրագրուած ըլլայ, ի՛նչ գաղափարի ալ որ հաւատայ, անմար եւ անխափանելի արշալոյսն է հայ ժողովուրդին, պայմանաւ որ խարխափումի եւ զգացական ապրումներու սահմանին մէջ չմնայ, եւ իր էօթը կամ տասը տարիքէն՝ ձգտի ճանչնալ իր պատմութիւնը, իր ժողովուրդի սրբազան իտէալները եւ նուիրական ձգտումները, ու, մանաւանդ, չկթտի ուրացումներու, դասալքութեանց եւ վատութիւններու առջեւ:

Դաշնակցութիւնը, պատանեկան իր միութիւններով, կ'ուզէ գաղափարական այս մկրտութիւնը տալ հայ պատանիին, եւ ճանաչողութիւնը՝ մեր ժողովուրդի անցեալին, ազգային եւ քաղաքական իրաւունքներուն: Վերջապէս, իբրեւ վերջին նպատակ, գոհունելու եւ նուիրուելու գիտակցութիւնը, որ ազգային-քաղաքական կազմակերպութեանց հիմնական հանգանակն է եղած:

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆԻ ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՇՐՋԱՆԱՅԻՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Ս. ԾՆՆԴԵԱՆ ԽԹՄԱՆ ՏՕՆԻՆ ԱՌԹԻՒ
ՃԱՇԿԵՐՈՅԹ-ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Մասնակցութեամբ՝
ՅՈՎՍԷՓԻ ԵՒ ԿՈՄԻՏԱՍ ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲԻՆ

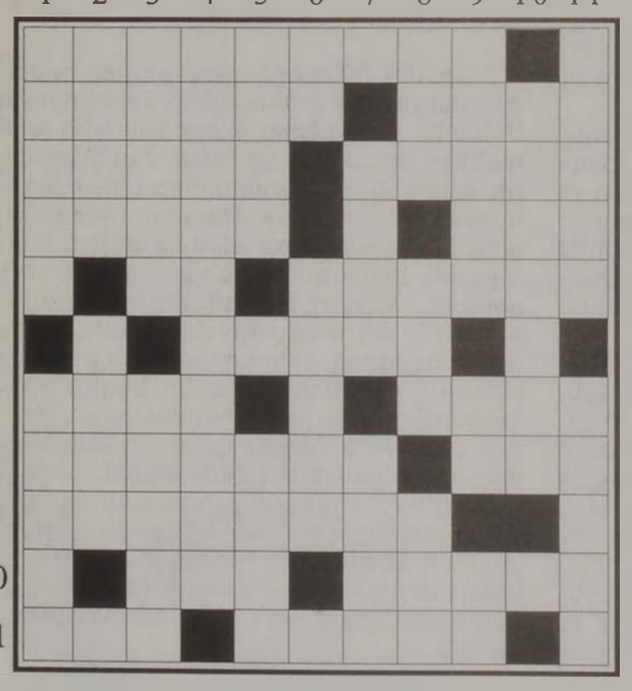
Երեքշաբթի, 5 յունուար 2010-ին, երեկոյեան ժամը 9:30-էն սկսեալ, «Habtoor» պանդոկի «Emirates Hall»-ին մէջ:

Տոմսերը ստանալ Համազգայինի «Լ. Շանթ» մշակութային կեդրոնէն եւ «Աղբալեան-ՀՄԸՄ» համալիրի «Ժ. եւ Ց. Խաչատուրեան» կեդրոնէն: հեռ. 01-265899 կամ 03-614934:

www.homenetmenlebanon.org

ԺԱՄԱՆՑ

ԽԱՉԲԱՌ ԹԻՒ 7331

ՀՈՐԻԶՈՆԱԿԱՆ

1. Հեռացոյց գործիք:
2. Փլատակ - Օսմանեան ստրուկ:
3. Արտաքնոց - Ուսուկր:
4. Հնոց - Հասկցի՛ր:
5. Կրկնուած բաղաձայններ - Կիլիկեան լեռնաշղթայ:
6. Վահան:
7. Մանրագիր - Սարդոստայն:
8. Լաւա ժայթքող լեռ - Ոչխար:
9. Զոհարան, բագին:
10. Մեղմ հով - Իգական օտար անուն:
11. Ադամանդի ճեղք - Հանգիստ:

ՈՒՂՂԱՀԱՅԵԱՑ

1. Աշարայ - Ջրային գապան:
2. Լոկ, միայն - Կարակում:
3. Աբրոն, գրաւ - Համապգեստ:
4. Արիւնռուշտ, գապանաբարոյ:
5. Մեղմ, հեշտալուր - Ջրանցք:
6. Փոքրացնող մասնիկ - Տխմար:
7. Սոդոմի բախտակից քաղաքներէն - Ոգեւորութիւն:
8. Ծոռնորդի - Մշակուած հող - Տապանաբնակ նահապետը:
9. Արմէն Գարոյի ծննդավայրը - Չայնակից տառեր - Կրկնուած բաղաձայններ:
10. Միջոց, պայմանաժամ:
11. Նուագ, անբաւարար - Երկար մագ:

Պատրաստեց՝ Տ. Մ. ԱՂԱՋԱՐԵԱՆ

ՍՈՒՏՈՔՈՒ

	1		7			9		
2		5			6	8		
				3			4	
			8		7			1
6		1				7		8
5			9		2			
	5			8				
		9	3			6		5
		3			9		7	

Հորիզոնական եւ ուղղահայեաց 9 շարքերով եւ սիւնակներով (9x9) կազմուած գծացանցը բաղկացած է իւրաքանչիւրը 9 քառակուսի հաշուող 9 բաժիններէ (3x3): Բացառումի սկզբունքին կիրառումով իւրաքանչիւր քառակուսիի մէջ թուանշան մը գետեղել՝ այնպէս մը, որ հորիզոնական իւրաքանչիւր շարք, ուղղահայեաց իւրաքանչիւր սիւնակ եւ 9 քառակուսինոց իւրաքանչիւր բաժին ունենայ 1էն 9 թուանշանները՝ իւրաքանչիւր թուանշան միայն *մէկ անգամ* գործածուելու պայմանով: Այլ խօսքով՝ *ոչ մէկ պարագայի* արտօնուած է թուանշան մը կրկնել միեւնոյն շարքին, սիւնակին եւ բաժինին մէջ: Սկսելու համար՝ կարգ մը թուանշաններ իրենց ճշգրիտ քառակուսիներուն մէջ զետեղուած են:

ՆԱԽՈՐԴ ԺԱՄԱՆՑԻ ԽԱՂԵՐՈՒՆ ԼՈՒԾՈՒՄՆԵՐԸ

ԽԱՉԲԱՌ ԹԻՒ 7330

ՍՈՒՏՈՔՈՒ

5	8	3	7	2	4	9	6	1
2	4	1	9	6	3	5	8	7
7	6	9	1	5	8	2	4	3
1	9	4	6	3	5	8	7	2
8	3	7	2	4	9	1	5	6
6	2	5	8	1	7	4	3	9
4	1	6	3	8	2	7	9	5
3	7	8	5	9	1	6	2	4
9	5	2	4	7	6	3	1	8

ՕԴԵՐԵՒՈՅԹ ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ, 25 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 2009 - *ՊԷՅՐՈՒԹ*

կ.ա. 6:00	կ.ա. 9:00	կ.ե. 12:00	կ.ե. 3:00	կ.ե. 6:00	կ.ե. 9:00
14°C	16°C	19°C	21°C	19°C	17°C

ԱՐԵՒՈՏ
ՑԵՐԵԿ՝
ԽՈՆԱՒՈՒԹԻՒՆ՝

ՋԵՐՄԱՍՏԻՃԱՆ
21°C
65%

ԳԻՇԵՐ՝ 15°C
75%

ՓԻՆԿ ՓՈՆԿ. ԼԻԲԱՆԱՆԻ ԱՆԿԱԽՈՒԹԵԱՆ ԲԺՇԿԻ ՄՐՑԱՇԱՐՔ

ԴՈՒԻՆ ՄՈՒՆՋՈՂԼԵԱՆ ՏԻՐԱՑԱԻ ԱՂՋԿԱՆՑ ՏԻՏՂՈՍԻՆ

Մրցանակաբաշխութենէն ետք

Կազմակերպութեամբ Լիբանանի փինկ փոնկի ֆետերասիոնին, նախորդ շաբաթավերջին Մոնլա Սալի մէջ տեղի ունեցաւ Լիբանանի փինկ փոնկի անկախութեան բաժակի մրցաշարքը, որուն իրենց մասնակցութիւնը բերին 21 տարեկանէն վար երկսեռ մարզիկներ:

Աղջկանց տիտղոսին տիրացաւ Դուին Մունջողլեան (ՀՄԸՄ Պէյրութ), որ աւարտականին 3-1 արդիւնքով (11-9, 11-4, 8-11 եւ 11-5) պարտութեան մատնեց Լիզ Հաժ Նըքուլան (Ատապ Ուալ Ռիատա Քաֆարշիման): Երրորդ դիրքը գրաւեցին Մէյսա Պըսէյպես (Շապապ Ֆաուար - Զղորթա) եւ Էլսա Տաուտ (Ժամհուր):

Տղոց տիտղոսին տիրացաւ Հապիպ Անթուն (Ժամհուր), որ աւարտականին 3-1 արդիւնքով պարտութեան մատնեց Խալիլ Հալլալը (Պարաղեմ Նապաքիէ):

Մրցաշարքին աւարտին տեղի ունեցաւ բաժակներու եւ մետալներու բաշխում Լիբանանի փինկ փոնկի ֆետերասիոնի նախագահ Սելիմ Հաժ Նըքուլայի եւ փոխնախագահ Րաֆֆի Մունջողլեանի ձեռամբ:

Ֆետերասիոնը նաեւ ճշդում կատարեց նախորդ շաբաթավերջին իր հրապարակած մարզիկներու դասաւորման մէջ սպրդած սխալներուն համար:

Ճշդումներէն են հետեւեալները. տղոց 18-21 տարեկան վար դասակարգին երկրորդ դիրքը գրաւող Մոհամետ Պահժաթ ունի 64 կէտ եւ ոչ 94 կէտ: Ան 32 կէտով ետ կը մնայ Աւօ Մունջողլեանէն, որ ունի 96 կէտ:

Երկրորդ, Միրէյ Պոյաճեան մաս կը կազմէ ՀՄԸՄ Պուրճ Համուտի, եւ ոչ ՀՄԸՄ Անթիլիասի:

ՀՄԸՄ ԱՆԹԻԼԻԱՍԻ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑ ՊԱՍՔԵԹՊՈԼԻ ԱՂՋԿԱՆՑ Ա. ԴԱՍԱԿԱՐԳԻ ԻՐ ԽՈՒՄԲԸ

2009-2010 տարեշրջանի նախօրեակին, ՀՄԸՄ Անթիլիասի մասնաճիւղի պասքեթպոլի յանձնախումբին կազմակերպութեամբ շաբաթ, 21 նոյեմբեր 2009-ին Լէ Ռուայոմ ճաշարանին մէջ տեղի ունեցաւ ՀՄԸՄ-ի աղջկանց ներկայացուցչական խումբի ծանօթացում պաշտօնական անձնաւորութիւններու եւ հոծ բազմութեան ներկայութեամբ:

Մասնաճիւղի վարչութեան խօսքը փոխանցեց պասքեթպոլի ներկայացուցիչ Յակոբ Ճերենեան, որ բարի գալուստ մաղթեց ներկաներուն: Յակոբ Ճերենեան շնորհակալութիւն յայտնեց բոլոր անոնց, որոնք օժանդակեցին եւ կ՚օժանդակեն ՀՄԸՄ Անթիլիասի պասքեթպոլի խումբերուն, մանաւանդ աղջկանց ներկայացուցչական խումբին:

Ապա տեղի ունեցաւ յուշանուէրներու յանձնում: ՀՄԸՄ Անթիլիասի վարչութեան ատենապետ Թորոս Մեսրոպեան առ ի գնահատանք երկար տարիներու անոր ծառայութեան ՀՄԸՄ-ի ներկայացուցչական խումբերուն: *Մարգարեան, Սանտրա Ճերենեան:*

Ապա տեղի ունեցաւ ՀՄԸՄ Անթիլիասի աղջկանց ներկայացուցչական խումբի 2009-2010 եղանակի կազմի ներկայացում: Նշենք, որ երեկոն խանդավառեց Արարատ Ահարոնեան, ապա ելոյթ ունեցաւ Ազգային յեղափոխական երգերու մեկնաբան Գառնիկ Սարգիսեան:

Ստորեւ ՀՄԸՄ Անթիլիասի կազմը.

Ալիք Թապաքեան (խմբապետ). Սանան Նաժըմ, Նաթալի Սվածեան, Միրէյ Սվածեան, Լէյլա Ֆարես, Յոլիթ Գազանճեան, Քարէն Գալուստեան, Մարի Իմատ, Նայիրի Ոսկերիչեան, Սեզա Ոսկերիչեան, Քրիսթին Մուֆարեժ, Քարոլին Մուֆարեժ, Ժոէլ Ապտելնուր եւ Այա Հալապի:

Մարգիչ Մարուան Խալիլ, օգնական մարգիչ Րաֆֆի Գասապեան, Ֆիզիքի մարգիչ Փիեռ Ֆելեֆլի եւ վարչական ներկայացուցիչ Յակոբ Ճերենեան:

ՕԱՆՐԱԲԱՐՁՈՒԹԻՒՆ. ԱՇԽԱՐՀԻ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԱՌԱՔԵԼ ՄԻՐՋՈՅԵԱՆ ԵՒ ՏԻԳՐԱՆ ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆ ՀԱՆԴԻՍԱՑԱՆ ՓՈԽԱԽՈՅԵԱՆ

Հարաւային Քորէայի մէջ տեղի ունեցող աշխարհի ծանրաբարձութեան ախոյեանութեան մրցումներուն ծիրին մէջ, Հայաստան շահեցաւ իր առաջին մետալը շնորհիւ Առաքել Միրզոյեանի, որ 69 քգ դասակարգին մէջ հանդիսացաւ աշխարհի փոխախոյեան տիրանալով արծաթ մետալին:

20 տարեկան Միրզոյեան, որ այս դասակարգին մէջ եւրոպայի ախոյեան է, ընդամէնը բարձրացուց 334 քգ (150 քգ եւ 184 քգ):

Ոսկի մետալին տիրացաւ Չին Հիու Լիաու, որ բարձրացուց 346 քգ (160 քգ եւ 186 քգ): Պրոնզ մետալը վիճակուեցաւ ինտոնեզիայցի Թրիաքոյի (330 քգ):

77 քգ դասակարգին մէջ, Տիգրան Մարտիրոսեան իր կարգին Հայաստանի ապահովեց արծաթ մետալ մը բարձրացնելով ընդամէնը 370 քգ. (200 եւ 170):

ՈՒՔՐԱՆԻՈՅ ՖՈՒԹՊՈԼԻ ԱԽՈՅԵԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՀԵՆՐԻԽ ՄԽԻԹԱՐԵԱՆ ՆՇԱՆԱԿԵՑ ՄԵԹԱԼՈՒՐԿԻ ԵՐՐՈՐԴ ԿՈԼԸ

Հայաստանի ֆութպոլի ազգային հաւաքականին մաս կազմող Հենրիխ Մխիթարեան, անցեալ շաբաթավերջին իր ակումբին Մեթալուրկ Տոնեցքի հետ իր մասնակցութիւնը բերելով Ուքրանիոյ ֆութպոլի ախոյեանութեան 14-րդ հանգրուանի մրցումին, Արսենալի Քիեւի դէմ նշանակեց իր կազմին վերջին կոլը (3- 0):

Ան մրցումին կորսուած վայրկեաններուն բաւական հեռաւոր անկիւնէ մը նշանակեց Մեթալուրկի երրորդ կոլը փոխանցում մը ստանալէ ետք Հենոն Թանասէն:

Իր արձանագրած այս յաղթանակէն ետք Մեթալուրկ ապահովելով 27 կէտ, ապահովեց ինքզինք 4-րդ դիրքին վրայ:

ԱՐԹՈՒՐ ԵՏԻԿԱՐԵԱՆ ՓՈԽ ՏՐՈՒԵՑԱԻ ՊԱՍԻ

Հայաստանի ֆութպոլի ախոյեան Փիւնիկ Երեւանի կողմէ հրապարակուած պաշտօնական մէկ հաղորդագրութեան մէջ նշուեցաւ, թէ միջնապահ Արթուր Ետիկարեան կարճ ժամանակամիջոցի մը համար փոխ տրուեցաւ իրանեան Պաս ակումբին:

Ետիկարեան 10 նոյեմբերէն ի վեր փորձառական շրջան մը կ՚անցընէր Պասի հետ, մինչ այդ իրանեան այլ ակումբներ եւս հետաքրքրուած էին հայրենի մարզիկով:

Այսպիսով, մինչեւ յառաջիկայ ապրիլ (2010), Ետիկարեան մաս պիտի կազմէ Պասի, ապա պիտի վերադառնայ Փիւնիկի, որուն հետ պայմանագիր ստորագրած է:

Այլ գետնի վրայ, Փիւնիկ յայտնեց, թէ իր մասնակցութիւնը պիտի չբերէ ԱՊՀ-ի երկիրներու ախոյեան խումբերու բաժակի մրցաշարքին, որ տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ յունուարին Մոսկուայի մէջ:

Մարզիչ Վարդան Սիպասեան ըսաւ, թէ ոչ մէկ հարց գոյութիւն ունի այդ մրցաշարքին գծով: Պարզապէս խումբին համար անյարմար է մեկնիլ Մոսկուա եւ արհեստական դաշտի վրայ տեղի ունենալիք մրցաշարքին մասնակցիլ:

Փիւնիկ մրցաշարքին չմասնակցելու իր որոշումը պաշտօնապէս փոխանցեց Հայաստանի ֆութպոլի ֆետերասիոնին:

Շատ հաւանական է, որ Փիւնիկի փոխարէն Միքա մեկնի Մոսկուա:

«ՉԵՄՓԻՐՆԶ ԼԻԿ»

- ՊԱՐՍԵԼՈՆԱ - ԻՆԹԵՐ ՄԻԼԱՆ 2 - 0
- ԱՐՍԵՆԱԼ ԵՒ ՖԻՈՐԵՆԹԻՆԱ ԱՆՑԱՆ ՅԱՋՈՐԴ ՀԱՆԳՐՈՒԱՆ
- ԼԻՎԸՐՓՈՒԼ ԴՈՒՐՍ ՄՆԱՑ

«Չեմփիրնզ լիկ»ի ֆութպոլի մրցաշարքի ծիրին մէջ, որ տեղի կ՚ունենայ խմբակներու դրութեամբ, երէկ գիշեր կատարուեցան ութ ճակատումներ:

Պարսելոնա (Զ. խմբակ), որ իր դաշտին վրայ հիւրընկալեց Ինթեր Միլանը, 2 - 0 արդիւնքով յաղթանակ մը արձանագրեց: Սպանիոյ ախոյեանին կոլերը նշանակեցին Ժերար Փիքէ (10-րդ) եւ Փետրօ (26-րդ):

Յաղթանակներ արձանագրեցին նաեւ Լիվըրփուլ, Արսենալ եւ Ֆիորենթինա:

Այս վերջինը, որ 1 - 0 արդիւնքով պարտութեան մատնեց Լիոնը, շնորհիւ Խուան Վարկասի նշանակած փենալթիին ապահովեց իր տոմսը յաջորդ հանգրուանին համար, որ տեղի կ՚ունենայ **նաբ-աութ**-ի դրութեամբ:

Յաջորդ հանգրուանին իր տոմսը ապահովեց նաեւ Արսենալ, որ 2 - 0 արդիւնքով պարտութեան մատնեց Սթանտար Լիեժը: Սամիր Նասրի (35-րդ) եւ Տենիլսոն (47-րդ) նշանակեցին Արսենալի կոլերը:

Լիվըրփուլ թեեւ 1 - 0 արդիւնքով պարտութեան մատնեց Տեպրիչը շնորհիւ Տաւիտ Նկոկի նշանակած կոլին (4-րդ), սակայն դուրս մնաց մրցաշարքէն:

«ՀՈՐԻԶՈՆ»Ի Կ՚ԱՐԺԱՆԱՆԱՅ . . .

Շարունակուած 3րդ էջէն

15 համայնքային թերթերուն շարքին «Հորիզոն»ի խմբագիր Վահագն Գարագաշեանին յանձնուած է տարեկան բացառիկ մրցանակը:

Յայտնենք, որ Վ. Գարագաշեան ընտրուած է Քանատայի հրատարակութիւնները միաւորող մամլոյ խորհուրդի կեդրոնական վարչութեան պատուաւոր անդամ:

Այս առիթով «Ազդակ»ի տնօրէնութիւնն ու խմբագրական կազմը կը շնորհաւորեն «Հորիզոն»ի գլխաւոր խմբագիր Վահագն Գարագաշեանը:

ՍԵՐՃԻՕ ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ ՊԻՏԻ ՈՒՂԷ՞ ՍՏԱՆՁՆԷԼ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՖՈՒԹՊՈԼԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԽՈՒՄԲԻՆ ՄԱՐՁԻՉԻ ՊԱՇՏՕՆԸ

Հայաստանի ֆութպոլի ֆետերասիոնը վերջերս ուրուկուէահայ մարզիչ Սերճիօ Մարգարեանին ներկայացուց Հայաստանի ֆութպոլի ազգային խումբին մարզիչի պաշտօնը ստանձնելու առաջարկ: Կ՚ակնկալուի, որ մինչեւ յառաջիկայ 10 դեկտեմբեր Մարգարեան վերջնական պատասխան մը տայ, թէ արդեօք կ՚ուզէ՞ ստանձնել այդ պաշտօնը:

65 տարեկան Մարգարեանով հետաքրքրուած է նաեւ էքուատորի ֆութպոլի ֆետերասիոնը, որ չորս տարուան պայմանագրութիւն մը առաջարկած է անոր էքուատորի ֆութպոլի ազգային խումբը պատրաստելու համար 2014-ի Մոնտիալին:

ԿԸ ՆՈՒԻՐԵՆ

Սիլվա Բագլայեանի մահուան Ա. տարելիցին առիթով՝ ԼՕԽ-ի Շրջանային վարչութեան կատարուած են հետեւեալ նուիրատուութիւնները.

Բագլայեան ընտանիք եւ քոյրեր՝ 500 $ եւ տէր եւ տիկին Գրիգոր եւ Մարալ Յովհաննէսեան 50 $

ԲԱՆԱԿՑԱՅԻՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՑԻ . . .

Շարունակուած 3րդ էջէն

«Եւ պէտք է ցայիլ, որ Հայաստանի Հանրապետութիւնը մինչեւ այսօր չէ ճանչցած Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետութեան անկախութիւնը միայն ու միայն այն պատճառով, որ այդ քայլը խոչընդոտ չդառնայ խաղաղ բանակցութիւններուն համար: Եթէ խաղաղ բանակցութիւնները ընդհատուին, եւ ռազմական գործողութիւնները սկսին, ապա ոչինչ կը խանգարէ Հայաստանի Հանրապետութիւնը ճանչնալու Լեռնային Ղարաբաղի անկախութիւնը: Սակայն, այսօր իրողութիւնը այն է, որ բանակցային գործընթացը կը շարունակուի: Հայաստան տեւաբար յայտարարած է, որ խնդիրին խաղաղ լուծման այլընտրանք չի տեսներ: Հայաստան կը կարծէ, որ բանակցութիւններու միջոցով կարելի է հասնիլ խնդիրի խաղաղ ու համապարփակ լուծման», ըսած է Ս. Ֆարմանեան:

Ինչ կը վերաբերի Միւնիխեան հանդիպումէն ետք ազրպէյճանական որոշ լրատուամիջոցներու տարածած այն տեղեկատուութեան, թէ հանդիպման ժամանակ խօսուած է, որ հայերը մինչեւ տարեվերջ պէտք է հեռանան Քելբաջարի շրջանէն, Ֆերմանեան շեշտած է, որ ատիկա պարզ ապատեղեկատուութիւն է եւ որեւէ առնչութիւն չունի իրականութեան հետ: «Բազմիցս նշուած է, որ Լեռնային Ղարաբաղի տագնապի լուծման բանակցային գործընթացին եւ քննարկումներուն առանցքային հարցը Լեռնային Ղարաբաղի կարգավիճակի հարցն է: Մնացեալ հարցերը ածանցեալ են», ըսած է Հայաստանի նախագահի մամլոյ քարտուղարը:

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՅ ԿՐԹԱԿԱՆ ԵՒ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

ՄԵԾԱՐԱՆՔԻ ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԻՒՆ

Նուիրուած

ՌՈՒԲԷՆ ՅՈՎՍԷՓԵԱՆԻ

ԾՆՆԴԵԱՆ 70-ԱՄԵԱԿԻՆ

Երեքշաբթի, 1 դեկտեմբեր 2009-ին, երեկոյեան ժամը 8:30-ին, Համազգայինի «Լ. Շանթ» մշակութային կեդրոնի «Գ. եւ Հ. Արմէնեան» սրահին մէջ:

ՀՐԱՒԷՐ

ՄԻԱՍԻՆ ԱԻԵԼԻ ՋՕՐԱՒՈՐ ԵՆՔ TOGETHER WE ARE STRONGER

AFHIL ԱՖՀԻԼ

Home Medical Equipment Services

AFIL HEALTH CLUB

P.T.S. AMBULANCE

AFIL CAR - LIFE - TRAVEL - X-PAT

UNIVERSITY FUND

AFHIL Mednet Network Clinics

«ՄԻՆԻԽԻ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՀԱՐԹ ԵՒ ԴԻՒՐԻՆ ՉԷԻՆ»

Կ'ԸՍԷ ԷԴՈՒԱՐԴ ՆԱԼԲԱՆԴԵԱՆ

Հայաստանի արտաքին գործոց նախարար Էդուարդ Նալբանդեան Իտալիա կատարած իր այցելութեան ընթացքին յայտարարած է, որ Հայաստանի եւ Ազրպէյճանի նախագահներուն միջեւ Միւնիխի մէջ կայացած բանակցութիւնները «հարթ եւ դիւրին» չեն եղած, սակայն որոշ հարցերու շուրջ յառաջընթաց արձանագրուած է:

Ըստ Նալբանդեանի, «կողմերը յաջողած են պահպանել դրական միտումները արձանագրուած վերջին մէկուկէս տարուան մէջ նախագահներու ութ հանդիպումներուն ընթացքին»:

Պատասխանելով այն հարցումին, թէ ինչու իւրաքանչիւր հանդիպումէ ետք Երեւանի եւ Պաքուի յայտարարութիւնները կը հակասեն զիրար, Նալբանդեան նշած է, որ «Հայաստանի յայտարարութիւնները նախագահներու հանդիպումներէն ետք համահունչ են ԵԱՀԿ-ի Մինսքի խմբակի համանախագահներու յայտարարութիւններուն, այսինքն կը համապատասխանեն իրականութեան»:

«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԵՏ ՄԵՐ ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՉԵՆ ԿՐՆԱՐ ԲՆԱԿԱՆՈՆԱՆԱԼ ԱՌԱՆՑ ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՀԱՐՑԻ ԼՈՒԾՄԱՆ»

Կ'ԸՍԷ ԹՈՒՐՔ ԴԻՒԱՆԱԳԷՏ ՄԸ

Ազրպէյճանական «1news.az» կայքէջը կը հաղորդէ, որ Ազրպէյճանի մէջ Թուրքիոյ դեսպանատան բանբեր Նիհատ Ճաւաներ Միջին Արեւելքի եւ Հարաւային Կովկասի մէջ համարկումի գործընթացներուն վերաբերեալ կլոր սեղանի մը ընթացքին յայտնած է, որ Խորհրդային Միութեան անկումէն ետք Թուրքիա ճանչցած է բոլոր նոր հաստատուած երկիրներուն, ներառեալ Հայաստանի անկախութիւնը:

Ան նշած է, որ « Թուրքիոյ եւ Ազրպէյճանի մէջ ամէնէն աշխուժ կերպով քննարկուած հարցերէն մէկը Հայաստան-Թուրքիա արձանագրութիւններուն ստորագրումն է: Ասիկա չի նշանակեր, թէ մենք արձանագրութիւնները վաղը պիտի վաւերացնենք, եւ անոնք ուժի մէջ պիտի մտնեն: Բայց եւ այնպէս, Թուրքիա կ'ուզէ իր բոլոր դրացիներուն հետ կապեր հաստատել եւ այս նպատակով ան վերջերս մեծ աշխատանք կատարեց: Մենք բացայայտ կերպով շարունակ խօսած ենք մեր պայմաններուն մասին եւ ըսած, թէ Հայաստանի հետ մեր կապերը չեն կրնար բնականոնանալ առանց Ղարաբաղի հարցի լուծման: Հայաստանէն կը պահանջենք, որ յարգէ միջազգային օրէնքը եւ հեռանայ բռնագրաւուած հողերէն»:

ՂԱԶԱԽՍՏԱՆ ՊԱՏՐԱՍՏ Է ԻՐ ՏԱՐԱԾՔԸ ՏՐԱՄԱԴՐԵԼՈՒ ՂԱՐԱԲԱՂԵԱՆ ՏԱԳՆԱՊԻՆ ՇՈՒՐՋ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ

«Կազինֆորմ» կը հաղորդէ, որ Ղազախստանի արտաքին գործոց փոխնախագահ Քոնսթանթին Ժիկալով 20 նոյեմբերին պետական կառավարման կատարելագործման նուիրուած գիտաժողովին ընթացքին յայտարարած է, որ Ղազախստան պատրաստ է տրամադրելու իր տարածքը դարաբաղեան տագնապի լուծման բանակցութիւններու համար:

Ժիկալովի խօսքով, դարաբաղեան տագնապի լուծման գործին դրական միտումներ կը նկատուին: «Մենք դրական կը գնահատենք Ռուսիոյ դաշնութեան, յատկապէս նախագահ Տմիթրի Մետվետեւի միջնորդական ջանքերը: Մասնաւորապէս, Ռուսիոյ միջնորդութեան շնորհիւ կարելի դարձաւ բարձրագոյն մակարդակով Հայաստանի եւ Ազրպէյճանի նախագահներու հանդիպումներու շարք մը կայացնել», ըսած է ան նկատելով, որ Ղազախստան իր կարգին մտադիր է աշխուժ դեր խաղալ այդ ուղղութեամբ:

«Եթէ կարիքը ըլլայ, Ղազախստան պատրաստ է տրամադրելու իր տարածքը այդ եւ այլ հանդիպումներու համար», աւելցուցած է Ժիկալով:

Ըստ անոր, Հայաստանի եւ Ազրպէյճանի արտաքին գործոց նախարարներու Լիւքսամպուրկի մէջ տեղի ունեցած հերթական հանդիպումը յետաձգուած է մինչեւ յաջորդ տարուան փետրուարը: Ժիկալովը ընդգծած է, որ չի կարծեր, թէ ԵԱՀԿ-ի նախագահի պաշտօնին մէջ կարելի է այս կամ այն տագնապը լուծել կարճ ժամանակուան մէջ:

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՇՈՒՐՋ «ՈՒԱՇԻՆԿԹՐԸՆ ՓՈՍԹ»Ի ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆԸ

Միացեալ Նահանգներու ամէնէն ազդեցիկ օրաթերթերէն «Ուաշինկթըն Փոսթ» 23 նոյեմբերի իր թիւով լոյս տեսած «Թուրքիոյ մէջ սայթաքում» խորագիրով խմբագրականին մէջ կը նշէ, որ «Ռեճեփ Թայիփ Էրտողան Թուրքիոյ մէջ քաղաքականութեան դիւցազներգական ազատականացման մը զօրավիգ կանգնող անձնաւորութիւն մը եղած է: 2002-ին անոր չափաւորական իսլամական Արդարութիւն եւ բարգաւաճում կուսակցութիւնը ինքնին բեկում մըն է: ... Էրտողան յառաջ կը մղէ քիւրտ փոքրամասնութեան նկատմամբ Թուրքիոյ վարուելակերպին պատմական բարեփոխումը եւ վերջերս Հայաստանի հետ երկրին սահմանը բանալու կարեւոր քայլ մը առաւ:

«Սակայն մինչ անոր պաշտօնավարութիւնը կ'երկարի, յստակ կը դառնայ, որ ժողովրդավարական սկզբունքներուն եւ արեւմտեան արժէքներուն նկատմամբ Էրտողանի յանձնառութիւնը կատարեալ ըլլալէ շատ հեռու է: Մինչ Թուրքիոյ Եւրոպական Միութեան անդամակցութեան հեռանկարները մթագնած են, կառավարութեան արտաքին քաղաքականութիւնը վատ շրջադարձ մը կատարած է Իսրայէլի սուր քննադատութեանց ընկերակցած են Իրանի, Սուրիոյ եւ Սուտանի ոճրագործ ղեկավարներուն հետ հետզհետէ աճող մտերմութիւնը: ...Առաւել եւս մտահոգիչ է քրքական լրատուամիջոցներուն հետ էրտողանի վարուելակերպը»:

«Թուրք լրագրողներ կը յայտնեն, որ վախի մթնոլորտ մը կը տիրէ իրենց ասպարէզին մէջ: Խմբագիրները ինքնագրաքննութիւն կը կատարեն Կը կարծուի, որ լրագրողները կը գտնուին այն 100 հազար անձերու շարքին, որոնց հեռաձայնային խօսակցութիւնները վերջին տարիներուն կառավարութեան կողմէ լսումի կ'ենթարկուին»:

«Ուաշինկթըն Փոսթ» կ'եզրակացնէ, որ «էրտողանն ու իր կուսակցութիւնը ատենօք Ուաշինկթընի մէջ շատերու կողմէ կը նկատուէին օրինակելի տիպարներ, թէ ինչպէս բարեպաշտ իսլամներ կրնան ժողովրդավարական քաղաքականութիւն վարել: Այդ պատկերացումը արագ կերպով կը խաւարի: Զայն մարելէ փրկելու համար էրտողան պէտք է դադրի իսլամ բռնատէրներու հետ սերտ յարաբերութիւններ վարելէ եւ ներքին ընդդիմութիւնը լռեցնելու անոնց գործելաոճին հետեւելէ»:

Խմբագրականը իր ամբողջութեան մէջ կարելի է կարդալ «Ազդակ»ի կայքէջի անգլերէն յաւելուածի «Միջազգային մամուլ» բաժինին մէջ

ԹՈՒՐՔ ԱԶԳԱՅՆԱՄՈԼՆԵՐԸ ԿԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿԵՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԵՏՔԵՐՈՒ ՀԵՏԱՊՆԴՈՒՄԸ

Թրքական «Թուտայ Զաման» օրաթերթը կը հաղորդէ, որ Թուրքիոյ «էրկենեքոն» ազգայնամոլներու խմբակին գործունէութեան եւ մասնակիցներու աղմկայարոյց դատաքննութեան ընթացքին պարզուած է, որ նախապէս թրքական զինեալ ուժերուն մէջ աշխատող քաղաքացի մը մանրակրկիտ տեղեկութիւն հաւաքած է Թուրքիոյ մէջ բնակող հայերուն մասին:

Քննիչները պարզած են, որ Ֆաթմա Չինկիզ Թուրքիոյ հայկական համայնքին մասին բազմաթիւ թղթածրարներ հաւաքած է: Փաստաթուղթերուն մէջ նաեւ ընդգրկուած են երկլեզու պոլսահայ «Ակօս» շաբաթաթերթի բաժանորդներուն անունները:

Ատկէ բացի, հաւաքուած թղթածրարներուն մէջ ընդգրկուած է նաեւ անուանումներու ցանկը հայկական հիմնադրամներու եւ եկեղեցիներու, որոնք դասակարգուած էին իբրեւ աշխուժ կամ ոչ աշխուժ, ինչպէս նաեւ «Ակօս» շաբաթաթերթի ելեւմտական հաշիւները:

ԹՐՔԱԿԱՆ ԿԱՐՃ ԼՈՒՐԵՐ

●«ՀԻՒՐԻԵԹ» օրաթերթը կը հաղորդէ, որ Ֆրանքֆորթի մէջ եւրոպացի ազրպէյճանցիներու եւ ազրպէյճանական սփիւռքի երկօրեայ ընդհանուր ժողովը աւարտած է: Ժողովին ներկայ գտնուած են Թուրքիոյ ընդդիմադիր Հանրապետական ժողովուրդի կուսակցութենէն եւ Ազգայնական շարժում կուսակցութենէն երեսփոխաններ: Ֆրանքֆորթի մէջ հանդիպումին ներկայ գտնուած են նաեւ Ազրպէյճանի կառավարութեան ներկայացուցիչներ: Ժողովին մասնակիցները Թուրքիոյ կոչ ուղղած են Հայաստանի հետ իր սահմանը չբանալու, մինչեւ որ Հայաստան վերջ տայ «ազրպէյճանական հողամասերու իր բռնագրաւումին»:

●ԸՍՏ «Ենի Շաֆաք» օրաթերթին, նախագահներ Սարգսեան եւ Ալիեւ համաձայնութիւն գոյացուցած են Քելբաջարը եւ չորս այլ շրջաններ Ազրպէյճանին յանձնելու շուրջ, սակայն Լեռնային Ղարաբաղէն հայկական ուժերու մասնակի հեռացման շուրջ համաձայնութիւն չեն գոյացուցած:

●«ԹԻՒՐՔԻՅԷ» օրաթերթը կը հաղորդէ, որ Լիբանանի վարչապետ Սաատ Հարիրի յայտնած է, որ Լիբանանի մէջ կայունութիւն հաստատուած է եւ երկրին մէջ առեւտուր ընել ուզող թրքական ընկերութիւնները որեւէ դժուարութեան պիտի չհանդիպին: «Եթէ գոյութիւն ունի ժամանակ մը, երբ թուրք գործարարներ Լիբանանի մէջ պէտք է ներդրում կատարեն, հիմա է այդ ժամանակը», շեշտած է ան:

●«ՍԱԲԱՀ» օրաթերթը կը հաղորդէ, որ «Թուրքիոյ վարչապետ Ռեճեփ Թայիփ Էրտողան վերջին 13 տարիներուն ընթացքին եղած է Թուրքիոյ առաջին վարչապետը, որ Լիպիա կ'այցելէ: Նախկին վարչապետ Նեճմետտին Էրպաքան Լիպիա այցելած է 1996-ին: Էրտողան յայտնած է, որ իր կառավարութիւնը կ'ուզէ Լիպիոյ հետ տարբեր ապագայ մը հաստատել:

●«ՀԻՒՐԻԵԹ» օրաթերթը կը հաղորդէ, որ Իսրայէլի ճարտարարուեստի, առեւտուրի եւ աշխատանքի նախարար Պենիամին Պեն Էլիազար Թուրքիա իր այցելութեան ընթացքին թուրքերուն կոչ ուղղած է մէկդի դնելու անհանգստացնող ցաւերը եւ Իսրայէլ երթալով առեւտուր կատարելու: «Կը յուսանք Թուրքիոյ հետ տնտեսական յարաբերութիւնները ամրապնդել: Կ'ուզենք Իսրայէլի մէջ թուրք գործարարներ տեսնել: Կը կարծենք, որ կարելի է զբօսաշրջութեան եւ առեւտուրի մէջ անցեալին վերադառնալ: Ատիկա անշուշտ հոյակապ պիտի ըլլայ»:

●«ՍԱԲԱՀ» օրաթերթը կը հաղորդէ, որ Թուրքիոյ գաղտնի սպասարկութիւնը (ՄԻԹ) իր գնահատականը տուած է ուժգնութի մարգին մէջ ստանձնուած ծրագիրներուն առնչութեամբ: Մեկնելով այս իրողութենէն գաղտնի սպասարկութիւնը ուժգնութի ընկերութիւններու մէջ պատասխանատուները լրտեսութեան գործունէութենց վերաբերեալ մարգումի կ'ենթարկէ:

●«ՎԱԹԱՆ» օրաթերթը կը հաղորդէ, որ Թուրքիոյ ընդդիմադիր Հանրապետական ժողովուրդի կուսակցութեան փոխնախագահ էօնիւր էօյմենի կողմէ Տերսիմի դէպքերուն վերաբերեալ վերջերս կատարուած յայտարարութիւնները քաղաքական կուսակցութեան շատ սուղ արժած են: Տերսիմի շրջանէն կուսակցութեան 300 անդամներ, ներառեալ Փուլումուրի, Օվաճըքի եւ Նագիմիյէի քաղաքապետերը էօյմենի յայտարարութիւններէն ետք հրաժարած են կուսակցութենէն:

ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐ ՃՆՇՈՒՄ . . .

Շարունակուած 3րդ էջէն

Ինչ կը վերաբերի ազրպէյճանցի երկու պլոկըրներու ձերբակալութեան եւ դատապարտութեան, ան յայտարարած է, որ «արեւմտեան եւ յատկապէս ամերիկեան մամուլը սկսաւ աւելի լրջօրէն հետաքրքրուիլ այդ հարցով, քան Ղարաբաղի հարցով»: Մամետով այդ երեւոյթը գնահատած է իբրեւ ճնշում Ազրպէյճանի վրայ եւ արեւմուտքցի դիւանագէտներուն խորհուրդ տուած է լրջօրէն մտածել Ազրպէյճանի հետ կապուած հարցերու շուրջ:

Ըստ անոր, «Ազրպէյճան կրնայ Արեւմուտքի եւ Արեւելքի միջեւ, քրիստոնէական եւ իսլամական աշխարհներուն միջեւ միջնորդի դեր խաղալ»: Մամետով նաեւ ընդգծած է, որ արաբական երկիրներուն մէջ «Պի.Պի.Սի.»ի կատարած հարցախոյզին համաձայն, պարզուած է, որ 10 քաղաքացիներէն 8-ը կ'ատեն Միացեալ Նահանգները: «Միացեալ Նահանգներ պէտք է լրջօրէն մտածեն այդ մասին», նշած է ան:

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՅ ԿՐԹԱԿԱՆ ԵՒ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅ ՄՏԱՒՈՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ԱՅՍՕՐ՝

ՀԱՅԱՍՏԱՆ - ԹՈՒՐՔԻԱ ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ԼՈՅՏԻՆ ՏԱԿ

Ջեկուցաբեր

ՌՈՒԲԷՆ ՅՈՎՍԷՓԵԱՆ

Տեղի կ'ունենայ Հինգշաբթի, 3 Դեկտեմբեր 2009, երեկոյեան ժամը 8:30-ին,
Համազգայինի «Լ. Շանթ» մշակութային կեդրոնի «Գ. եւ Հ. Արմէնեան» սրահին մէջ:

Ջեռնարկի ընթացքին պիտի ցուցադրուի Ռ. Յովսէփեանի ըեմագրութեամբ պատրաստուած «Ասոհ» ժապաւէնը:

ՀՐԱՒԷՐ

Կ'ՈՒԶՈՒԻ

●Ոսկերչատուն մը կարիք ունի կապոյտ մոմի վրայ աշխատող պաշտօնեայի մը: Հեռ. 01-327935:

Կ'ՈՒԶՈՒԻ

●Տնօրէնի փորձառու օգնական երիտասարդ կամ երիտասարդուհի մը՝ «HUSH-HUSH» փոքրերու կօշիկի վաճառատան մասնաճիւղերուն համար:

«Սի.Վի.»ն ղրկել ֆաքսի 01-269522 թիւին կամ ե-նամակի հետեւեալ հասցէին՝ michel@hushhushshoes.com.

BOGHOS OPTIC
Autoroute Jdeideh
Tel.: 01-870016 03-194688

HIFOOD
Tel. 04-540973
ՕՐՈՒԱՆ ՃԱՇԸ
ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ
Միսով գետնախնձոր՝ փուռը եփուած (քաֆթա)
+ աղցան
+ անուշեղէն
Սակ՝ 10,000 լ.ո.

Ռատիոթոն - Radiothon

ՀԱՅԱՍՏԱՆ ՀԱՄԱՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ - ԼԻԲԱՆԱՆ

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 26 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 2009

Արցախի Մեծ Շէն գիւղի մէջ
բժշկական կեդրոնի կառուցում

հայաստան համահայկական հիմնադրամ
HAYASTAN ALL-ARMENIAN FUND

ՄԵՐ ՇՈՒՐԻՆ

ՍԻԱՄԵՆԱԲԱՐ-ԿԵՆԴՈՒՅԵԼՔ-ՄԵՐ-ՇՈՒՐԻՆ

ԱԶԴԱԿ ՀԵՌ. 258526 - 260115 -241274 ՊՈՒՐՃ ՀԱՄՈՒՏ
AZTAG TEL. 258526 - 260115 -241274 E. MAIL : aztag@inco.com.lb FAX : 258529 P.Ø.BOX : 80860 BOURJ HAMMOUD
ازتاك : هاتف : ٢٥٨٥٢٦ ـ ٢٦٠١١٥ ـ ٢٤١٢٧٤ فاكس : ٢٥٨٥٢٩ ص.ب : ٨٠٨٦٠ برج حمود